

VÄNERSBORGS SÖNERS GILLE

ÅRSSKRIFT 2018

Åttiosjunde årgången

INNEHÅLL

PETER JOHANSSON

Hjalmar Lindedal

Bankman, stadshistoriker och stiftare av Gillet 3

ANNA PANSER, MICAEL ERIKSSON,

PETER JOHANSSON

Med Stellan Granat på fotografisk vandring genom

1960-80-talets Vänersborg 25

JOHAN SVENSSON

Vargön Alloys historia 43

CHRISTER ZETTERBERG

Djupedalsbron, stenbro över Djupedalsbäcken 53

LENNART LINNARSSON

Min morbror Einas minnen från Vänersborg

under åren runt 1918 59

CHRISTER ZETTERBERG

En Teater Macabre -med sista akten i Vänersborg 69

ÅKE SVANBERG

Min bardoms Disneyland

-minnen från 1950-talets Vänersborg 79

Årskrönika 91

Minnesrunor 97

Medlemsförteckning 105

Styrelseberättelse 127

Årsbokslut 129

Gillet styrelse och funktionärer 130

Medlemsinformation 131

Annonser 134

Gillemästerskap i golf 145

Hjalmar Lindedal

Bankman, stadshistoriker och stiftare av Gillet

Av

Peter Johansson

Vid tiden kring sekelskiftet 1900 var Hjalmar Lindedal en av Vänersborgs starkast lysande profiler, känd av de flesta. Under en lång följd av år hade han en central tjänst vid Vänersborgs Sparbank men väl så känd var Lindedal genom sina många uppdrag inom föreningslivet, förtroenden han skötte med uppskattad noggrannhet i kombination med stor social förmåga. För Vänersborgs Söners Gille kan hans betydelse ej överskattas då han inte enbart var en av dess fyra stiftare utan även drivande i att bygga den stabila grund varpå Gillet nu vilat i långt över hundra år.

Familjebakgrund

Hjalmar Amadeus Lindedal föddes den 9 december 1848 som yngst i en skara på nio syskon. Äldst var brodern Vindician (1828-1911) varpå följde Ferdinand (1830-1908), Hedda (1832-1899), Matilda (1835-1910), Karl (1837-1930), Ludvig (1840-1870), Alexander (1843-1924) samt Ossian (1846-1917). Med tanke på 1800-talets höga barnadödlighet och de koleraepidemier som härjade Vänersborg under syskonens uppväxt är det värt att notera att samtliga nådde vuxen ålder.

Släkten Lindedal kan söka sina rötter till Dalsland där fadern Anders Lindedal, som under tidigare år skrev sitt namn Lindal, föddes den 12 november 1792 på hemmanet Skogsbol i Gunnarsnäs socken. Föräldrarna var bondfolket Jöns Andersson och Marta Olofsdotter som brukade en mindre areal på Skogsbol mot dagsverksskyldighet på det närliggande säteriet Ekholmen. Anders Lindedal fick endast en mycket mager skolundervisning innan han vid nio års ålder fick börja arbeta som vallpojke i grannskapet. När hans mor avlidit och han tjänat tre år som vallpojke lämnade Anders hemmet, tillsammans med sin far, för att ta tjänst hos den tyskfödde murarmästaren Lithner i Uddevalla. Efter något år hos Lithner bytte han läromästare till murarmästaren Göran Folke Oppman. Att arbeta som murarhantlangare, mot en ersätt-

*Hjalmar Lindedal. Porträtt i olja målat av A Smith efter fotofölaga.
(Vänersborgs museum)*

ning av åtta skilling om dagen, var mycket slitsamt. Dock kom Anders Lindedal ändå att välja muraryrket för sin framtid och studerade därför även "ritlära" och konstruktionsteknik hos Oppman.

Yrkeskarriären kom att få ett avbrott för Anders Lindedal år 1813-1814 då han tog värvning som soldat i det kortvariga kriget mot Norge. Han kom aldrig att delta under några direkta strider utan var mest satt till vakttjänst. Det enda mer plågsamma Anders Lindedal upplevde

under dessa krigsmånader var bristen på proviant under uppmarschen mot Fredrikstad.

Efter kriget återvände Anders Lindedal till Uddevalla där han fick gesällbrev som murargesäll den 30 oktober 1815. Med detta brev i sin hand låg nu en yrkesbana öppen. Efter att en kort tid ha arbetat i Göteborg flyttade han för två år upp till Fredrikshald. År 1817 var han tillbaka i Dalsland där han, som första egna arbete, utförde rappningen av Holms kyrka. Han återvände därefter till Uddevalla för ytterligare läroår, bland annat med fokus på ritnings- och konstruktionslära. År 1822 flyttade han för några år tillbaka till Dalsland där han slog sig ner på gården Tonsberg i Ör socken. Här gifte han sig den 4 april 1825 med ”dannemannadottern” Greta Adolfsdotter Bergman, född 1796, från gården Forsebol. Föräldrarna var Adolf Bryngelsson och Annika Ersdotter. Gretas titulering som ”dannemannadotter” syftar på fadern som med detta epitet hedrades för att vara en särskilt redbar och välfrejdad man. Direkt efter bröllopet flyttade Anders Lindedal och hustrun Greta till Vänersborg. Familjelyckan kom dock att bli kort då Greta drabbades av slag och avled redan i oktober följande år, blott 30 år gammal. Kort dessförinnan hade deras dotter Aqvilinia avlidit späd.

Anders Lindedal återvände nu en kort tid till Ör där han träffade Maria ”Maja” Andersdotter, från Frestersbyn, med vilken han gifte sig år 1827. Maria var född i Ör den 19 december 1805 som dotter till bondfolket Anders Jansson och Kersti Jansdotter och det kan hållas för troligt att Anders och Maria känt varandra sedan tidigare. Direkt efter detta andra giftermål flyttade Anders Lindedal åter till Vänersborg med sin nya hustru och här föddes deras första barn, sonen Vindician 1828. Enligt uppgift skall Maria ha fört med ett visst kapital till hemmet vilket tjänade som god grundplåt för framtiden. Dock drog Dalsland och år 1831 flyttade den unga familjen tillbaka till Marias hemtrakt vid gården Frestersbyn. Anders Lindedal hade dock nu så mycket erfarenhet inom yrket att murarnas skråämbete i Uddevalla den 9 november 1833 kunde tilldela honom ett mästarbrev. Med detta sökte han och beviljades tillstånd att etablera sig som murarmästare i Vänersborg den 22 februari 1834 och ett par månader senare flyttade den unga familjen åter till Vänersborg.

För Anders Lindedal och hans familj kom detta första år i Vänersborg att bli ett provningens år. I augusti-september drabbades staden av en svår koleraepidemi som lade omkring 130 av stadens invånare i graven. Människorna var fyllda av fruktan för denna, tidigare helt okända, sjukdom som på några timmar från de första symptomen kunde driva

Murarmästaren Anders Lindedal vilken deltog i uppbyggandet av Vänersborg efter stadsbranden 1834. Foto: Olle Presto, Vänersborg, 1870-tal. (VSG-arkiv)

en människa i döden. Några veckor därpå, i oktober, härjades Vänersborg av en i det närmaste total stadsbrand vilken gjorde nära nog alla invånare hemlösa. Denna brandkatastrof kan samtidigt ses som något av ett startskott på Anders Lindedals roll som murarmästare då han var en av de yrkesmän vilka nu fick i uppdrag att bygga upp det nya Vänersborg, den stad som skulle möta 1800-talet. I ett stort antal av de nybyggen som på 1830-50 talen uppfördes i Vänersborg kom nu Anders Lindedal att involveras liksom vid ett flertal arbeten i kyrkor och på gårdar i främst Dalsland. Han var känd för sitt hårda arbetstempo och goda hälsa och var aktiv i yrket till fyllda 78 år men kunde ses utföra arbeten på det egna huset, på Kyrkogatan 35 då han var 85 år.

Den 27 mars 1863 splittrades familjen då modern Maria Andersdotter avled av lungshot. Anders själv kom att leva till den för tiden ovanligt höga åldern av 87 år och avled den 12 januari 1880. Anders växte upp med efternamnet Jönsson men skall, enligt släkttradition, ha tagit familjenamnet Lindal efter gården Linde i Ör där han skall ha vistats en tid. På förslag av äldste sonen Vindician kom namnet senare att ändras till Lindedal.

Uppväxt och yrkeskarriär

Det sägs att syskonen Lindedal, så även Hjalmar, fick en mycket sträng uppfostran av sin far murarmästaren. Denne ställde omtalat stora krav på såväl yrkeskollegor och familj men också på sig själv. Sönerna har vittnat om att uppfostran för en utomstående kunde tyckas kärlekslös men man menade att så ändå inte var fallet. Den gamle Anders Lindedal hade själv fått en kärv uppfostran och menade att detta var det bästa för barnen och ett sätt att ge dem en bra start på vad de hade att möta i livet. Hos några av syskonen Lindedal, då inte minst Hjalmar, fanns en stark litterär, ja närmast poetisk, ådra. Detta var något man hade inspirerats till från modern Maria vars sinnelag i mycket var annorlunda än faderns.

Som sina bröder skrevs Hjalmar Lindedal in vid läroverket i Vänersborg. I själva verket var läroverket en apologistkola då han började studierna där år 1858 men redan året därpå organiserades skolan om och år 1860 hade den förvandlats till ett fullskaligt läroverk, det enda i Älvsborgs län vid tiden. Skolan leddes då av de färgstarke rektorn Carl Samuel Hultström vars verk det var att Vänersborg nu fått status som lärdomsstad. Bland läroverkseleverna skapade rektor Hultström en stor popularitet, betydligt större än han gjorde hos övriga lärarkollegor. Han inte bara värnade om pojkarnas studiefлит i skolan utan be-

sökte dem även i hemmen om kvällarna för att övervaka läxläsningen. Detta var kanske inte i alla läger alltid uppskattat men i rektors besök låg även något annat – en kontroll av elevernas hemförhållanden vilket i många fall kan ha varit nog så viktigt. Efter åtta år vid läroverket lämnade Hjalmar Lindedal studierna år 1866.

Året därpå, 1867, fick han sin första riktiga anställning då han blev bokhållare vid Hällans Skifferverk i Gunnarsnäs och vid Källsvikens

Lastning av takskeffer vid Hällans Skifferverk i Dalsland. Vid skifferverket, som hade en betydande produktion, fick Hjalmar Lindedal sin första riktiga anställning år 1867. Foto: Emil Almqvist, Skara. (Vänersborgs museum)

Skifferverk i Dalskog. Den svartgrå lerskeffern som bröts vid Hällan var utmärkt för taktäckning och vann priser vid flera av tidens större industriutställningar, bland annat vid Stockholmsutställningen 1866. Efter en tid på kontoret vid Hällan flyttade Hjalmar år 1871 till det kontor som Skifferverket då öppnat i Vänersborg, en tjänst han var trogen fram till 1879. Den färdiga skiffern fördes med båt ut på Väneren till olika destinationer och mycket gick också till Vänersborg. På detta sätt kan Hjalmar Lindedal liksom sin far, om än i annan position, sägas ha varit involverad i husbyggnadsarbete.

Det var dock inom ekonomi som Hjalmar skulle visa sig ha sin framtid och år 1880 tog han anställning som kamrerare vid Ränte- och

Kapitalförsäkringsanstalten i Vänersborg och samma år tillträdde han även tjänst som bokhållare vid Vänersborgs Sparbank. Att han samtidigt började dessa två tjänster var naturligt. Vänersborgs Sparbank hade grundats 1822 som en av de första i landet. Redan tidigt visade banken på ett stort socialt engagemang och lämnade årligen betydande bidrag till olika föreningar, skolor och andra verksamheter i staden. År 1872 gick banken samman med Vänersborgs Fattigvårdsstyrelse för att bilda en ränte- och kapitalförsäkringsanstalt där sparare kunde upprätta livförsäkringar för sig själva eller anhöriga. De insatta medlen var låsta fram till förmånstagaren fyllt 56 år, varefter de kunde tas ut. Vänersborg var i detta fall inte unikt då liknande ränte- och kapitalförsäkringsanstalter grundades på flera orter för att möjliggöra för människor att försäkra sig om en anständig försörjning på ålderdomen.

Under Sparbankens första årtionden förde den en ambulerande tillvaro då dess kontor alltid var förlagt till den sittande kassörens hem. Först i samband med färdigställandet av det nya Stadshuset år 1869 kom Sparbanken att där få sin första fasta lokal mot den så kallade Dahlborgska gränden, vilken gick in från Kungsgatan. I takt med bankens expansion påbörjades inom några år planering för ett eget bankhus, en plan som blev verklighet 1883 då Vänersborgs Sparbank kunde flytta in i det då uppförda bankpalatset på Drottninggatan 10. År 1895 avancerade Hjalmar Lindedal till kassör i banken och 1906 utnämndes

Sparbankshuset vid Drottninggatan i Vänersborg, Hjalmar Lindedals arbetsplats under 38 år. Foto: K&A Vikner, Vänersborg, år 1910. (Vänersborgs museum)

han till Sparbankens kamrerare, en tjänst han kom att inneha till sin pensionering 1918. Samma år pensionerades han även från sin tjänst vid Ränte- och Kapitalförsäkringsanstalten.

Då Sparbanken engagerade sparare ur socialt mycket spridda samhällslager kom Hjalmar Lindedal att bli ett välkänt ansikte för många, närmast något av en personifiering av den bank där han tjänade i 38 år. Bankens ovannämnda breda sociala engagemang med årliga anslag till behjärtansvärda ändamål ökade sannolikt Lindedals popularitet då han med stor sannolikhet haft påverkan på val av anslagsmottagare. Nu lämnade han inte helt sitt engagemang i Sparbanken i och med pensioneringen. I januari 1921 sammanträdde bankens styrelse för att bland annat diskutera hur man skulle uppmärksamma bankens hundraårsjubileum kommande år. Man beslutade att framställa en minnesskrift och tillsatte en kommitté för ändamålet. Tre personer utsågs, styrelseordföranden Hugo von Sydow, styrelseledamoten Jonas Wallin samt den pensionerade kamreraren Hjalmar Lindedal. Det kom också att helt åligga den sistnämnde att själv författa den dryga 160 sidor långa och rikt illustrerade historik vilken gick i tryck i februari 1922.

Privatliv

Hjalmar Lindedal kom att växa upp i föräldrahemmet på Kyrkogatan 35. Då han var yngst i en stor syskonskara vilken spände över 20 år flyttade de äldsta syskonen från hemmet redan då Hjalmar var i 4-5-årsåldern. Modern Maria hade, som nämnts, avlidit redan 1863 då Hjalmar var 15 år. När så också fadern gick bort 1880 levde Hjalmar ensam tillsammans med systerarna Hedda och Mathilda i föräldrahemmet.

Redan året därpå, den 23 november 1881, gifte sig Hjalmar Lindedal med Johanna Olivia Robertsson. Vigselförrättare var Hjalmars äldste bror, Vindician Lindedal, vilken vid tiden tillträtt en tjänst som kyrkoherde i Kinne-Kleva på Kinnekulle. Olivia var 15 år yngre än Hjalmar och född 1863 i Flo socken. Hennes uppväxt tycks ha varit ekonomiskt mycket påver. Föräldrarna var Anders Andersson Stridbar och Justina Linnarsson på Nästegården Astranna i Flo där fadern tjänade dräng. När Olivia var två år flyttade familjen till Avelsgården där fadern Anders avled redan 1867. Modern Johanna levde under flera år som änka och flyttade 1874 med sina två döttrar och en son till torpet Vedmaden under Håbergs gård i Flo. Samtidigt skrevs Johanna in i kyrkboken som fattighjon. År 1878 gifte hon om sig med arbetskarlen Erik Magnus Svensson vilken en tid bott i socknens fattighus. I sam-

Hjalmar Lindedal med hustrun Olivia och sonen Sigurd i fotoateljén omkring år 1885. Foto: Olle Presto, Vänersborg. (VSG-arkiv)

band med att Olivia flyttade till Vänersborg slutade hon bruka sitt flicknamn Andersdotter och kallade sig istället Robertsson, efter sin morfar lantbrukaren Robert Linnarsson i Flo. Detta blev också markeringen på ett nytt liv för Olivia. Det sociala steg hon tog då hon blev fru Lindedal var betydande.

De båda unga makarna Hjalmar och Olivia hyrde sin första gemensamma lägenhet hos den välkände handelsmannen, donatorn och sedermera museigrundaren Johan Adolf Andersohn på Kungsgatan 25. Kanske var det inte en slump att de flyttade in just här eftersom Olivias moster Johanna Linnarsson i tio år tjänat som hushållerska hos Andersohn. Ett knappt år efter giftermålet födde Oliva sonen Sigurd, den 30 september 1882, vilken kom att bli makarna Lindedals enda barn. Som faddrar vid dopet stod bland andra Johan Adolf Andersohn och Hjalmars syskon Ossian och Hedda.

Efter endast ett par år hos Andersohn, år 1883, flyttade makarna Lindedal till Edsgatan 22 varifrån de redan året därpå flyttade tillbaka till Hjalmars barndomshem på Kyrkogatan 35, en adress där de kom att bo kvar livet ut. På samma adress bodde också syskonen Hedda, Mathilda och Ossian kvar. Sonen Sigurd skrevs in vid Vänersborgs läroverk 1891 där han tog studentexamen tio år senare. Därpå följde studier i handel och ekonomi i Göteborg varefter han, liksom sin far, kom att göra karriär inom bankvärlden vid Skandinaviska Banken. Hjalmar Lindedal kom att bo kvar i det hus som varit hans barndomshem fram till sin bortgång 1928. Hustrun Olivia överlevde in make med 17 år och avled 1945.

Föreningsliv och förtroendeuppdrag

Hjalmar Lindedal avsatte betydande tid, energi och engagemang inom Vänersborgs föreningsliv. Han var där inte endast en aktiv medlem utan beklädde också ett flertal förtroendeposter under lång tid.

Skytterörelsen

Det tidigaste föreningsengagemanget vi finner hos Hjalmar Lindedal var inom skytterörelsen. Under 1850-60-talen väcktes farhågor om att Sveriges försvar var illa utrustat. För att i någon mån råda bot på detta togs på flera håll initiativ till privata skyttekårer där medlemmarna kunde få övning i skytte, vapenkunskap och exercis. Kårerna skulle även genom sin blotta existens underblåsa en försvarsvilja. I Vänersborg bildades, efter ett par månaders trevande försök, i januari 1861 Vänersborgs Frivilliga Skyttekår. Det var emellertid först i de-

cember samma år som kåren på allvar kom i gång med verksamheten då landshövdingen Eric Sparre och murarmästaren Karl Lindedal, Hjalmar Lindedals äldre bror, på allvar tagit sig saken an. Till en början nyttjade föreningen Västgöta-Dals regementets skjutbana på Nygårdsängen men flyttade senare till egen skjutbana på Katrinedal i samband med att regementet flyttade exercisplats till Grunnebo. Vid mitten av 1870-talet uppförde Skyttekåren en skyttepaviljong vid Dalbobron, en paviljong som ett tiotal år senare flyttades över till Holmängen där man anlade skjutbana. Skyttekåren tog även ett socialt ansvar och kunde utbetala sjukpenning till medlemmar samt lämna bidrag till medlemmars begravningskostnader i de fall sterbhuset saknade medel.

Redan i början av 1870-talet engagerade sig Hjalmar Lindedal i Skyttekåren, där förutom brodern Karl nu också brodern Alexander Lindedal anslöt sig. På 1880-talet minskade intresset för skyttekåren bland vänersborgarna. Med bland andra Alexander Lindedal som initiativtagare ombildades kåren år 1885 till Vänersborgs Skyttegille. Hjalmar Lindedal hamnade då direkt i det nya skyttegillets styrelse. Hans intresse för skytte var stort och år 1893 var Hjalmar Lindedal en av initiativtagarna till Västgöta Dals Skytteförbund där han blev sekreterare. Han engagerade sig även på nationell nivå då han 1903 blev invald i Skytteförbundets överstyrelse och dess verkställande utskott. Det engagemang Hjalmar Lindedal visade skytterörelsen belönades med Västgöta Dals Skytteförbunds förtjänstmedalj i guld 1908 och det Svenska Skytteförbundets förtjänstmedalj i guld 1918. År 1923 tilldelades han Vänersborgs läroverks skyttemedalj. En bestående insats för Vänersborgs Skyttegille var det arbete Hjalmar Lindedal lade ner för att samla medel för den nya skyttepaviljong man kunde uppföra på Holmängen 1918 då den gamla paviljongen med ålderns rätt revs.

Arbetareföreningen

Hjalmar Lindedal visade även intresse för Vänersborgs Arbetareförening där han åren 1883-1886 satt i styrelsen på posten som sekreterare. Arbetareföreningen, vilken var opolitisk, tjänade som ett bildnings- och föreläsninginstitut för stadens invånare, till en början främst tänkt för hantverkarungdomen.

Vänersborgs Söners Gille

Den förening där Hjalmar Lindedal kom att sätta starkast avtryck var Vänersborgs Söners Gille. Redan på 1890-talet hade han deltagit i en löst sammansatt grupp män vilka kallade sig ”Vänersborgs pojkar-

na” vars syfte huvudsakligen var att på Annandag Jul träffas på Stads-
hotellet, äta en bit mat, umgås och prata minnen. Man valde just jul-
helgen för dessa träffar för att även kunna samla de vänersborgspojkar
vilka flyttat från staden men som var hemvändare under helgerna för
att besöka familj och släkt. År 1904 kom frågan upp om inte den lösa
sammanslutning som Vänersborgspojkarna utgjorde skulle organisera
sig i föreningsform för att på så sätt säkerställa fortlevnaden av pojkar-
nas uppskattade årliga sammankomster. Initiativtagare var stadskassö-
ren Ferdinand Hallberg och han fick i uppdrag att till nästkommande
julhelg samla en interimsstyrelse och skriva förslag till stadgar. De
vänersborgspojkar Hallberg då samlade för uppdragen var direktören
Edwin Andersson, privatläraren Halvord Lydell och Hjalmar Lindedal.
På möte, dit 24 blivande gillebröder kommit, den 27 december 1905
kunde man efter interimsstyrelsens förslag bilda föreningen Väners-
borgs Söners Gille. Dess första styrelse bestod av nämnda personer
samt Anders Hallberg. Posten som kassör tilldelades naturligt den vid
Sparbanken anställde Hjalmar Lindedal.

Redan efter ett år tog Gillet ett imponerande större ansvar än att
enbart bereda söner av Vänersborg tillfälle att ses under gemytliga for-
mer. Man ville från nu också ta ett ansvar för vård och dokumentation
av Vänersborgs historia samt verka för stadens förskönande och olika
sociala ändamål. Därtill instiftade man en fond för byggande av ett
ålderdomshem, en fond till vilken Hjalmar Lindedal lade 100 kronor
med anledning av sin silverbröllopsdag 1906.

När det gällde arbetet med att försköna staden kom Gillet under de
fösta åren att fokusera på Skräcklan, då ett vindpinat och vildvuxet
område vid Vänerns strand norr om stadsbebyggelsen. I november
1906 köpte Hjalmar Lindedal och Edwin Andersson två parksoffor,
för tillsammans 12 kronor, vilket var ett första initiativ till den vackra
Skräckleparken som i dag finns i området. Kommande år drev man på
för att anlägga en promenadväg samtidigt som Lindedal framförde Gil-
lets förslag till Stadsfullmäktige att all bebyggelse norr om Norra gatan
skulle förbjudas för att garantera skyddet av det natursköna området.
För att främja badlivet åskade man också, utan resultat, medel för ett
omklädningsrum i närheten av nuvarande Skräcklestugan. Några år
senare föreslog Lindedal anläggandet av en lekplats i området ”jämte
andra anordningar som kunde befordra småbarns frisklif”. Även om
Skräckleparken i sin helhet kom att färdigställas långt senare är det
Gillet och då inte minst Hjalmar Lindedal som är de drivande krafterna
för att åstadkomma den första delen av parken och inte minst för att
värna områdets skydd från exploatering.

Efter Halvord Lydells bortgång 1919 tog Hjalmar Lindedal över posten som Gillets sekreterare, en roll han rönt stor uppskattning för. Många var de Gillebröder som på Högtidsstämmorna applåderade hans kåserande årsberättelser och de pietetsfullt skrivna nekrologerna över bortgångna bröder. Hjalmar Lindedals stora intresse för stadens historia visade sig också i de anekdoter om äldre vänersborgsprofiler som han ofta delgav bröderna på stämmorna. Med den stora kunskap kring stadens historia som Lindedal bar föll det sig naturligt att han, tillsammans med gillebröderna Karl Gustav Cedergren och Berthel Hallberg, fick ansvar för den historiska avdelningen i den Jubileumsutställning som anordnades i Vänersborg år 1920.

Även om Hjalmar Lindedals engagemang i Vänersborgs Söners Gillet var brett och mångårigt så är det hans oförtröttliga kamp för Gillets ålderdomshem som kom att sätta tydligast spår. I en tid när dräglig äldre vård inte var en självklarhet eller det offentligas ansvar hände det att föreningar och olika sammanslutningar kunde bilda privata ålderdomshem för medlemmar eller andra. Främst var denna typ av inrättningar tänkt för stadens borgerskap vilka inte önskade tillbringa sin ålderdom på stadens fattiggård eller försörjningshem, personer vilka därtill hade ekonomiska medel till att slippa detta.

För Vänersborgs Söners Gilles del önskade Hjalmar Lindedal se ett hem för åldriga Gillebröder eller deras anhöriga. I mån av plats skulle hemmet även kunna ta emot övriga äldre. Gillet avsåg ett nybygge och flera platser diskuterades, bland annat vid Midsommarviken på Skräcklan och på landeriet Loviseberg. När Vänersborgs gamla epidemisjukhus i hörnet av Edsgatan och Norra gatan, Edsgatan 53, blev tomt uppstod istället tanken på att köpa och renovera denna byggnad. Epidemisjukhuset hade en gång uppförts för att tjäna som tillfälligt sjukhus under dåtidens återkommande farsoter, som exempelvis koleran. Sjukhuset hade emellertid under större delen av tiden tjänat som bostäder där staden hyrde ut enklare lägenheter.

På initiativ av Hjalmar Lindedal igångsattes insamling av medel för inköp och renovering av epidemisjukhuset och de första donationerna insattes, som nämnts, av Hjalmar Lindedal själv och Gillets vice ordförande Edwin Andersson redan 1906. Efter segdragna förhandlingar med staden kunde Gillet underteckna köpehandlingarna för Epidemisjukhuset den 6 april 1921. En särskild fastighetsförening inom Gillet bildades för ålderdomshemmet. Arkitekten Wilhelm Paaltzow tog fram ritningar för ombyggnationen och byggfirman Bröderna Lindgren utförde arbetet. Under tiden drev Hjalmar Lindedal med iver ett omfat-

tande insamlingsarbete för att bekosta renovering och avbetalningar på fastighetsköpet. Flera av Gillets medlemmar och andra inkom med större och mindre penninggåvor och såväl Gillet som Skyttegillet ordnade gemensam sommarfest för att dra in ytterligare medel. Redan i april 1922 kunde man anställa en husföreståndarinna och öppna ålderdomshemmet för de första boende. Vid den följande högtidsstämman i december utbringade Gillebröderna ett fyrfaldigt leve för Hjalmar Lindedal och hans oförtröttliga arbete för ålderdomshemmets förveckligande.

Insamlandet av medel för att täcka kostnaderna fortgick och 1923 satte sig Hjalmar Lindedal och författade ett brev till författaren och visdiktaren Birger Sjöberg i Ramlösa. Sjöberg, som året innan kommit ut med vissamlingen ”Fridas bok” hade genast slagit igenom och hans visor hade vunnit folks gillande över hela landet. Den turné Sjöberg

Hjalmar Lindedals enskilt största insats inom Vänersborgs Söners Gille var hans mångåriga och oförtrutna arbete för att tillskapa ett Gillets ålderdomshem. Efter 16 år nådde han sitt mål och 1922 kunde ålderdomshemmet öppna i det då närmast totalt ombyggda före detta epidemisjukhuset med adress Edsgatan 53. Efter det att ålderdomshemmet upphört med verksamheten 1949 arrenderade Gillet ut byggnaden till hotellverksamhet fram till 1986 då fastigheten såldes. Huset rymmer i dag hyreslägenheter. Foto: Peter Johansson 2018.

sedan genomförde 1923 hade dock gått barndomsstaden Vänersborg förbi. Hjalmar Lindedal undrade nu om Sjöberg inte ville kompensera detta och komma till Vänersborg för att på teatern hålla två konserter. Överskottet var då tänkt att tillfalla Gillets ålderdomshem. Birger Sjöberg accepterade erbjudandet och höll två konserter inför fullsatt teater den 4:e och 5:e november 1923. Han möttes av stormande applåder. Själv skrev Sjöberg några dagar senare; ”Sedan råder storm på teatern med blommor och tungomålstaleri. Efteråt kommer Edwin Anderson och kamrer Lindedal upp. Den senare är 75 år i år, fullständigt sig lik, endast med något friskare färg, litet spänstigare gång och något gråare mustascher, vilka dock äro kortklippta”. Som tack för Birger Sjöbergs stora insats för Gillet föreslog styrelsen vid kommande Högtidsstämma att utnämna Sjöberg till hedersledamot av Gillet, ett förslag som ”besvarades med enhälligt och jublande bifall” av Gillebröderna. När nyheten nådde Sjöberg kort därefter skrev han till Hjalmar Lindedal och meddelade att han tacksamt accepterade beslutet. I december 1924 hade Lindedal åter kontakt med Birger Sjöberg då denne skrev och beklagade att han inte, på grund av arbete, hunnit återkomma till Vänersborg för ytterligare konserter, något han utlovat vid förra besöket. Det kom heller inte att bli något mer besök av Birger Sjöberg i Vänersborg och sista kontakten med Gillet var troligen det vid julen 1926 då han till Gillets bibliotek översände ett exemplar av sin nya diktsamling *Kriser och Kransar*.

Ären i början av 1920-talet var de mest intensiva för Hjalmar Lindedals del när det gällde arbetet i Gillet. Detta noterades även av Gillebröderna vilka till hans 75-årsdag, den 9 december 1923, överlämnade en fruktskål i silver för hans ”värdefulla, oegennyttiga och intresserade arbete”.

När det gällde Gillets ålderdomshem kunde man med hjälp av insamlade medel betala skulden till Vänersborgs stad och erbjuda en lång rad äldre vänersborgare bostad. Verksamheten kom att drivas fram till utgången av år 1949. Året därpå utarrenderade Gillet ålderdomshemmet till en pensionat- och hotellverksamhet under namn ”Hotell Gillet”. På grund av ökande brandsäkerhetskrav, vilket skulle inneburit omfattande ombyggnadsarbeten, upphörde hotellverksamheten 1986 och Vänersborgs Söners Gille sålde byggnaden till ett privat fastighetsbolag vilket inredde lägenheter i det tidigare ålderdomshemmet.

Vänersborgs museum

Även Vänersborgs museum har mycket att tacka Hjalmar Lindedal

för dess tillkomst. Frågan är om det egentligen blivit något museum om inte han varit på plats och dragit i rätt trådar vid rätt tillfällen. Genom sina kontakter i Vänersborg var Lindedal personligt bekant med två av museets förgrundsgestalter zoologen och afrikaresanden Axel W Eriksson samt museigrundaren Johan Adolf Andersohn. Eriksson, född 1846, var nära jämnårig med Hjalmar Lindedal och de båda hade studerat samtidigt vid läroverket.

När Eriksson, efter tio år i södra Afrika, återvände på ett kort besök till Vänersborg 1875 kom han bland andra att träffa sin ungdomskamrat Hjalmar Lindedal. Redan under skollåren i Vänersborg hade Eriksson visat ett stort intresse för zoologi och han skänkte flera djur han själv insamlat till skolans museum. När Eriksson nu träffade barndomsvännen Hjalmar berättade han om den stora naturaliesamling, främst fåglar, han hade i förvar på sin handelsstation vid Omarurufloden i Namibia. Livet i Afrika kunde vara riskfyllt och Eriksson oroade sig över vad som skulle hända med samlingen om han en dag föll offer för en mördande feber, blev ihjältrampad av en elefant eller skulle bli genomborrad av ett spjut i något bakhåll.

Efter Erikssons besök brevväxlade han med Hjalmar Lindedal vilken föreslog att samlingen skulle kunna doneras till Vänersborgs läroverk. När Eriksson sedan följde Lindedals råd var nästa fråga var den månghövdade fågelhären skulle kunna visas. Lindedal var ju väl bekant med stadens store donator Johan Adolf Andersohn, vilken tidigare lämnat betydande gåvor till läroverkets eget museum. I samtal mellan Andersohn och Lindedal växte tanken fram på byggandet av ett Vänersborgs museum, en tanke Andersohn kom att förverkliga år 1885. Under dessa år stärktes relationen mellan Lindedal och Eriksson ytterligare av det faktum att Lindedal omhändertog ekonomin för Erikssons tre barn Sara, Andrew och Axel, vilka från 1883 vistades i Vänersborg där de fostrades av sin faster Mathilda Olsen. Eriksson sände hem pengar för barnens försörjning och det blev då naturligt att vännen Lindedal som var bankman fick sköta bankkontot, tillsammans med Erikssons yngre bror slaktarmästare Adolf Eriksson.

Just när museibyggnaden stod klar, men samlingarna ännu inte hunnit flyttas in, avled Andersohn i maj 1887. För att rädda situationen drev Hjalmar Lindedal på för att tillskapa en kommitté för utställningarnas färdigställande, en kommitté som förutom honom själv bestod av läroverkslektorerna Gustaf von Hackwitz och Per Bergin. Den förre undervisade i naturhistoria och den senare i fysik och kemi. Hjalmar Lindedal själv var den som fick stå för de kulturhistoriska kunskaperna

och dessutom vara drivande kraft. I insändare i stadens tidning kritiserade Hjalmar Lindedal i starka ordalag hur illa han ansåg Stadsfullmäktige bemött Andersohn under dennes arbete att tillskapa museet och med vilket ointresse de förvaltade hans livsverk. Främst tycks staden ha varit intresserad av de ekonomiska medel Andersohn donerat i sin stora välgörenhetsfond om 100 000 kronor. Efter ett omfattande arbete kunde de tre kommitterade till slut ändå förklara arbetet avslutat och öppna museet för allmänheten den 13 mars 1891. Samtidigt tillskapades en styrelse för Vänersborgs museum där Hjalmar Lindedal kom att ha en plats fram till sin bortgång.

Lokalhistorikern och poeten

Inom familjen Lindedal sade man, som nämnts, att den poetiska och litterära ådra några av syskonen visade prov på var något de ärvt av sin mor, medan fadern lärt dem det hårda och oförtrutna arbetets linje. Hjalmar Lindedal visade under åren ett flertal prov på modersarvet, den litterära talangen. Han kom att författa en lång rad dikter vilka publicerades i såväl lokalpressen som i särskilda särtryck. I diktningen ser man prov på såväl hans starka fosterlandskärlek som hans sinne för det humoristiska. Till den förra kategorin kan dikten "Hell Sverige" räknas, en dikt vilken kom att tonsättas av en annan vänersborgsson - hovkapellmästaren Conrad Nordqvist. Dikter skrevs även för skarp-skytterörelsen och till olika högtidsdagar och jubileer.

Under en lång rad av år presenterade Hjalmar Lindedal en tryckt dikt vid varje Högtidsstämma i Vänersborgs Söners Gille, dikter vilka ömsom bar allvar och ömsom en mer skämtsam ton. Titlarna var varierande såsom, "Dalsland", "Västergötland", "Venersborg", "Om dem som styrt vårt Gille", "Staketet å Skräcklan", "Giv!", "Hälsning från hembygden", "Barmhärtighetens ängel" och många fler.

Redan år 1908 skrev Hjalmar Lindedal dikten "Venersborgs ålderdomshem – en framtidssyn", en dikt som förebådade hans kommande kamp för Vänersborgs Söners Gilles ålderdomshem;

Bäddadt i trädens gömma
ligger det vackra hus,
där nu de gamle drömma,
fjärran från världens brus,
om en förgången tid,
full utaf kamp och strid.

Trädgårdens blommor nicka
tyckas så varmt och gladt,
när som de gamle blicka
bort emot den rabatt,
som af de gamles lag
ordnats i vårlig dag.

Se! där en åldring sitter
under ett träd så nöjd,
lyssnar till fågelkvitter
uppi från himlens höjd
medan hans minne går
hän mot förflutna år.

Se! på verandan dväljes
muntert ett gammalt par
och utaf dem förtäljes
allt, som i forna dar
härligt och skönt har händt
och utaf dem är kändt.

Hvart du än hän må skåda
utom och inom hus,
finner du glädjen råda,
solvarm och stark och ljus,
och i hvart öga ser
du, huru friden ler.

Skönare heller tänkas
kan ej än detta hem,
där till de gamle sänkas
skall, hvad är nytt för dem:
hvila och lugn och ro
uti ett fridfullt bo.
Må de ock sällhet njuta
här i det vackra tjäll,
innan de evigt sluta
ögat i lifvets kväll,
innan till evig vår
vägen från jorden går!

Även om Hjalmar Lindedals poetiska verk i dag är glömda har han satt desto djupare spår i sitt lokalhistoriska författarskap. Redan tidigt tycks han ha hyst ett intresse för lokalhistoria, något som inte minst syns av hans engagemang i Vänersborgs Söners Gille vilket tog sig an uppgiften att dokumentera Vänersborgs historia genom insamlande av arkiv, uppteckningar och fotografier.

Lindedals första monografi och belägg för hans förmåga inom detta område var den tidigarenämnda historiken över Vänersborgs Sparbank vilken publicerades 1922. Han har här inte endast lagt stor möda på den faktatäta texten utan även lyckats samla en imponerande mängd porträttfotografier av bankens styrelsemedlemmar och tjänstemän under historien.

Den bok som de flesta lokalhistoriskt intresserade i dag förknippar med Hjalmar Lindedals namn är "Vänersborgs historia och vänersborgshistorier" vilken utkom i slutet av år 1927, kort tid före Lindedals bortgång. På cirka 275 sidor har här Lindedal samlat sin barndomsstads historia under ett drygt 80-tal rubriker. Här rymmer det mesta i form av personhistoria, företags- och föreningshistoria, skolhistoria, särskilda händelser och byggnader, nöjesliv med mera. Vad som är särskilt intressant är att Lindedal i sin bok också väver in egna minnen från uppväxten i Vänersborg eller historier och berättelser han upptecknat från äldre vänersborgare. Detta gör boken unik då den inte endast rymmer uppgifter som kan inhämtas genom arkivforskning. Än i dag utgör därför Hjalmar Lindedals skildring av sin hemstads historia en bok den lokalhistoriskt intresserade gärna har på armlängds avstånd vid skrivbordet.

Lindedals bortgång och begravning

När Vänersborgs Söners Gille samlades till Högtidstämma julhelgen 1927 stod Hjalmar Lindedals stol tom för första gången på många år. Orsaken var nu inte särskilt dramatisk. För ovanlighetens skull hade han och hustrun Olivia valt att fira julen hos sonen Sigurd i Göteborg. När julen var över återvände makarna Lindedal till Vänersborg och Hjalmar sågs som vanligt promenera i staden. Hans hälsa var, de nära åttio åren till trots, så god att då han en av de första dagarna i januari 1928 mötte en vän med honom var överens om att "han nog skulle nå de nittio om inte seklet fullt, och det hoppet beseglades från hans sida med det kraftiga, varma handslag som man så många gånger värmt av".

Onsdagen den 11 januari kände sig Hjalmar Lindedal plötsligt dålig

och när tillståndet försämrades påföljande dag togs han in på Vänersborgs lasarett där man kunde konstatera tarmstopp, troligen orsakat av tumör. På grund av patientens höga ålder vågade läkarna ingen operation. Efter ytterligare ett dygn, vid 22-tiden fredagen den 13 januari avled Hjalmar Lindedal i en ålder av 79 år. På lördagsförmiddagen spreds nyheten "Lindedal är död" från mun till mun i Vänersborg.

Hjalmar Lindedals begravning, onsdagen den 23 januari, fick närmast karaktären av en officiell ceremoni. Vid 14-tiden samlades medlemmar av Vänersborgs Söners Gille och skytterörelsen i det Lindedalska hemmet på Kyrkogatan 35. Gillets ordförande Edwin Andersson höll ett kort men gripande tal där han knöt an till det faktum att Lindedal nu för sista gången skulle lämna det hem där han var född och uppväxt. Kyrkoherde Helander avslutade högtiden med en psalm innan begravningsföljet med Lindedals kista kunde avgå mot kyrkan.

Hjalmar Lindedal hade varit en varm anhängare av gamla traditionella begravningsseder och som brukligt var förr ringdes därför endast i en kyrkklocka. Det var storklockan som började klämta i samma stund sorgetåget kom ut på Kyrkogatan där det samlats så mycket folk att de bildade häck på båda sidor gatan fram till kyrkan. Gillets styrelsemedlemmar Edwin Andersson och Karl Gustav Cedergren var prestaver och representanter för skytterörelsen bar skytteföreningarnas olika fanor. Ett 70-tal kransar bars också med i processionen, som traditionen bjöd. På bandet fäst på kransen från Gillet stod att läsa, "Med tack för uppförande arbete till Gillets bästa".

Kyrkan var fylld till sista plats av officiella representanter för staden, medlemmar av föreningslivet, familj, släkt och många vänner. Under begravningsakten talade kyrkoherde Helander över bibelordet "Låt mig få vila hos mina fäder" (1 Mos. 47 kap.). Med detta ord knöt man an till Lindedals stora intresse för historia och fädernas gärningar. Medlemmar av ordenssällskapet Par Bricoles kör medverkade och ledde sången i Lindedals favoritpsalm "Närmare Gud till dig".

Efter begravningsakten fördes Lindedals kista i bitande kyla till familjegraven på Strandkyrkogården. Kransarna lades ner kring graven och de tal som nu hölls var på grund av den svåra kylan korta.

Eftermäle

Hjalmar Lindedal tillhörde de fåtal personer som var mycket och närmast oreserverat uppskattade av samhällets breda lager. Orsakerna till detta var flera. Han kom från en familj som var väl känd genom faderns många byggnadsarbeten i såväl staden som den omgivande

landsbygden. Genom sitt arbete i Vänersborgs Sparbank kom Hjalmar Lindedal att möta människor ur skilda samhällslager och genom banken kunde han i många fall utverka bidrag till samhällsnyttiga ändamål. Hans synnerligen breda, mångåriga och uppoffrande föreningsengagemang är kanske ändå det som han kom att uppskattas mest för av sin samtid. För sina insatser i yrkes- och föreningsliv utnämndes Hjalmar Lindedal år 1910 till Riddare av Vasaorden.

En annan viktig aspekt när det gällde hans popularitet, förutom den omtalat trevliga personligheten, var att han aldrig blandade sig i kommunpolitiken och dess strider. Därtill gav han vänersborgarna en uppskattad gåva i form av sina historiska forskningar. De få som i dag kän-

*Hjalmar Lindedal, 76 år gammal, med en rad skyttemedaljer på bröstet.
Foto: K&A Vikner, Vänersborg, år 1924. (VSG-arkiv)*

ner Hjalmar Lindedals namn förknippar honom säkert just med hans lokalhistoriska bok ”Vänersborgs historia och vänersborgshistorier”. Med detta kan man då säga att hans önskan gick i uppfyllelse då han själv uttryckte att han med denna bok ”ville lämna ett minne efter sig”.

Källor

Granat, Stellan, *Kring Vänersborgs Söners Gilles ålderdomshem*,
Ingår i: Vänersborgs Söners Gilles årsskrift 1997. Vänersborg 1997.
Johansson, Peter, *Handelsfursten av Damaraland. Axel Eriksson - en svensk pionjär i södra Afrika*. Kristianstad 2001.
Johansson, Peter, *Mannen som önskade famna världen. Filantropen, samlaren och resenären Johan Adolf Andersohn*. Vänersborg 2013.
Staden som blev dikt – Vänersborg omkring år 1900, Birger Sjöbergssällskapets årsbok 1994.

Vänersborgs Söners Gilles arkiv:
Protokollsböcker 1904-1928 A 1:1
Släkten Lindedal 1792-1969 F 21
Skyttegillet 1874-1930 F 27

Kyrkoböcker för församlingarna:
Flo
Gunnarsnäs
Uddevalla
Vänersborgs stad
Ör

Tidningen Elfsborgs läns annonsblad 1928

*Peter Johansson. Född i Vänersborg 1963.
Chef för Kulturlagret och Vänersborgs museum.
1:e ålderman i Vänersborgs Söners Gille.*

Med Stellan Granat på fotografisk vandring genom 1960-80-talens Vänersborg

Av

Anna Panser Micael Eriksson Peter Johansson

I Vänersborgs museum samlingar finns ett unikt bildmaterial visande vänersborgsmiljöer från 1960-80-talen. Fotograf är vänersborgaren, gillebrodern och antikvarien Stellan Granat. Genom sin fotodokumentation önskade Stellan bevara minnet av en stad stadd i stora förändringar under den aktuella perioden, en tid när betydande delar av Vänersborgs 1800-talsbebyggelse fick ge vika för grävsopor och nya tiders stadsplanerare. Ur denna unika, aldrig tidigare publicerade bildsamling, visas här ett ringa axplock för att ge en bild av såväl svunna miljöer som Stellans öga för dessa.

Stellan Granat föddes i Vänersborg den 26 augusti 1948 och skulle i år ha firat sin 70-årsdag. Av en barnaskara på tre var Stellan den yngste. Föräldrarna, Bertil Granat och Greta (född Andersson), hade båda tjänst vid Kirudds konfektionsfabrik.

Redan i mycket unga år kom Stellan att utveckla ett stort intresse för kulturhistoria, då inte minst den egna stadens historia. Som ett led i detta intresse började Stellan under studenttiden att fotografera vänersborgsmiljöer som han såg var på väg att försvinna eller uttryckte något tidstypiskt. Stellan var ingen de snabba ögonblickens fotograf utan vandrade lugnt och metodiskt genom sin hemstad i jakt på motiv. Mörkrumsarbetet gjorde han till största delen i Vänersborgs Fotoklubb's lokaler.

Stellan tog studenten 1968 som en i den sista kull elever som genomgick examen efter gammal modell, eller "riktig" studentexamen som Stellan uttryckte det. Efter läroverksstudierna fortsatte Stellan vid Göteborgs universitet där han läste etnologi, konsthistoria och arkeologi. Under studieåren deltog han bland annat vid arkeologiska utgrävningar i medeltidsstaden Lödöse. Efter avlagd filosofie kandidatexamen fick Stellan anställning vid Vänersborgs museum där han mycket snart kom att bli en stor kännare av museets historia, samlingar och arkiv, en kun-

skap han till stora delar vägledades till av den äldre kollegan Wilhelm Ångermark. Ett av de större arbeten Stellan genomförde under sina år vid museet var en omfattande inventering av Onsjö säteri där såväl gårdens många byggnader som dess historia dokumenterades, bland annat genom en lång rad intervjuer med äldre personer. Under tiden vid museet var Stellan även frilansande skribent för Trollhättans Tidning där han i första hand författade konstrecensioner – ett ämne han väl behärskade. Värre var det den gång han sändes för att bevaka friidrottstävlingar på Edsborg. Den artikeln ratades av sportredaktionen men kom istället att publiceras som ett uppskattat kåseri.

År 1980 fick Stellan anställning som antikvarie med ansvar för föremålssamlingarna vid Bohusläns museum i Uddevalla dit han då också flyttade. Här skaffade han sig snart en djup och gedigen kunskap kring detta museums samlingar liksom Uddevallas och Bohusläns historia. Under 1980-90-talet utvecklade Stellan också ett stort intresse för modehistoria och samlade stort material kring sömmerskor och modister i Uddevalla och Vänersborg.

Även om Stellan under många år kom att bo i Uddevalla tappade han aldrig intresset för sin födelsestad, något som kanske främst kom till uttryck i hans engagemang i Vänersborgs Söners Gille. Han var en flitig gäst på Gillets stämmor och bidrog aktivt och med entusiasm i Årsskriftnämndens arbete. I årsskriften kom han också att publicera en lång rad artiklar med en stor ämnesbredd med allt från tegelbruk och kanalinvigning till historia kring kyrkogårdar och Kulturaxeln. I ett omfattande register skapade han också en förteckning över alla årsskrifters artiklar, från årsskriftens första årgång 1932. För sitt stora arbete tilldelades Stellan Gillets medalj 1998, en utmärkelse på vilken han satte mycket stort värde.

Även för den breda allmänheten blev Stellan en känd profil i såväl Vänersborg som Uddevalla. Han var flitigt anlitad som föredragshållare och när han ledde kulturhistoriska vandringar i de båda städerna eller på kyrkogårdar drog det stora skaror åhörare. Dessutom var Stellan en mycket aktiv föreningsmänniska där han, förutom Gillet, var verksam i bland annat Föreningen för Västgötalitteratur, Uddevalla Konstförening, Humanistiska Förbundet, Frimurarlogen Råta Vinkeln samt Diabetesföreningen. Stellan var även en flitigt sedd gäst på olika auktioner och antikvariat där inköp gjordes till hans växande bibliotek.

För Stellan var kunskap något man generöst delade med sig av. För den som kom till Stellan med en fråga kring något av hans ämnesområden gällde det dock att ha tid. Ett svar fick aldrig bli kort och enkelt

då historien sällan är sådan. Vanligtvis fick svaret formen av en kortare föreläsning för de som hade förmånen att få lyssna. Stellan hade även berättarkonstens gåva i alla situationer och han blev snart sällskapets medelpunkt i sociala sammanhang där han kunde få de mest vardagliga händelser att framstå med dramatik som inte stod de stora äventyrarna efter.

De sista åren drabbades Stellan av sjukdom och orkade inte på samma sätt som tidigare vara aktiv inom de områden som intresserade honom. Dock fortsatte han sin medverkan i Gillets arbete och det ända till dagen före sin bortgång den 29 augusti 2004.

I Stellas kärlek till Vänersborg fanns också en bitterhet och ilska över hur många av stadens värdefulla kulturmiljöer fått ge vika i 1950-70-talens rivningsraseri. Ofta knöts näven i fickan. Stellan hade planer på att skriva sin version av Vänersborgs historia en bok han tänkt kalla "Vänersborg – förödd stad", ett bokprojekt som tyvärr kom att stanna vid några kortare utkast. Kanske var det så att det var bilder som dessa han tänkt använda i sin bok om födelsestadens historia – bilder av miljöer han, humanisten Stellan Granat, sett förödas och förändras.

Stellan Granats fotodokumentationer samt övrigt arkivmaterial donerades till Vänersborgs museum efter Stellas bortgång av syskonen Eva och Lennart.

Stellan Granat.

Abiturienterna går den s.k "grötlunken", passerar Kungsgatan den 7 mars 1965. I bakgrunden det nya affärshuset under uppförande, invigt 1 februari 1966.

Abiturienterna uppställda på torgbrunnen. Flaggorna på halv stång för Louise Mountbatten, Sveriges drottning som avled denna dag, den 7 mars 1965.

Kokhusgränd i kvarteret Syrenen, med det gamla mälteriet från 1840-talet i bakgrunden. Vinkelbyggnaden t.h. kallades allmänt för "Garna hörnet".

Kokhusplan med kvarteret Syrenen i bakgrunden. Foto taget strax innan rivningen av hela kvarteret.

Kvarteret Syrenen längs Hamngatan. Den gamla rivningsmogna bebyggelsen låg ursprungligen vid den s.k. "Gröna gången".

Gammal stenbeläggning vid Kronogatan.

Vänersborgs högre allmänna läroverk, 1961.

Markarbete för aulan juli 1961.

Aulan tar form, 15 juli 1962.

Aulan fullbordad, 24 juli 1963.

Vänersborgs högre allmänna läroverk rivs, 24 juli 1963.

Drottninggatan 40 rivs, mars 1970.

Nordfelts konditori bygger ut, 1981.

Nordfelts konditori bygger ut, 1981.

Utsikt från gamla småskolan, mars 1980.

Utsikt från gamla småskolan, mars 1980.

Varmbadhuset, uppfört 1902 och rivet 1981. Foto mars 1980.

Gamla fattighuset på Residensgatan omkring 1965. Rivet 1971.

Folke Truedssons friskulptur "Triad" framför idrottshuset avtäckts den 27 april 1968. Bekostad genom en donation till gillet och med bidrag från Lions Club.

Thernqvist handelsträdgård vid korsningen Edsvägen - Belfragegatan, juni 1968.

Vy från Torpa elverk. Gymnasieskolan under uppförande, januari 1968.

Fridhemsvägen omkring 1970.

Korsningen Nygatan - Kyrkogatan, augusti 1968.

Hamngatan 1970.

Residensgatan mot torget omkring 1970. Tobaksaffär, Tv-Ekonomi, Kemptvätt, Motorcity.

Biografen Stjärnan, mars 1980. Filmer som man vid tillfället kunde bese var bl.a. "Gasen i botten, Herbie" och "Du tar mig aldrig levande".

Sundsgatan österut, juni 1968.

Nybygge för Systembolaget, december 1972.

Vargön Alloys historia

Av

Johan Svensson

Vår historia börjar redan år 1660 med en kvarn som den första dokumenterade industriella verksamheten på Wargön.

År 1847 köptes Rånnums säteri av Nils Ericson. Nils är ju en berömd kanal & järnvägsbyggare i Sverige. Han byggde om den dåvarande brännvinsfabriken på Wargön till en cementfabrik för slussbyggnationen i Trollhättan. Nils står idag staty utanför Stockholm central såväl som vid Trollhätte kanal. Nils bror, John Ericsson, hamnade 1839 i New York där han framförallt blev känd som en av utvecklarna till propellern samt konstruktör av USS Monitor år 1861. John står i sin tur staty bl.a. i Washington, New York, Stockholm och Göteborg. När Nils, efter att blivit adlad år 1854, tog bort ett s ur efternamnet blev John mycket upprörd och skrev arga brev till sin bror.

1868-72 anlades ett s.k. träsliperi som framställde mekanisk pappersmassa av Nils söner Karl och Verner på Wargön. Redan 1874 såldes marken och träsliperiet till det nybildade Wargöns Aktiebolag, så familjen Ericsons engagemang i bolaget varade endast en kort period. Verksamheten växte därefter med en sulfitmassafabrik och dessutom ett pappersbruk så vid 1900-talets början var Wargöns AB ett av Norra Europas största skogsindustriföretag.

År 1908 sålde Wargön AB sina vattenfallsrätter i Göta Älv till statliga Trollhätte kanal- och vattenverk, som året efter ombildades till Kungliga Vattenfallsstyrelsen, förlagan till dagens Vattenfall. I samband med detta skrev man ett avtal om garanterad leverans från vattenkraftverken i Trollhättan under 40 år. Den effekt man var tvungen att konsumera var 3700 hästkrafter eller med dagens effektenhet 2,8 MW. Denna då enorma mängd el kunde man inte konsumera i pappers- eller massabruken varvid bolaget vid styrelsemöte den 17:e december 1911 beslöt att uppföra ett elektriskt smältverk för framställning av kisel-mangan. Samtidigt tecknade man avtal om köp av 2300 ton/år manganmalm under 10 år från den 1/1 1912. Viss betydelse för besluten hade säkert den nye 80% ägaren till Wargöns AB, Albert Söderberg &

Slagg.

Co, då de dessutom ägde Hohults-Spexeryds mangangruvor med vilket kontraktet skrevs.

Den 4 januari 1912 beslöt styrelsen att från Trollhättans Elektrottermiska AB köpa ugnar, transformatorer och instrumentering för tillverkning av kiselmangan och kiseljärn för 110000 SEK. Man blev intresserad av kiseljärn då en köpare anmält sig för större kvantiteter under en följd av år.

Flyfoto.

Exakt när produktionen av legeringar startade under år 1912 vet vi inte men på styrelsemöte den 31:e januari 1913 rapporterades en produktion av 469 681 kg kisel-mangan samt 634 484 kg kiseljärn under år 1912. Legeringsverket visade sig snabbt vara lönsamt och år 1920 hade man expanderat till 9 ugnar som tillsammans producerade 20 000 ton/år.

Pappersbruket vid Wargöns AB moderniserades fullständigt under 1920-talets första år efter att det ödelagts vid en eldsvåda 1918. 1920 hade detta en årskapacitet av cirka 20 000 ton. Genom köp av andra bruksegendomar och aktiebolag (t.ex. Älvestorp, Hellefors bruk, Sikfors bruk, Hohult-Spexeryds mangangruvor, Gravendal, Saxå bruk och Laxå bruk) 1912-18 kom Wargöns AB successivt att utvecklas till ett företag med stora skogsdomäner, betydande gruvor, hyttor, järnverk, cellulosa- och trämassfabriker, sågar och kraftstationer. Bara den sammanlagda skogsarealen uppgick 1920 till cirka 200 000 hektar. Men den allt större koncernen kraschade och staten tog över 1924 varvid bolaget rekonstruerades.

Under 1945-51 köper investmentbolaget Custos upp nästan alla aktier i Wargöns AB, som nu enbart bestod av verksamheterna i Vargön och Trollhättan samt mangangruvorna i Bölet och Spexeryd. Fru Alice Florman fortsätter dock äga 2.7% fram till 1967.

Under 1950-talet började man experimentera med energiåtervinning och rökgasrening, och 1957 stod det första energiåtervinningssystemet färdigt. Anledning var att Pappers- och Sulfitmassabruket behövde värme för att torka pappersmassan respektive koka träflis och smältugnarna hade en stor mängd överskottsvärme man då kunde utnyttja. Samtidigt fick man möjlighet till en mycket effektivare rökgasrening.

1968 förvärvades aktierna i Wargöns AB av amerikanska Airco, som enbart var intresserade av smältverket i Vargön. Raskt såldes Pappersbruket till Holmen, Ferrokromverket i Trollhättan till AB Ferrolegeringar och eldistributionen i samhället till Skandinaviska Elverk. De stora arealerna av skog och jordbruksmark såldes också ut, men under en längre tid. Det som nu fanns kvar ombildades till Airco Alloys AB varvid bolaget inriktade sig på produktion av ferrokrom och ferrokiisel.

För de pengar man fått för de avyttrade verksamheterna byggde man världens dittills största smältugn, Ugn 12. Egentligen konstruerad för ferrokiisel, men sedan 1977 produceras ferrokrom på ugn 12.

1978 köptes Airco upp av British Oxygen Corp. Vilka beslöt sig för att avyttra legeringsdivisionen, varvid bolaget såldes till schweiziska investmentbolaget Fides AG och bytte namn till Vargön Alloys AB.

Utgjutning ugn 12.

Ferrokrom.

Från 1980 var man en legotillverkare som enbart konverterade råvaror till ferrokrom. Hetvattenleveranser till Vänersborgs fjärrvärmenät startade år 1983. Det innebar att man kunde återvinna ytterligare värme ur rökgaserna och fick 2 kunder för sin värmeproduktion.

År 1987 förvärvade 4 personer i företagsledningen tillsammans med Mellansvenska Löntagarfonden samtliga aktier i Vargön Alloys AB. Företagsledningen var orolig för smältverkets framtid med anonyma ägare. Konverteringsverksamheten hade inte genererat ett överskott som skapade tillräckliga reinvesteringar i verksamheten. De följande åren gav möjlighet till en upprustning av utrustning och byggnader. 1993 sålde löntagarfonden sin aktiepost till övriga 4 aktieägare. Utan uppbackning från en större koncern drev man framgångsrikt bolaget under 21 år, vilket måste anses som en stor prestation i vår ombytliga marknad.

I Februari 2008 förvärvade Yildirim Group of Companies Vargön Alloys AB som ett komplement till sin egen produktion av ferrokrom och krommalm till vårt systerföretag ETI Krom. Detta gav en säker tillgång till, samt bättre kvalitet av, krommalm och en starkare finansiell position.

Innan filter.

After filter.

Snöproblem.

En ny ägare med större finansiella muskler medförde en annan strategi. Vargön Alloys AB skulle fokusera på nischprodukter och inte konkurrera med enklare kvalitéer. Konkurrenterna, främst i Sydafrika, hade där en kostnadsfördel genom billig malm och elenergi.

Uppgången i världsekonomin från år 2003, som gett en kraftig volymökning för ferrokrom, tog tyvärr slut den 15:e september 2008 när Lehman Brothers ansökte om konkursskydd. För Vargön Alloys AB, som vid detta tillfälle producerade ferrokrom nära produktionstaket och hade malmleveranser i container bokade fram till och med december 2008, stod det snart klart att kunderna inte efterfrågade ferrokrom och försäljningen minskade katastrofalt snabbt. Den 31 december 2008 var lagren av ferrokrom, malm och koks överfulla med material köpt för mycket högre värde än marknadsvärdet varvid en kraftig nedskrivning av lagervärdet gav en förlust högre än omsättningen för räkenskapsåret.

Företagets turkiska ägare visade nu sin styrka och gav ett aktieägartillskott som räddade bolaget. Produktionen gick ner på sparlåga och

hela smältverket stannade under ca 6 månader. Personalstyrkan inkl. entreprenörer minskades från ca 270 ner till 135 personer, från tre ugnar i produktion till drift på en ugn, nr 12. Under stilleståndet år 2009 gick vi ner till en tredagarsvecka, där personalen fick betalt för 4 dagar och vanligtvis tog semester eller komp.tid för den 5 dagen för att månadslönen blev den samma.

Under år 2009 utvecklades en nischprodukt som kunde ersätta den bulkprodukt som tidigare producerats på ugn 12, men fortfarande var volymen låg för specialprodukter.

I februari 2010 drabbades man som många andra söder om Vänern av en snöstorm med kraftigt snöfall av s.k. vänersnö. Då man inte hann med och i vissa fall inte kunde röja taken från snö p.g.a. risk för personalens säkerhet, drabbades man av flera takras som stoppade en återstart av ytterligare en ugn till november 2010. Ferrokrommarknaden hade under året återhämtat sig varvid vi kunde starta en ugn till och återanställa delar av personalen.

Oturen för bolaget fortsatte då man den 25 maj fick ett genombrott på ugn 12, d.v.s. att det gick håll i botten, den eldfasta infordringen varvid all smält metall rann ut och ugnen blev obrukbar. En mycket svår förhandling med försäkringsbolaget följde vilket tog över ett år att genomföra. En oberoende expert bedömde chansen för att något sådant kunde inträffa ”som 1 på miljonen”. Ugn 12 murades om under hösten 2013 och startade på nytt i november 2013.

Under återuppbyggnaden av ugn 12 firade bolaget 100 år som smältverk genom att i september 2012 bjuda in kunder, leverantörer och kollegor för att under två dagar ha seminarium, verksbesök och galamiddag.

För att genomföra strategin att fokusera på nischprodukter hade Vargön Alloys AB försökt utveckla nya produkter baserade på de malmkvaliteter som finns inom den egna företagsgruppens gruvor och som skiljer sig från de produkter som konkurrenterna kan göra. Under år 2013 bar den utvecklingen frukt och behovet från kunderna ökade varför man under slutet år 2014 kunde starta ytterligare en ugn och var nu tillbaka på samma produktionsnivå som år 2008, dock med helt nya produkter.

Konjunkturen försämrades något under år 2016 varför produktionen reducerades andra halvåret 2016, men har sen början av år 2017 tills dagens datum återigen skett på tre produktionsenheter.

Under år 2017 färdigställde Vattenfall en hetvattenledning mellan Vargön och Trollhättan som tillsammans med en ackumulatortank på

2400 m3 möjliggör för Trollhättan Energi att utnyttja restvärmen från Vargön Alloys AB. Efter nedläggningen av Holmens Pappersbruk har efterfrågan på värme under vår, sommar och höst varit så låg att bolaget tvingats dumpa värme i Göta Älv. Att nu kunna utnyttja denna värme innebär en betydande miljöbesparing.

Företaget ser ett fortsatt starkt första halvår 2018, men viss finns signaler om en försämrad konjunktur under slutet av år 2018. Dock finns det också goda tecken på en fortsatt god konjunktur och Vargön Alloys AB befinner sig idag med sina 190 anställda i en stark position jämfört med sina konkurrenter.

Johan Svensson, VD Vargön Alloys.

Djupedalsbron, stenbro över Djupedalsbäcken

Av

Christer Zetterberg

När den förste dalslandsbonden i sin med hö lastade vagn skumpade ner längs Länsmansliden i arla morgonstunden sensommaren 1774 möttes han av den stora boskapshjorden som drevs upp mot betesmarkerna i Dalbobergen. Den leddes som vanligt av vallhjonen, av båda könen, under ledning av vallgubben. Denne hade inför magistraten förbundit sig att iaktta noggrann vallgång och se till att ingen boskap blev kvar i skogen på kvällen. Så länge det fanns ett grönt strå att hämta skulle han fortsätta med denna vallgång. För detta erhöll han för sommaren två styver för varje kreatur.

Gubben gladdes över att det numera fanns en stabil stenbro med kantstenar på sidorna över Djupedalsbäcken, så att man inte längre riskerade braka igenom den gamla halvruttna träbron. De hade ju ändå över 150 kor och oxar att ansvara för. Hur denna mäktiga stenbro, Djupedalsbron kallad, hade blivit byggd visste han inte, men han kände väl till de mångåriga striderna i staden om möjligheten att få till en stabil och motståndskraftig Dalbobro och klara finansieringen av en sådan. Man hade tidigare byggt ett antal broar på lösan sand som Vätern regelbundet hade raserat. Nu senast på nyårsnatten hade en stormflod sugit ut all sand och helt förstört bron. Men skvallret gick i staden att man nästa gång skulle satsa på en ordentlig stenbro, ända från vindbryggan upp till backen till Blåsut.

De medeltida vägarna i landet trampades upp där naturen och topografin gjorde det lättast att ta sig fram. Man undvek sankna områden och sökte sig gärna fram längs torra höglänta marker. Vägarna var främst till för att tillgodose lokalsamhällets behov, således omnämns endast två sorters vägar i den gamla Västgöotalagen, tingsvägar och kyrkvägar. Lagen omfattade inte något om sambanden mellan byar eller kommunikationer inom eller mellan landskap. Det fanns emellertid i vårt område, västra Sverige, några vägar som hade ”infrastrukturell” bety-

Djupedalsbron. Foto: Karl Bernling

Djupedalsbron. Foto: Karl Bernling

delse. De viktigaste var förbindelsen från västerhavet och Lödöse, upp mot vänerområdet och vägen från Skara i öster. Båda vägarna förde fram mot färjeläget vid Naglumssund och sedan vidare, antingen västerut mot Uddevalla och Norge eller förbi Brätte och norrut mot Dal och Karlstad. Någon bro över gränsfloden Göta älv fanns inte förrän år 1657, då en enkel bro tillkom vid Rånnum.

I början av 1600-talet började det emellertid hända mycket som påverkade kommunikationerna och bättre tillgodosåg de resandes behov. Under Gustav II Adolfs tid, kom de första bestämmelserna om vägröjning och underhåll av vägar och broar. Detta utvecklades ytterligare efter 1634, med ny regeringsform genom instruktioner till landshövdingarna att lägga sig vinn om att vägar och broar skulle underhållas och att säkerställa sig om allmogens bistånd till iordningställandet. Under denna tid tillkom även andra viktiga samhällsfunktioner, Postförordningen 1636, enligt vilken läs- och skrivkunniga postbönder skulle finnas på två till tre mils avstånd längs landsvägarna samt Lantmäteriet, genom vilket man för första gången kunde utfärda bestämmelse om kartläggning av landet och uppmätningar av vägarna. Det var nu som vägen från Brätte till Karlstad fick status som Kungsväg. Men det var först under Drottning Kristinas tid, 1649, som det utgavs en första samlad förordning om väghållning, gästgivning och skjutsning. Det dröjde emellertid innan reglementet fick något genomslag. Enligt sittande Landshövding var kungsvägen under Karl XI:s tid, slutet 1600-talet, fortfarande nästan omöjligt att färdas på med kärror.

Vi har fått lära oss att kung Magnus satte läs på bondens lada redan på 1280-talet. Ingen skulle få våldgästa eller ta något från en bonde annat än mot fullt vederlag. Av hävd och tradition hade resande majestäter med hov kunnat påräkna gratis hus- och stallrum, mat, dryck och foder i allmogens gårdar. Missbruket var stort och försök gjordes med olika tjänstetecken för medlemmar i kungliga hovet att legitimera sig med. Adelsmän lurade godtrogna bönder som inte kunde läsa och en bonde hade svårt att sätta sig upp mot en herreman. Fria kategorier utökades också till att omfatta stormän, präster, officerare, och olika ämbetsmän. Längs de större vägarna kunde detta leda till allmogens utarmning och förfall. Friskjutsar renodlades senare att endast vara förbehållna kungs- och kronoskjutsar, krigsmateriel och trupper samt fångskjuts till domstol eller fängelse.

År 1734 kom en förnyad, mer heltäckande Gästgivare Ordning. Det stadgades att vid allmänna lands- och sjövägar skulle gästgivargårdar finnas, ej längre från varandra än två mil. Landsvägar skulle göras tio

alnar breda, men väg till ting, kyrka eller kvarn klarade sig med sex alnar. Det bestämdes också om uppsättandet av milstenar eller stolpar och märken som visade den resande tillrätta. Nu skulle all skjutsning koncentreras till gästgiverierna. Kostnader för allt gästen förtärt och åtnjutit fanns anslaget i salen och priserna var satta enligt en av myndigheter uppgjord taxa. Skjutsning skulle fortfarande ske med böndernas hästar, vilket uppfattades som en betungande pålaga. När som helst kunde hästar rekvireras om än mitt i skörden.

Gästgiverierna var privilegierade. Verksamheten var starkt reglerad och skyddad av staten från konkurrens. Gästgivaren skulle ha ett fritt omland och det bedömdes att omkring två mil, dagsetapp för gående var lämpliga avstånd. I Frändefors låg två ställen, Dykälla, vilket kom att ersätta Röshult, samt Hakerud. Närmast västerut fanns Almås. Vissa förmåner tillföll gästgivaren; skattefrihet ett antal år och befrielse från utskrivning till krigstjänst för gästgivaren och fyra drängar. Helt befriad från konkurrens var dock inte gästgivaren. Flera lönnkrögare och personer som hållit "ölsalu" finns omnämnda i tingsprotokollen. I vanlig ordning var ridderskapet och adeln undantagna denna ordning. Nu infördes även en trafikregel, vilken vi fick leva med länge, den att vid möte, "bör alla til hwar sin vänstra sida således wika". Karl XII:s beslut om högertrafik fick nu vika hädan.

Underhållet av alla broar var ett stort åtagande för bönderna och de inneboende i häraderna. Små och grunda vattendrag kunde enkelt klaras av med kavelbroar eller slanor och granris och risknippen fungerade över sankna ställen. Ställvis ordnades med en uppgrundning av botten genom påslagning upp- och nedström vadstället. Behövdes en bro var det mer problematiskt. Där var det bara eken som stod emot röta under längre tid och denna var sedan landskapslagarnas tid skyddad främst för ollonens skull. Men från 1558 och Gustav Vasa hade kungen rätt till alla svenska ekar. Orsaken var att eken behövdes till fartygsbyggen. Dryga böter eller fängelse var straffet för den som fällde eller skadade en ek. Detta gällde även på självägande bönders marker. Eken var överhetens träd och avskytt bland allmogen. Eftersom eken, i motsats till andra lövträd på ängarna, inte fick hamlas, kunde bönderna ej heller utnyttja eklöven som vinterfoder åt kreaturen. Bönderna såg nogsamt till att något ollon inte fick gro. Skulle en bro byggas eller repareras måste kungen således ge sitt tillstånd till fällning. Först 1830 släpptes eken fri.

Slitaget på broar var stort. Genom att täcka brobanan med näver och ett lager lera försökte man minimera slitaget.

År 1716 var stora aktiviteter på gång i Vänersborgsområdet. Karl XII planerade för sitt krig mot Norge och använde delvis Dal som uppmarschområde. Landshövdingen tillkännagav att det i Sundals härad fanns 19 broar vilka krävde oundgänglig förbättring, vartill behövdes 95 ekar. Fyra år senare är det 10 vägar som är nödvändiga att vidmakthållas. Av handlingar från denna tid finns inget som berör eller nämner byggandet av någon bro över Djupedalsbäcken.

I mitten av 1700-talet började järnbeslagna hjul komma i bruk i större mängd. Dessa hjul gick hårt åt de befintliga träbroarna och stenbroar hade börjat byggas. Utvecklingen påskyndades genom ett kungligt brev från 14 november 1755 med innehåll att stenbroar hädanefter, till skogarnas besparing, skulle byggas på allmänna vägar. Efter utländsk förebild byggdes valvbroar i kilad sten utan murbruk.

Som tidigare redovisats var det de berörda häraderna som hade ansvaret för underhållet av den viktiga kungsvägen genom Dal. För vägens södra del genom främst Frändefors socken framkommer att vägen från Brunnshults grind i Holms socken ner till Djupedalen vid landskapsgränsen var delad på Sundals och Valbo härad, så att Sundal skulle hålla vägen från Brunnshult till Tranebron och Valbo härad från Tranebron till stora kleven mitt emot staden Vänersborg. Sundal återigen till Djupedalsbäcken. En väg- och brofogde hade uppsikten över underhållet. Vid en rättegång 1671, då Valbo härads åbor ansåg sig vara frikallade från ansvar för vägen mellan Frändefors till Vänersborg bekräftas och preciseras angivna ansvarsfördelning. Åborna ville främst slippa vägen genom Huvudnäs skog, då ingen del av kungsvägen passerade deras härad. Detta nekades dem och först 1785 befriades Dalslands åbor att medverka till underhållet av vägen mellan staden och Djupedalsbron.

Några geografiska namn har varit svåra att tolka och precisera, exempelvis Tranebron och ”stora kleven”. Huvudnäs skog är troligen dagens Ursandsskog emedan sätesgården Huvudnäs, inom vars område Vänersborg grundlades, låg under militärbostället Kleverud vid Gestadvägen.

Vi finner således att ansvaret för byggandet av bro över Djupedalsbäcken ålåg Sundals härad. Detta får vi bekräftat i en skrivelse daterad december 1760 till Kungl Maj:t. ”Över häradsskillnadsbäcken mellan Väne härad i Västergötland och Dalsland är en bro Djupedalsbron kallad. Denna brobyggnad har Sundals härad blivit förbunden för 2 å 3 år sedan av sammanskjutna medel helt och hållet bygga, den dock häradsborna, allmänna lagen tillgodo, att ej mera eller längre bygga denna

broen än till hälften och Väne härad mottar den övriga hälften och för den skull underdånigst bönfaller om Kungl. Majt:s nådiga befallning till vederbörande om befrielse om Djupedalsbrons byggande mer än halva bron samt att Väne härad må förpliktigas bygga den andra hälften och till Sundals härad återställa vad det utlagt till brons byggande för Väne härad”.

Exakta året för brons färdigställande är knappast möjligt att ange. Någon högtidlig invigning vidtogs säkerligen inte på den tiden. Men bron finns där, används ännu och tjänat gott i minst 170 år. Vi kanske skall enas om att tillkomsten kan anges till 1760 och att det var ett härad som byggde och två som delade på kostnaden. Vid en vägsyn 1791 omtalas Djupedalsbron, byggd av sten. Bron omnämns senare 1849 då den genomgick en större reparation och senare 1858 vid vägförbättringar norr om densamma.

Källor

Grane, Erik; Frändeforsboken Del II. Vänersborg 1998.

Lignell, Anders; Beskrifning öfer Grevskapet Dal. Stockholm 1851.

Mannerfelt, Måns; Västgötavägar I. Allmän översikt och tiden till mitten av 1600-talet. Uppsala 1938.

1734 års Kungl Maj:s Gästgifware Ordning. Avskrift Folke Johansson

Christer Zetterberg, Gilleskrivare sedan 2003.

Min morbror Einars minnen från Vänersborg under åren runt 1918

Av

Lennart Linnarsson

”Under hela sin levnad följde Einar Sandelmark, med stort intresse utvecklingen i vår stad och var väl bevandrad i stadens historia. Han ägnade mycket av sin fritid till att i skrift berätta om människor och bebyggelse från 1900-talets början och fram till våra dagar. Speciellt riktade han in sig på nordstadens kvarter, där han själv var född och uppväxt. Hans berättelser finns utgivna i ett stort antal skrifter”

När morbror Einar ser tillbaka till tiden för hans barndoms dagar och hur han försöker minnas olika händelser, så blir det i de flesta fall, de roliga och positiva stunderna som först gör sig påminda. Det verkar som vi människor omedvetet skjuter undan de tragiska och tråkigaste episoderna som man upplevt i sitt liv. Tack och lov för det! Men har man upplevt tiden under och efter första världskriget, så kan man dock inte undgå att tänka på allt elände och alla svårigheter människor fick genomlida.

Vi i Sverige fick ju trots allt slippa själva krigshandlingarna, men det var illa nog som det var ibland. Och när därtill den stora farsoten Spanska sjukan härjade som värst 1918-20, så var det som om det skulle vara själva dödsstöten för det mänskliga lidandet. Man räknar med att mellan 50-100 miljoner människor dog runt om i världen, vilket gör Spanska sjukan till den pandemi, som skördat flest liv i mänsklighetens historia på så kort tid. I Sverige dog nästan trettioåttatusen människor under dessa år. Det fanns nog inte någon familj eller anförvant som inte drabbades av Spanska sjukan. I Vänersborg var det nästan så många, att man skulle behöva köbricka för att komma in i kyrkan för jordfästning av sina kära. Krematoriet fanns ju som bekant inte vid denna tid.

Hade vanliga människor svårt med tillvaron med svält, umbäranden, sjukdomar, stora barnaskaror med många munnar att mätta, så fanns det faktiskt de som hade det ännu sämre. Det var de så kallade hjonen på försörjningshemmet ute på Torpa. Dessa arma människor, sönder-

Vänersborgs Försörjningshem på Torpa. Öppnat 1914.

Foto: K o A Vikner 1914. (Vänersborgs museum).

värkta av sjukdomar, fattiga och utan större människovärde, men trots allt så pass arbetsföra att de fick hjälpa till med allehanda sysslor, såväl inomhus, som utomhus. Många av dessa vilsekomna människor hade varken anförvanter eller vänner kvar. Så när deras sista stund på jorden var kommen och de fick lämna denna jämmerdal, var det i regel bara fyra män som följde dem till den sista vilan. Det var de som bar den svarta kistan.

Morbror Einar minns en gång, troligtvis 1919, då det kom ett litet begravningsfölje på Torpagatan. Färden var så enkel att de ej hade en likvagn, utan den svarta kistan stod på en flakvagn, där kusken satt på en låda och bredvid gick fyra män, två på var sida om vagnen. Det blåste kraftiga vindar, nästan full storm. När så följet kommit mitt emot vattentornet, gick höger bakhjul sönder, vagnen vek sig på sidan, samtidigt som det kom en kastby som rullade av kistan från vagnen och ned på gatan. Som tur var gick inte kistlocket upp, då det som brukligt var på den tiden välspikat. Det blev bråttom att försöka laga hjulet hjälpligt och få upp kistan på vagnen igen, för att komma någorlunda i tid till kyrkan. Men det var ingen risk att komma för sent till kyrkan, då det som vanligt stod en lång kö av likvagnar med offer för Spanska sjukan.

Men det fanns mycket glädje också! Han berättade en gång om en händelse som min mors moster Victoria fick uppleva. Victoria arbe-

*Vänersborgs Tändsticksfabrik, fotograferad från Vattentornet.
Foto: K o A Vikner 1914. (Vänersborgs museum).*

tade på Tändsticksfabriken i Vänersborg. När hon stod vid sin maskin hände något som kanske inte var så roligt för henne, men säkert för alla hennes arbetskamrater. Strax innan klockan fem var det dags för förarbetet med att rengöra maskinerna som gjorde själva lådorna till tändstickorna. Det fordrades en hel del klister för att forma dessa lådor, så därför stod det stora kar med klister, både här och där i lokalen. En lokal där det arbetade närmare hundra flickor. Vid dessa stora kar brukade det efter arbetets slut samlas stora feta råttor, för att äta sig mätta. Det var inga vanliga små möss. Nej, stora som katter var de! Klistret smakade tydligen bra och som alla vet var det inte samma klass på lokaler, som det är i dagens samhälle.

För att rengöra maskinerna användes en järnkrok som var böjd i ändan. När Victoria skulle använda kroken så var den borta. Hon sökte och hon sökte i den skumma lokalen, men kunde inte hitta den. Men där alldeles vid ett trappsteg låg den ju! Snabbt böjde sig Victoria och tog upp den. Men... det var ingen krok. Det var en råttsvans hon fick tag på och råttsvansen tillhörde det fetaste och största råttmonstret man kunde tänka sig. Victoria skrek så ljudvallen sprängdes flera gånger om. Med ens stängdes alla maskiner av och klappret av hundratals träskor mot trägolvet hördes som en trumvirvel. Alla flickorna trodde att Victoria kommit in i en remskiva och med detta det värsta. När alla flickor kommit fram, stod Victoria fortfarande med råttan i handen utan

att kunna släppa den. Vild av skräck och alldeles vit i ansiktet sjönk hon ned på en låda och samtidigt släppte hon råttan. Vem som blev mest skräckslagen, Victoria eller råttan, är svårt att säga. Den stackars Victoria fick skyndsamt bege sig hem för att bädda ned sig och hoppas att något liknande aldrig mer skulle hända.

Inte långt från där Victoria bodde på Kronogatan fanns den glade bagaren Lundberg i sin lilla bagarbod. Under första världskriget var han en mycket viktig person. Med honom gällde det att vara god vän och som det lönade sig att hälsa extra artigt på. För gjorde man det, kunde det kanske vanskas en extra paltbrödsbaka. Nu var det så att bagare Lundberg hade en mycket stor och röd näsa, som det droppade ur, lite då och då. Onda människor påstod att det droppade som värst när han knådade degen. För unga små rackarungar var bagare Lundberg ett alldeles särskilt fint objekt att föra spektakel med, så därför kunde det låta så här när han gick sin promenad efter avslutat arbete:

”Lundberg med sin röda näsa, får ej brödet till att jäsa!”

Morbror Einar berättar också om perfektionisten Mollström, som han tror han hette. Denne man var född redan runt 1870-talet. Han var den sanne perfektionisten. Tider och saker skulle stämma precis varje dag. Inget fick klicka. Men annars var han en snäll, fin och rejäl karl. Mollström arbetade på Margarinfabriken, som låg i mitten av Gasverksgatan. När Margarinfabriken så småningom upphörde, fick han så arbete på Gasverket som låg inom samma kvarter. Mollström var lyckligt gift och bodde med sin kära gumma, som hette Hulda, i en liten enrumslägenhet på Vallgatan. Det var ett litet rart hem, för såväl Hulda som hennes Mollström var mycket noga med att hålla hemmet rent och prydligt. Noga var de också med att hålla saker och ting på sin rätta plats. I köket, som var litet, fick plats en kökssoffa, en kommod, samt ett bord med två stolar. Rummet som var något större, var mycket rart möblerat med dubbelsäng som den klart dominerande möbeln. Vidare fanns det ett litet sängbord med en virkad duk och på den en bibel. Vid fönstret stod ett mindre bord med några porträtt och vidare ett par gammaldags klädda stolar. Det var också en kakelugn i rummet och vid sidan av den stod den så obligatoriska spottbacken. En rund liten mässingsbunke med hackat granris i. Nästan varje karl med självaktning skulle snusa eller tugga tobak, så det var ett alldeles förfärligt spottande i tid och otid. Spottbacken var nog många gånger ett befogat inventarium på den tiden. Så var det också den nödvändigaste möbeln i rummet kvar. Pottan under sängen!

På lördagen var det den stora högtidsdagen i det Mollströmska hem-

met. Då skulle det firas att arbetsveckan var slut och den stora vilodagen söndagen var i antågande. Mollström och hans Hulda åt aldrig sina måltider samtidigt. Först skulle Mollström äta och sen Hulda. Men på lördagen var det en särskild ceremoni. På kommoden i köket skulle handfatet med ljummet vatten stå färdigt, på vänster sida skulle den litet grova handduken ligga och på motstående sidan skulle tvålkoppen finnas. På bordet med nystruken duk, på vanliga dagar åt man sin måltid på vaxduk, skulle en tallrik med en salt sill finnas och framför tallriken en liten bunke med oskalade potatis, samt kniven på höger sida och gaffeln på vänstra samt matskeden framför tallriken. Och så litet vid sidan en tallrik med fruktkräm. Men så det allra viktigaste på var sin sida om tallriken, skulle det stå supglas fyllda med renat brännvin.

Prick tio minuter över ett, kommer så Mollström, med ett brett leende och strålände ögon. Han stiger in genom dörren, tar av sig rocken och hänger den på kroken vid dörren, tvättar sig och sätter sig vid matbordet. Framför bordet står då hans Hulda med nystruket förkläde och väntar på att Mollström ska äta. Han knäpper sina händer och läser tyst en liten bordsbön. Huldans ögon strålar och kinderna blossar. Hon vet vad som väntas. Sakta börjar så Mollström skala en potatis och skär av en liten sillbit. Smakar med välbehag på denna gudomliga föda, tar så supglasen på den vänstra sidan om tallriken och vänder sig till sin Hulda. Bugar och säger: -Skål på dig kära hulda Hulda!

Klappar henne så varligt på hennes lilla rumpa, som hon så begärligt sätter ut och innan Mollström dricker ur, vänder han sig till supen på hans högra sida, bugar och säger: -Och skål för nästa! Det var detta som Hulda väntat på. Lyckan kan inte vara mer fullkomlig. Det var kärlek av den gamla sorten. När Mollström ätit färdigt tar han så sin andra sup. Bockar så för sin Hulda, dricker ur, harklar sig och säger: - Ah, om det ändå vore en aln till botten! Går så till kökssoffan och tar en tidning över huvudet så inte flugorna ska bita honom och inom två minuter hörs tunga, melodiska snarkningar från en trött, men lycklig Mollström.

Men säg den lycka som varar beständigt! En lördag hände det som inte fick hända. När Mollström som vanligt glad i hågen trädde in i köket tio minuter över ett, såg han meddetsamma på Hulda att allt inte var som det borde vara. Hulda sprang som en äggesjuk höna fram och tillbaka på köksgolvet, röd i ansiktet och utan att kunna få fram ett ord. Mollström kastade en snabb blick på matbordet, allt fanns där utom supglasen. Mollström surnar till och säger med kallt stål i blicken: - Var är suparna?! Hulda blir ännu mer nervös och försöker med osamman-

hängande röst förklara att brännvinet tagit slut. Nu var det så att det var Mollström själv som inhandlade brännvinet, men det var Hulda som hade hand om det och skulle tala om när det behövdes nya inköp. Det var alltså hos Hulda det hade klickat, därav nervositeten.

Mollström som halvvägs fått av sig rocken, kränger på sig den igen, går så fram till matbordet, slår näven i bordet så att sillen slår en halv volt på tallriken, samtidigt som de oskalade potatisarna hoppar högt upp i luften och han säger med hög stämma: - Köper du en massa mat när vi inte har en brännvinsdroppe i huset! Hulda bleknade och blev röd i ansiktet om vartannat. Där stod hon och tummade sitt nystrukna förkläde och stammande försökte förklara det hela. Hon hörde bara en hård smäll när köksdörren slog igen. Och där stod hon alldeles förkrossad. Så hade hennes Mollström aldrig betett sig tidigare.

Mollström gick med raska steg nedåt Residensgatan, för där låg ju "Höga trappa" eller om det nu var restaurang "Elvan". Båda var ju kända utminuteringsställen och låg på samma plats där Bibliotek och Systembolaget numera finns. Under tiden gick den stackars Hulda fram och tillbaka i det lilla trånga köket och bannade sig själv för slarvet, att inte se till att det fanns brännvin i huset. Hon snuddade inte ens med tanken att även Mollström kunde ha en del i slarvet och uppståndelsen. Oron över vad som hennes käre gubbe tog sig till och skrällen över att han kanske skulle vara ännu argare, när han så småningom kom tillbaka, förvärrade bara hennes nervositet.

Efter två timmars väntan hörde hon steg utanför och så öppnades dörren sakta. Och där stod han i dörröppningen, hennes käre Mollström, med ett brett leende till på köpet. Huldass oro försvann i all hast och hennes hjärta klappade fullt av hopp och kärlek. När så Mollström steg fram på golvet och sa de förlösande orden: - Min kära hulda Hulda! Då var det som om Hulda helt omedvetet vände sig om och sträckte fram sin lilla stjärt, för att få den lilla klappen som hon så länge trånat efter. Och i samma ögonblick förvandlades den lilla trånga enrumslägenheten, till en salighetens boning.

Sedan många år ligger nu Mollström och hans kära hustru och vilar sig i sin grav på Strandkyrkogården. Efter ett liv med mycket arbete, men också mycket, mycket kärlek. Och om Mollström hade fått sin vilja fram, skulle han sannolikt velat ligga och hålla sin -kära hulda Huldass- hand i sin högra hand, för han var som sagt, en riktig perfektionist!

*Entrén till Restaurang Elvan med adress Residensgatan 11.
På trappan står vaktmästaren Anders Wennberg. Foto: Kamerareportage.*

Intreör från Restaurang Elvan. Foto: Kamerareportage.

Källor:

Sandelmark, Einar 1910-2000, Vänersborg 1918- Spanska sjukan och fattighjon på Torpa Fattiggård. Artikel införd i Elfsborgs Läns Annonsblad 4 juni 1981.

*Lennart Linnarsson. Född i Vänersborg 1952.
Ersättare i styrelsen samt ledamot av Årsskriftsnämnden i Vänersborgs Söners Gille.*

Bovieran på Holmängen

Bovieran på Holmängen under uppförande april 2018. Foto: Karl Bernling.

Bovieran på Holmängen under uppförande augusti 2018. Foto: Karl Bernling.

En Teater Macabre

- med sista akten i Vänersborg

Av

Christer Zetterberg

Historiens huvudperson är Johan Reinhold Reinholdsson, född 17 oktober 1747 på Rottneros herrgård i Sunne och son till stadssekreteraren och rådmannen i Karlstad Reinhold Reinholdsson och dennes hustru Elsa Elisabeth Engelström. Johan var anställd vid länsstyrelsen i Örebro som lanträntmästare för att motta och utlämna pengar för stämpelpapper och depositioner. Trots en välavlönad tjänst och en förmögen fru var han ofta i penningknipa till följd av sitt storståtliga levnadssätt i Örebro.

Händelserna tar sin början i maj månad 1801 då Johann Reinhold Reinholdsson helt oväntat kom på besök hos sin morbror, brukspatronen Engelström på Hängelö säteri i Ånimskog. Båda ingick på olika sätt i den välbärgade släkten Sahlin, grundare av flera manufakturverk i Värmland och Dalsland, bland annat det i Fengersfors. Det var sent på eftermiddagen då han kom inkörande på gården i sin tvåsitsiga schäs med sin betjänt Luthman på baksitsen. Gamle brukspatronen var förundrad över hans oanmälda ankomst, men förmodade att det åter var fråga om något nytt penninglån. Redan hade han anlitat morbroderns hjälpsamhet för tillsammans över 4 000 riksdaler specie.

På morbroderns fråga gav Reinholdsson endast det svaret att han var nödsakad att fara över till Norge för en affär och behövde en vägvisare över gränsen. Han föreslog att man borde kontakta hans svåger, brukspatron Sahlin på det närbelägna Hvitlanda, vilken nog kunde låna ut en av sina bönder. Ett bud utgick genast och på aftonen kom brukspatron Sahlin med fru till Hängelö.

När så släktingarna, även hans gamla mor som numera bodde på gården var samlade talade Reinholdsson om att hans förestående resa inte var av det angenämaste slag. Det hade blivit oreda i lantränteriets räkenskaper och han måste nödvändigt kontakta och tala med kamreraren Brantström, vilken befann sig i Norge. Härvid trodde han allt skulle klaras ut. Efter en kort samvaro och intagandet av en lätt supé

förklarade Reinholdsson att hans resa var brådszkande, varför man genast skickade efter bonden Lars som efter en viss tvekan förklarade sig villig att visa genaste vägen till gränsen. Innan han lämnade säteriet sålde Reinholdsson sin schäs till värden, gav betjanten respengar hem och steg till häst.

Släktingarna ondgjorde sig över hans oförbätterliga slarv, men fann hans förklaring om ändamålet och brådszkan med resan trovärdig. Man kunde därför lätt döma om deras förvåning och bestörtning, då de en vecka senare fick läsa i Post- och Inrikes-tidningen en notis om att lanträntrmästaren Reinoldsson hade rymt, efterlämnande i ränteriets kassa en brist på 21 000 riksdaler specie, en på den tiden högst betydande summa och i dag motsvarande varor och tjänster för över sex miljoner kronor. Han var nu efterlyst såsom kronotjuv.

Trots den tidens tröga kommunikationer fick myndigheterna redan i början av juni reda på att Reinoldsson fanns i Kristiania, nuvarande Oslo, och underhandlingar om hans utlämnande började mellan svenska och danska regeringarna. Kurirer red mellan Stockholm och Kristiania med skrivelser, av vilka den sista innehöll danska regeringens bifall till svenskarnas begäran. Den 10 juni greps Reinholdsson och fördes till stadens polismästare, där den gripne genast förklarade att han inte förde pengarna med sig utan dels hade använt dessa för att betala skulder i Sverige, dels hade gömt dem. Dessutom förväntade han sig slippa utvisning för han hade redan sökt skydd hos danske kungen och Norge var ju en fristat. Han omtalade att han samma kväll hade för avsikt att bege sig till en köpman Albrechtsson i Kongsvinger med vilken han var bekant och han förmodade att polismästaren inte ville förhindra hans avresa. Polismästaren blev lite fundersam över Reinholdssons tvärsäkra hållning och ansåg sig nödgad att kontakta utrikesministern baron Kaas innan han ”verkligt vågade annat än häkta honom”.

Reinholdsson sattes nu för en tid i förvar i Oslos fängelse. Där kom man snart underfund med att han på förslagna sätt försökte muta vakten. Det framgick också att anstalter vidtagits från Sverige att få honom fri, varför baronen Kaas lät transportera honom till Fredrikshalls fästning, där han anförtröddes i kommendantens särskilda vård.

Baronen Kaas, vilken senare kom att spela en stor roll i förhandlingarna om bildandet av unionen Sverige Norge 1814, hade på alla sätt understött svenska regeringens bemödanden om att få fast Reinholdsson. Norska myndigheterna hade vid sina undersökningar förstått att den gripne under vistelsen i Kristiania fått kontakt med en annan svensk flykting, känd för sin slughet och förslagenhet. Kaas antog att

Reinholdsson hade anförtrott de stulna pengarna till nämnda person, men detta var inget Reinholdsson ville vidgå. Han förklarade istället att ”intet straff i världen skulle kunna förmå honom att yppa till vilken person han lämnat pengarna”. Kaas hade även kommit till insikt om att Reinholds senare uppgifter att pengarna var gömda under en sten vid en plats, Lilla Sövandet invid svenska gränsen endast var ämnad att ge den häktade tillfälle att kunna fly från sin bevakning. Kanske med hjälp från Sverige och med våld.

Kaas skickade med denna farhåga i ett brev till landshövdingen i Örebro, men innan detta brev nådde mottagaren anlände till Kristiania den svenske enspännaren C G Syk, med fullmakt att föra Reinholdsson över gränsen till Sverige och till Örebro. En enspännare var en vid länsstyrelserna statsanställd kurir, vilken hade rätt till både kungs- och kronoskjuts. Det var nu nödvändigt för Kaas att själv fatta beslutet att förmå den unge enspännaren att ändra sin föreskrivna marschrukt och ta vägen genom Dalsland istället för Värmland.

Syk hade aldrig tidigare haft att göra med en så förnäm fånge och visste inte riktigt hur han skulle förhålla sig till sitt uppdrag. Han beslöt därför att behandla lanträntmästaren mycket milt och lät honom åtnjuta så mycket av sin personliga frihet som möjligt. Under hela resan hade Reinholdsson sökt muta honom med löften om stora summor, om han vid lämpligt tillfälle lät honom rymma. Så när Syk i mitten av juli förde sin fånge över svenska gränsen och där möttes av länsmanen Silvén kände han en stor lättnad. Silvén hade på sin landshövding Johan Fredrik Lillihorns befallning i uppdrag att medfölja Reinholdsson in till Vänersborg och jämte Syk ansvara för honom under vägen. Men Silvén hade knappt hunnit framföra sitt ärende förrän han mötte samma utmaningar som Syk. De båda vakterna överlade och fann, att det bästa var att låtsas gå med på Reinholds förslag för att ”hålla honom vidt godt lynne, så att han icke af någon grym behandling skulle taga sig anledning att flykta”. Länsmannen vågade inte heller tala om att han nästa dag väntade hjälp av en eskort av sex soldater. När dessa så anlände blev Reinholdsson mycket bestört och undrade vad som nu skulle ske, men de båda ansvariga vakterna uppehöll honom med fagra löften, att han nog skulle få ge sig iväg, bara det yppades ett gynnsamt tillfälle. Så resan fortsatte i sakta mak.

På Reinholds begäran tog man in hos bekanta på Gillanda sätesgård, cirka en mil söder om Dals-Ed och vistades där i tre dagar. Medan enspännaren Syk red in till Vänersborg för att motta vidare förhållningsorder, gjorde de båda andra herrarna, utan annan bevakning, en

dagsutflykt till den närbelägna gården Nyböle, där Reinholdsson ville hälsa på en bekant ingenjör Jan Dahlin och dennes hustru Catarina, född Bågenholm. På Gillanda fick han även besök av sin svåger, brukspatron Sahlin, med vilken han hade ett enskilt samtal. Vad som då utspann sig är inte bekant, men troligen framhöll svågern det allvarliga brott släktingen anklagades för och i vilken svår situation denne nu befann sig. Konsekvenserna, om han blev dömd som kronotjuv, var allt annat än milda. Efter detta möte syntes Reinholdsson vara mycket bedrövad och nedslagen.

Dagen därpå när den häktade tog fram sina rakdon och ställde sig framför spegeln, överfölls han av en så stark skälva att Silvén fruktade att han av våda skulle kunna skära halsen av sig. För att förhindra en olycka ställde han sig då bakom den gripne, färdig att förhindra varje skada eller självmordsförsök. För att bli av med skälvan föreslog Silvén att Reinholdsson skulle ta sig en sup av det norska brännvin han medfört i sitt schatull. Han gjorde så och därpå kunde han raka sig utan att darra på manschetten.

Efter Syks återkomst fortsatte transporten mot Vänersborg. Under färden märktes tydligt att Reinholdsson var mycket orolig. Han återkom ideligen till Silvén med frågan om han inte kunde släppas mot att de i utbyte skaffade en annan mansperson som liknande honom och med vilken han kunde byta kläder. Han lovade att om han räddades, skulle de båda tjänstemännen få vardera 3000 rdr specie. De fördröjde svaret med att hävda, att det inte kunde genomföras så länge de hade vakterna med sig. De noterade dock att hans modlöshet ökade så djupt att de fruktade för ytterligare självskadeförsök. Vid Föhlens gästgiveri, två kilometer norr om Stigen tog de rast och där vidtogs en visitation. Det enda man fann var en täljkniv i ena stövelskaftet.

På kvällen anlände sällskapet till Dykälla gästgivaregård. Reinholdsson var uttröttad och bad att genast få lägga sig. Han somnade så fort att han tappade sin i munnen tända tobakspipa. Silvén lade sig på en soffa i samma rum, sedan han satt en vakt utanför dörren. Vid femtiden på morgonen väcktes han av att Reinholdsson jämrade sig och lät illa ”med en sådan röst, som om han skolat drömma om sin egen förestående ofärd”. Täcket rycktes av och till sin förskräckelse såg Silvén att det var mycket blod på huvudgården och att fången hade skurit sig ett djupt sår i halsen med rakkniven de tagit ifrån honom, men på obekant sätt återtagit. Genast skickades Syk iväg mot Vänersborg efter läkare. Redan klockan nio var Syk tillbaks, åtföljd av lasaretskirurgen, assessorn Lars Hollberg, vilken förband den sårade. Denne Hollberg

verkade i Vänersborg i nära 20 år. Han var inte bara en känd som kirurg utan även känd för sin imponerande naturaliesamling, som han byggde upp på sitt landeri Beateberg "stadens första museum". Under det förbandet anlades frågade Reinholdsson "har jag träffat rätta pulsådern" och då läkaren svarade nej, sade fången "det var illa det". Den sårade var vid full sans men matt av blodförlusten. Hollberg förklarade att skadan var allvarlig och han bedömde att den sårade inte hade många timmar kvar att leva, varför församlingens själasörjare, kyrkoherden professorn Jan Stenberg, vilken kände Reinholdsson sedan ungdomsåren efterskickades. Kyrkoherden, mest känd för att vara byggherre till Frändefors kyrka, anlände vid middagstid med sakramenten och gick in till den döende. Under samtalet försökte prästmannen meddela religionens tröst och få Reinholdsson att lätta sitt samvete och visa ånger. Vidare att betänka att det är en stor synd att avhända sig själv livet och därigenom hindra rättvisans gång. På detta svarade Reinholdsson att "resultatet blir ju dock detsamma, de andra vilja ju taga mitt liv". Frånsett att ombesörja sina andliga åligganden var kyrkoherdens uppgift att få den döende att avslöja åt vem han anförtrott pengarna. Han lovade, vid den tystlåtenhet hans ämbete ålagt honom att inte för någon yppa vem denna person var. Reinholdsson svarade att han inte fäste större tilltro till Paradiset, att avhända kronans pengar var bara "bagatell, bagatell" och på frågan om vem som hade pengarna svarade "jag kan, jag vill och jag bör ej svara härpå". När så prästen till sist konstaterade att han inte kunde genomföra den heliga nattvarden fick han svaret, "Nå, då må det och så bliva". Landshövding Lilliehorn, som även han anlät till Dykälla på eftermiddagen blev nu informerad om professorns samtal, främst rörande svårigheterna att få tillbaka de stulna pengarna.

Klockan fem på eftermiddagen förlorade fången medvetandet. Sedan läkaren Hollberg förklarat att Reinholdsson borde föras in till lasarettet i Vänersborg, där han möjligen skulle kunna kureras, uppbadade landshövdingen manskap för att föra den döende in till staden. Klockan sju bars så den sårade iväg av 26 man allmoge, försiktigt på sin blodiga bädd. Han visade inte något tecken på medvetande, förrän de kommit till "lägenheten Blåsut", strax utanför staden, där manskapet rastade. Han begärde då att få tala med professor Stenberg, men denne var inte närvarande och efter en stund blev den sårade åter sanslös. I detta tillstånd fördes han upp på lasarettet i staden, där kirurgen Hollberg och provinsialläkaren Linderqvist förklarade att han hade avlidit under sista vägstycket över Dalbobron. Mer fanns inte att göra än att lägga in kroppen över natten i ett tomt rum, varefter uppbadet avlägsnade sig.

Nästa dag, den 24 juli besökte de båda läkarna landshövding Lilliehorn och anmodade honom att låta undanskaffa liket. De befارade att detta skulle sprida stank i lasarettet och framför allt, att inte närvaron av en självmördares lik skulle skada lasarettets förtroende och anseende hos allmänheten - en sak som de båda läkarna förklarade sig vara mycket oroade över. För att få grepp om deras rädsla och oro bör man beakta samhällets och kyrkans uppfattning vad gällde befارade självmord. Enligt då gällande lag skulle det först utredas i rätten om självspillan förelåg. Om så var fallet skulle kroppen omhändertas av skarprättaren och helst brännas och grävas ner i jord utanför kyrkogården. Endast denna person skulle hantera kroppen eftersom "intet ärligt folk vill sådana ynkliga fallna lik röra eller vidkomma". Denna rådande tro har betydelse för det fortsatta förloppet. Först 1864 mildrades lagen.

Landshövdingen lovade att ordna det hela. Eftersom händelsen hade skett i Dykålla, Frändefors socken, var det Sundals häradsrätt som var den myndighet som hade att fatta beslut om den fortsatta hanteringen av liket. Det skulle emellertid ta några dagar innan rättens beslut skulle föreligga, varför landshövdingen i sin tur överlämnade uppdraget till borgmästare Krull att undanskaffa kroppen och gräva ner denna i en provisorisk grav på något undangömt ställe. Där kunde skarprättaren senare hämta liket och verkställa sitt uppdrag. Borgmästaren lyckades övertala kronovaktdrängen Jan Jansson och förre stadstjänaren Jon Kindberg att verkställa uppdraget, inför vilket de kände stor olust och att det måste ske mot en hederlig ersättning.

Nästa dag var kroppen borta från sjukhuset och Jan Jansson anmälde till borgmästaren att uppdraget fullgjorts enligt dennes önskan. Samma dag sammanträdde Sundals häradsrätt att vad som förevarit föranledde ett uppdrag för skarprättaren Lars Hjerpe, vilken utgick från Göteborg, att begrava kroppen på ett avsides beläget ställe. Det skulle dock ta över en vecka innan Hjerpe infann sig i Vänersborg. När han så kontaktade Jan Jansson för att få besked om var kroppen var nergrävd, fick han bara ett förvirrat svar om att kroppen inte var nedlagd i någon grop utan i stället kastad i sjön Vassbotten. Jansson och Kindberg blev då uppkallade till Krull, men det visade sig att Kindberg hade rymt från staden och uppgifter om hans vistelseort gick inte att få.

Jan Jansson förklarade åter inför borgmästaren att både han och Kindberg mycket ogärna åtagit sig besväret med den döda kroppen och att de sedermera få utstå mycket smälek. För att få mod till saken hade de supit rätt tappert på natten och först på morgonkvisten gett sig av till lasarettet, där de tagit den döda kroppen och lagt denna i en likkista

av ohyvlade bräddor. Kistan hade de sedan burit ner till en roddbåt vid kanalen nedanför lasarettet för att sedan ro över Vassbotten till en äng på andra sidan Vassbotten, där staden hade markinnehav. Där ämnade de nedsätta liket i en grop. Det hade legat tät dimma över sjön men det var ändå flera andra båtar ute. Då de befarade att de skulle stöta ihop men någon annan och bli upptäckta med sitt skamliga förehavande, hade de slutligen kommit överens om att i stället kasta kistan i sjön, vilket Kindberg ombesörjde. Men kistan flöt genast upp igen, varför de bröt upp locket och lade i stenar från båtens barlast och då gick kistan slutligen till botten. Några exakta detaljer kunde han inte erinra sig då kan känt sig ganska beskänkt och han menade att Kindberg hade varit detta ännu mera än han.

Polisen brydde sig inte om att genomföra någon draggning efter det dränkta liket. Jan Janssons redogörelse togs för sanning och vidare förhör med honom eller eftersökning av Kindberg gjordes inte "all-denstund ett sådant endast skulle tjäna till Jans yttermera vanärande i den okunniga menighetens omdöme, ehuru han villigt fullgjort en tillsägelse, som endast åsyftade allmänhetens väl och bästa". Inget vidare gjordes således åt saken och Hjerpe fick återvända med oförrättat ärende.

Staden var inte större än att händelsen snart var allmänt känd, varpå allmänheten tog hand om den på sedvanligt sätt. Det ryktades snart att Reinholdsson aldrig hade dött utan det var ett annat lik som kastats i sjön. Man ansåg vidare att enspännare Syk och länsman Silvéns inte hade kunnat motstå erbjudna mutor utan låtit fången rymma och lagt detta andra lik i lasarettets olåsta rum. Vart hade för övrigt Kindberg tagit vägen så snabbt utan tillgång på egna betydande penningmedel? Ryktena växte och slutligen viskades det man och man emellan att Reinholdsson av trovärdiga personer blivit sedd livs levande på olika platser, men förklädd till fruntimmer.

Ryktena nådde slutligen justitiekansler Fredrik Gyllenborgs öron. Denne satte tro till skvallret och medverkade till att det året efter kom ett handbrev med en anmaning från Gustaf IV Adolf till den välenommerade lagmannen och riddaren av N O Johan Fredrik Flach i Sundals härad att uppta målet till ny rannsaking och utreda sanningen i hela det händelseförlopp som förevarit. Gyllenborg skickade från Örebro resefiskalen och kvartermästaren Roos att föra kronans talan och den 28 april 1802 öppnades målet igen. Roos hade till uppgift att gå hårt fram och framförde skarpa anmärkningar mot häradsrätten, främst för det lindriga sätt den hade behandlat Syks och Silvéns dåliga bevakning

av Reinholdsson, vilken gjort det möjligt för denne att begå självmordet, om han verkligen var död. Över 70 vittnen hördes och en mängd av dessa bekräftade Reinholdssons identitet. Trots att Silvén inte kunde förklara hur Reinholdsson kommit åt rakkniven eller varför den frångagna täljkniven återfanns i sängen drog Roos det kortaste strået. Då häradsrätten 16 februari 1803 fällde sitt slutliga utslag blev justitiekanslerns fiskals yrkanden till alla delar ogillade.

Trots de många vittnenas utsago gick ännu några år det ryktet att Reinholdsson ännu levde. Det var de betydande belopp som Reinholdsson erbjudit, som man trodde bevakarna i längden inte kunnat motstå. Även kirurgen Hollberg var länge misstänkt för att ha väckt den sårade ur hans domning och medverkat till ett byte av lik. Till slut återfanns även Kindberg, vilken troddes leva i överflöd, i största fatigdom i Norrköping. Han bekräftade i allt vad Jan Janssons berättat.

Men bland gemene man levde ännu ett par år historien om den försvunne länsrättsmästaren. Man borde dock ha insett att det föll sig svårt för Reinholdsson att spela fruntimmer, för han skildras som en storväxt, korpulent karl drygt 50 år gammal.

Vänersborgs äldsta lasarettbyggnad, belägen i sydvästra hörnet av Sunds- och Reidensgatan. Här förvarades Reinholdssons kropp innan den sänktes i Vassbotten. Teckning ur minnet av Oscar West. (Vänersborgs museum).

EPILOG

Endast två personer i berättelsen är inte återfunna i historiska källor, enspännaren C G Syk och kronovaktdrängen Jan Jansson. Alla övriga är personer som levt och verkat under den tid som berättelsen omfattar. Alla redovisade platser är också rätt angivna. En plats är särskilt intressant och det är där uppbådet rastade med den sårade Reinholdsson, lägenheten Blåsut. År 1801 finns endast några få hus på Blåsut, varav ett är det i folkmun benämnda Karl XII huset. Detta låg strax mittemot dagens ingång till Folkets Park. Tomten avstyckades 1928 och huset revs på 1930-talet och ersattes av ett 1 ½-plans bostadshus. Den gamla tvåvåningsbyggnadens historia och funktion är höljd i dunkel och många teorier har framkastats; tullhus, posthus, fortifikationshus eller krog. Läget, på gräsen mellan landskapen Dal och Västergötland samt socknarna Frändefors och Vassända Naglum var strategiskt. Samtidigt var platsen en knutpunkt för fyra anslutande vägar; Vänersborgs stad, Uddevalla norr om Vassbotten, Lane Ryr över Siviken och Dalsland från norr. Som framgår av texten ovan rastade sällskapet på sin väg till Lasarettet på denna plats. Detta kan tyda på att huset har varit ett utskänkningsställe, kanske en krog. Sådana vet vi fanns som komplement, ibland olagliga, till de olika gästgiverierna.

Var kommer då Karl XII in i bilden? I flera, även seriösa publikationer benämns huset så, ibland med informationen att kungen Karl XII 1718 stod lik i byggnaden på sin sista färd. Denna myt är osann, då färdväg och övernattningar finns noggrant dokumenterade. En mera allmän och folklig historia anger att en genom olyckshändelse avliden dalslänning härbärgerats i huset över en natt och att man hos vederbörande kunnat spåra kungliga drag, kanske en ättling till Karl XII. Nu infinner sig den intressanta frågan; har berättelsen om Reinholdsson lagts till grund för den i folkmun uppkomna skrönan om dalslänningen. Såsom alltid när en verklig händelse återberättas sker en glidande förvanskning av historien. Dramatiken i denna historia och när man betänker de olika händelserna som skildras, gör det lätt att tro att så är fallet. En person av högre stånd, vilken för allmogen säkert var helt okänd, bärs på en blodig säng/ bår av 26 män ur allmogen, eskorterad av beridna kronans män och en vaktstyrka på sex soldater. Det är lätt att framför sig se Gustaf Cederströms målning 1878 "Karl XII:s likfärd". Myt och verklighet brukar ofta ha en gemensam bakgrund.

Referenser:

Ahlborg, Georg; Svenska brottsmålshistorier samlade af ggg. 1883.

Grane, Erik; Frändeforsboken -en historia om Frändeforssocken. Uddevalla 1985.

Johansson, Peter; Lars Hollberg -naturforskare och kallblodig kirurg.

Ingår i : Vänersborgs Söners Gilles årsskrift 2008. Trollhättan 2008.

Tidning för Wenersborgs stad och län 1884-02-28.

Christer Zetterberg, Gilleskrivare sedan 2003.

Min barndoms Disneyland –minnen från 1950-talets Vänersborg

Av

Åke Svanberg

I början av 1950-talet bodde jag på Skansgatan i Vänersborg. Hörn-tomten mellan Skansgatan och Östra Vägen kallade vi småpojkar för ”Skrotet”. Den här ytan gav oss en suverän lekplats - ”Skrotet” var vårt Disneyland!

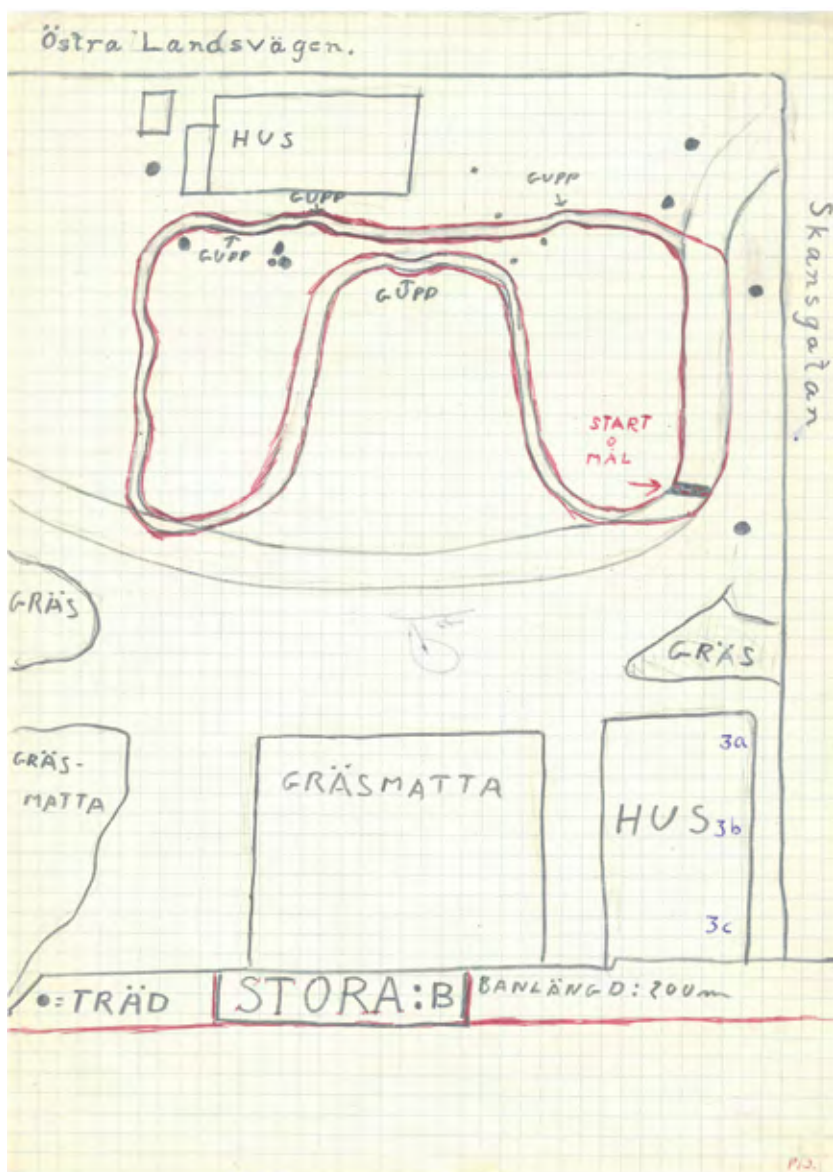
Bakgrunden till denna djupdykning i barndomsminnen är den egenhändigt ritade karta över ”Skrotet” som jag råkade hitta nyligen när jag rensade bland sparade papper på vinden. Kartan är ritad omkring 1954 då jag var 11 år. 1949 hade vi flyttat från Edsgatan 34 (”Sky-skrapa”) till de då av Stiftelsen Vänersborgsbostäder nyuppförda husen vid Skansgatan och kvarteret Plommonträdet. Modernt och fint. Och eget badrum!

Det fanns gott om lekkamrater i området och det var till ”Skrotet” vi sökte oss. Det var då en obebyggd tomt med jord, lite buskar, några små kullar och enstaka träd. Och oj vad vi lekte! Indianer och cow-boys, pota kula, gå på skattjakt efter föremål i jorden, snögrottor och snöbollskrig på vintern och så då cykelcross på den lilla bana vi byggde och som framgår av kartan.

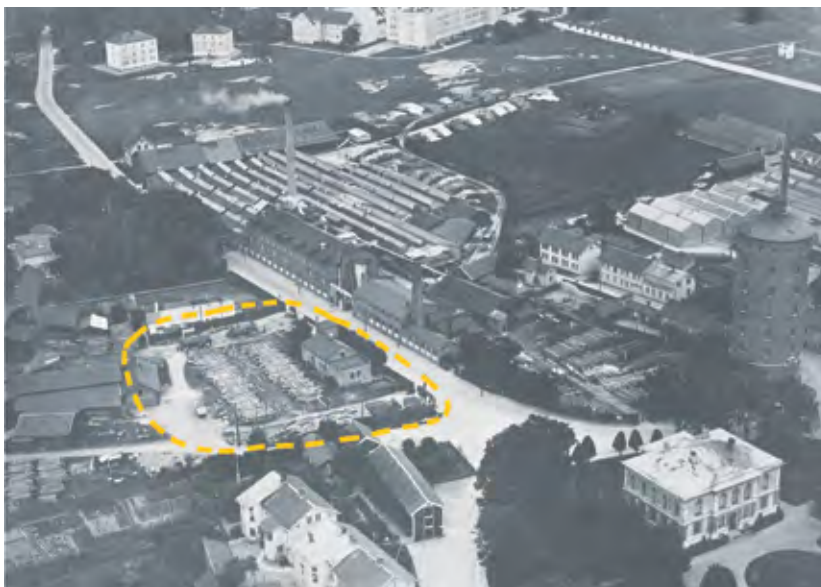
Industrihistorisk mark

Inte ägnade vi smågrabbar en tanke på att vi höll till på en handels- och industrihistorisk mark. Mycket på ”Skrotet” hade kopplingar till den tändsticksfabrik som verkade i Vänersborg i 79 år. Redan 1853 uppfördes den första fabriken här vid Östra Vägen. Verksamheten växte och 1917 kom fabriken att ingå i tändstickskungen Ivar Kreugers globala imperium. Hans bolag behärskade under sin storhetstid 60 procent av världsproduktionen av tändstickor.

På flygbilden från 1920-talet syns tydligt det virkesupplag som låg i det inritade området som motsvarar min karta. För tändstickor används asp och aspstockar kom med båt eller mosor till ”Länsan” nere vid Skräcklan. Bl a Ryssland var en stor leverantör. Timret fraktades

Min karta från 1954 med cykelcrossbanan som vi smågrabbar byggde.

På det här flygfotot över tändsticksfabriken på 20-talet är vårt lekområde "Skrotet" markerat. Där låg bl a fabriken träupplag och kontorsbyggnad. Th ser vi museet och vattentornet.

sedan på den egna industrijärnvägen upp till fabriken där aspvirket så småningom skulle förvandlas till miljoners, miljoner små tändstickor.

Hela denna verksamhet slogs i spillror med skottet i Paris i mars 1932 och Kreugers död. Vänersborgsfabriken slog igen några månader senare. Här arbetade närmare 600 personer, ett dråpslag för staden som då bara hade ca. 10.000 invånare.

Skattjakt på ransoneringskort

En annan koppling till vår lekplats var "Tändstickens" kontorshus. På min karta är den inritade överst vid Östra Vägen. Det var en pampig byggnad som efter Kreugerkraschen stod tom, men under andra världskriget blev huset säte för Kristidsnämnden i Vänersborg. Det var då som alla medborgare fick speciella kuponger som skulle visas upp när man skulle handla något. Praktiskt taget allt var ransonerat så bara en viss tilldelning per månad fick tas ut. Ransoneringskortet upphörde gradvis efter krigsslutet, längst gällde kaffekupongerna fram till 1953.

När vi lekte i "Skrotet" tog vi oss in i det övergivna huset och där kunde vi hitta massor av olika ransoneringskuponger som låg kvar i lå-

I Kristidsnämndens byggnad kunde vi botanisera bland massor av spännande ransoneringskuponger.

dor och på hyllor. Rena skattjakten att botanisera bland de olikfärgade kupongerna: socker, matfett, mjöl, bröd, kaffe, kakao, tvättmedel, skor, tobak, textilvaror, kafékuponger m.m., m.m. Statens Livsmedelskommission var oerhört detaljrik i sina anvisningar. På ett Restaurangkort för bröd stod det t ex: ”Mot varje kupong serveras 32 gram mjukt eller 20 gram hårt bröd eller 50 gram små bröd eller 10 gram pepparkakor”. Ordning och reda!

Tändsticksetiketter

Tvårs över vägen från museet låg en byggnad som stod kvar länge efter tändstickens nedläggning. Huset syns tydligt på flygbilden och hade förmodligen använts som ett förråd. Här kunde vi ta oss in och mest spännande var att plocka bland lådor med långa band av etiketter som aldrig nått fram till färdig produktion av askar.

Att hitta färggranna motiv, särskilt med utländsk text, var extra roligt. T ex "Safety match. Made at Wenersborg Sweden". Det blev nästan som att samla på "filmisar". Inte så konstigt förresten att det fanns så stora lager av etiketter, dagsproduktionen på tändstickan uppgick som mest till otroliga 1,6 miljoner askar per dag.

Var min lilla samling tog vägen har jag ingen aning om, men på Vänersborgs museum finns en förnämlig kollektion av dessa små konstverk att titta på.

Att hitta färggranna tändsticksetiketter var roligt, nästan som att samla på "filmisar".

Neumans skrotaffär

Efter Kreuger-kraschen kom ett annat litet företag att flytta in på området vid Skansgatan. Det var Neumans Skrot som handlade med allehanda skrotartiklar, lump och pappersinsamling. Det måste ha varit den verksamheten som gjorde att vi pojkar kallade vår lekplats för ”Skrotet”. Närhelst vi grävde på området, t ex då vi anlade vår cykelcrossbana, dökt det upp olika plåtrester, rostiga bultar och gamla smidesdelar.

Efter andra världskriget flyttade Neuman sin skrotfirma till Vassbotten. Där var vi ganska ofta på 50-talet och sålde tidningsbuntar som han vägde upp på våg. Kontant ersättning per kg, som kanske räckte till att köpa lite glass eller godis.

Våra lekar

Här följer en kort sammanställning över de lekar vi höll på med i ”Skrotet”:

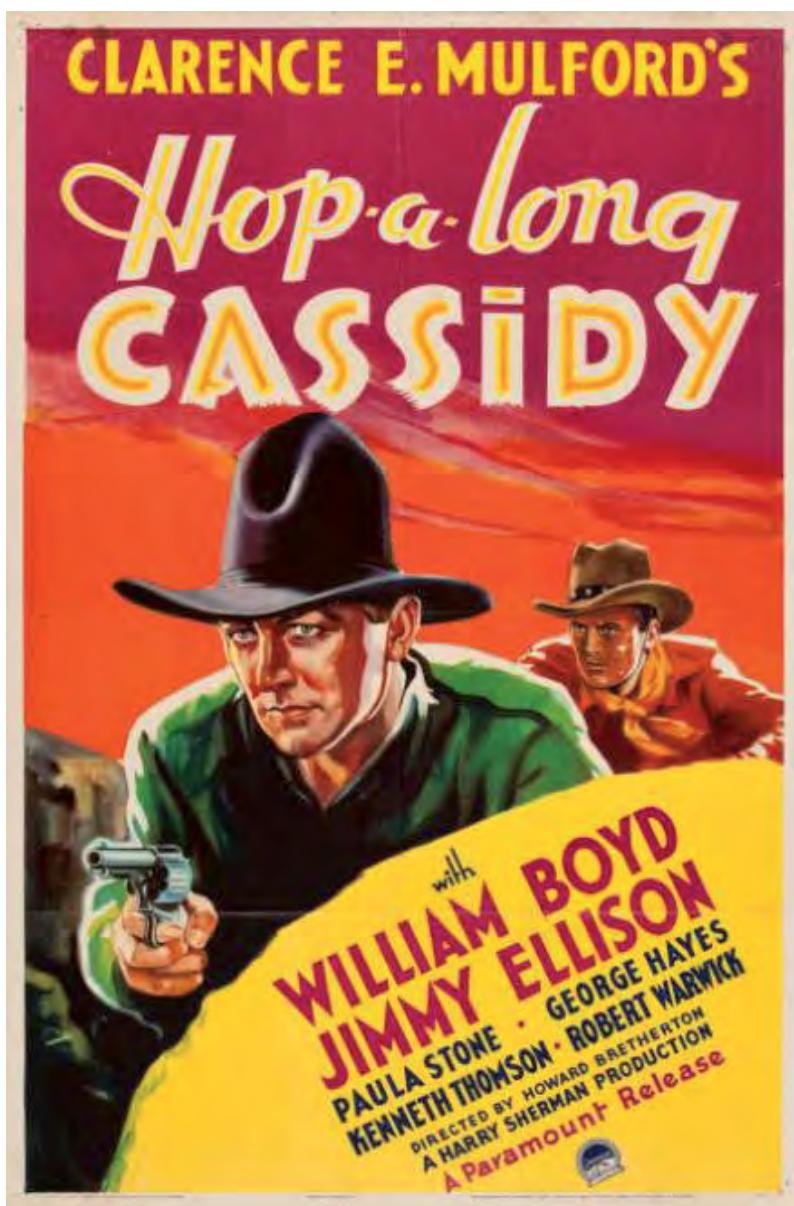
Pota kula. Så snart snön försvann på vårvintern var det dags att pota kula på en slät grusgång. Olika varianter fanns. Enklarest var att gräva en liten grop, dra ett streck en bit ifrån och försöka rulla en kula i gropen. Den i gänget som kom närmast fick pota (eller putta) med fingret så kulan hamnade i gropen. Och så fortsätta med de andras kulor.

Sedan kunde man bygga en ”perre” (pyramid) med fyra, sju eller fler kulor. Man satte sig bredbent bakom perren och de andra fick på ett visst avstånd försöka slå ned/pricka perren. Man vann alla kulor tills perren slogs ned. Alla hade sina egna kulpåsar, de fick vi göra i syslöjden.

Kobojsare. Det lekte vi ofta när vi hade varit och sett en matiné-film på Storan, Saga eller Roxy med Hopalong Cassidy, Tom Mix Roy Rogers och de andra westernhjältarna. Då förvandlades ”Skrotet” till ett Vilda Västerlandskap i vår fantasi. Vi pepprade på varandra med våra knallpulverpistoler. Ammunitionen var små röda pappersband med krutduttar. Fanns t ex att köpa hos ”Engelsmannen” på Edsgatan eller Eskilstunaboden vid torget.

Cykelcross. På min sparade karta kan man se bansträckningen, ca. 200 meter. Ibland försökte vi fixa till våra cyklar så de fick ett mer tävlingsliknande stuk. T ex att ta bort pakethållaren, göra bakskärmen kortare, sätta på små skyltar av papp för tävlingsnummer och ta bort cykellampan.

Vi hade givetvis våra speciella favoriter bland dåtidens racerförare; ”Varg-Olle” Nygren, Bill Nilsson, Helge Brinkeback, Dan Forsberg m. fl.

Hopalong Cassidy var en av western-hjältarna. Hemma efter en matinéföreställning kunde "Skrotet" bli ett vilda västern land.

Sture Furbo.

Rymdspaning. I oktober 1957 gick vi ut i "Skrotet" på kvällarna och stirrade upp mot himlen. Sovjet hade lyckats sända upp Sputnik, det första människotillverkade föremålet i rymden. Vi hade hört på radion att Sputnik sände ut små pip på sin väg runt jorden. Och att den ibland kunde ses när det blanka metallhöljet reflekterade ljuset ner till jordytan. Men hur vi än glanade kan jag inte minnas att vi såg något spår av den. Men vad spännande det var att stå där ute vid Skansgatan och fantisera om detta överkliga himlafenomen. Science fiction innan vi visste vad det ordet betydde.

Cirkus. På näraliggande Holmängen kom det ofta cirkusar och tivolin på besök och de hade en otrolig dragningskraft på oss grabbar. Bara det att stå och titta på när de reste det jättelika tältet eller byggde upp olika åkattraktioner var stort. För att inte tala om själva föreställning-

Ibland lekte vi cirkus i "Skrotet". Här hänger artikelförfattaren i knäveckan när han försöker härma en trapetskonstnär.

arna. Här fick vi intryck och impulser som vi tog med oss till "Skrotet". Här byggde vi våra egna aktiviteter, t ex att panga ned gamla plåtburkar som stod uppställda på en plank. Eller att leka trapetskonstnär och hänga i knäveckan i vårt speciella klätterträd.

Plånbokstricket. En höjdpunkt bland våra lekar – eller snarare ett hyss - var plånbokstricket. Svart sytråd knöts fast i en kasserad plånbok eller portmonä som vi lade ut på Östra Vägen. Själva gömde vi oss bakom några buskar. Vi passade på när Tele slutade för dagen. De flesta kom på sina cyklar på väg hem och bromsade till när de såg plånboken. Nån sekund innan de skulle ta upp den ryckte vi till och skämtet var fullbordat!

Inte många bilar kom på den tiden men extra minnesvärt var det tillfälle då en bilist fick syn på plånboken, tvärbromsade, gick ur bilen och vi drog till. De flesta som utsattes för vårt skämt var godmodiga, men den här personen blev tvärarg och skrek ungdjävlar...efter oss. Vi blev jätterädda och sprang därifrån i ilfart.

En gammal kasserad plånbok och svart sytråd. Det blev en billig leksak när vi skulle ha hyss för oss på Östra vägen.

Var höll töserna hus?

Två saker slår mig så här 60 år senare:

1. Varför fanns det inga tjejer som höll till på "Skrotet"? Jag minns bara vi grabbar och det var absolut inte fråga om mobbning, vi hade väl helt enkelt olika intressen. Det enda undantaget var när vi spelade kula. Då kom ofta en pigg tjej forsande på sin cykel med full kulpåse på styret. Det var Ulla Skog, en överdängare på kula. När hon satte igång och kastade låg vi andra risigt till.

2. Vi lekte utan någon hjälp av vuxna. Det var vi småttingar som svarade för alla kreativa upptåg. Jag har inget minne av att någons föräldrar hjälpte till i våra lekar. Vi var helt nöjda med den service vi fick på andra sätt, t ex då morsan ropade: "Kom in och ät, maten är färdig!"

Alltså: Vad var väl "Skrotet" mot Disneys mega-nöjesparker? Jo, alldeles, alldeles underbart!

PS: För hjälp med minnen och fakta tackar jag min barndomskamrat Sture Furbo, min kusin Bert Tibblin samt vänersborgskännaren Per Hedquist, också uppvuxen i området. DS.

Åke Svanberg, född 1943. Fil kand Göteborgs universitet/Handelshögskolan. Journalist inom press, radio och TV. Informationschef SKF-koncernen. Bor i Strömstad. Numera frilansande producent.

Nyanlagd park i museiplantaget januari 2018 Foto Karl Bernling

Nyanlagd park i museiplantaget maj 2018 Foto Karl Bernling

ÅRSKRÖNIKA 2017

Att heta Viktor och vara barnbarn till en gillebroder innebär uppenbarligen en magisk kombination. Förra året var det Viktor Asp som skördade lagrar på golfbanan och förärades Gillets ungdomsstipendium. I år är det Viktor Fasth som förgyller Vänersborgsidrotten med en guldmedalj från självaste världsmästerskapen i ishockey. Göran Hagberg och Sixten Fasth har verkligen anledning att sträcka på sig med så fantastiska barnbarn och Gillet applåderar! Men vad är väl en guldmedalj mot att föräras Vänersborgs kulturpris? Inget – vill jag påstå och när nu denna triumfatoriskt, olympiska ära tillerkännts två av våra allra närmsta i Gillets ledning känns det som om himlens portar öppnas och en episk lycka lyser mot vårt Gille. Vår ålderman, museichef, författare, estradör och supervänersborgare Peter Johansson erhöll Vänersborgs kulturpris 2016. Antikrundans grundare i Sverige, glaskonstens banerförare, Wiwen Nilssons återupptäckare och årskriftsnämndens artikelgranskare Bo Knutsson får årets kulturpris för sitt enträgna arbete med att markera Vänersborgs plats på Sveriges kulturkarta. Vårt tredje kulturpris hittills till en gillebroder är en utdelning som visar Gillets plats i Vänersborgs kulturliv och som inte bara sprider stolthet utan också manar till efterföljd.

Frida har varit på vift. Skräcklans tilldragande bronskvinna hade någon försökt att locka till ett kuttrasju, men hon var nog för tung för den kärlekskranke och Frida blev lämnad i gräset nedanför den stenstod som hon brukar sitta på. Kanske att det två var på väg till vår nya pusshållplats. Jo, ni hörde rätt. Vi har fått en pusshållplats i Plantaget. Den kärleksröda soffan invigdes på Alla Hjärtans dag och under överinseende av den 150 åriga mandråparen ska nu munhålornas mikroorganismer växla värdar i offentlighetens ljus. Ja, hänglandet är ett bra sätt att hålla kroppsvärmen. Det har annars varit svårt denna sommar, som varit den kallaste i Vänersborg på över 150 år. Ett annat sätt att hålla värmen är att cykla. Vänersborg har genom miljöstrateg Helena Lensell satt igång projektet "cykelvänligare arbetsplats". Där kan vi tävla om att bli cykelvänligast och därmed skydda miljön. Cykelklubben Vänershof som även i år hade en stor tvådagarsstävling i centrum har nu också dragit igång ett mountainbikeprojekt på Ursand med vår superentreprenör Bert Karlsson. Tänk vad han får mycket gjort den karln. Snart är det bara sandstranden och livbojen med majonäs och räkor man känner igen från sin barndoms Ursand. Tåg, båt och en säker

cykelväg leder från stan till en magnifik vattencirkus som kunde vara förebild för ett modernt dataspel. Bland dussintalet rubriker om Bert i år finns ett uttalande om att han tänker lämna Skara för att flytta till Lilla Paris. Om det är ett hot eller löfte beror på läsarens tolkning.

Mögel i kommunhusets sessionssal har tvingat fram rivning och nybygge. Snabbt får det gå, så inte regionfullmäktige hittar andra lokaler för sina möten. Tvätt och städning så alla misshagliga ämnen lämnar kommunhuset. Efter sju år på sin post som kommundirektör fick gillebroder Ove Törnqvist silkessnöret och lämnade på dagen. Tillfälligt ersätts han av Pascal Tschibanda som sedan i somras är kommunens utvecklingschef. Pascal ska sköta kommundirektörsjobbet på halvtid. Oklart om detta vittnar om hur man bedömer Pascals kapacitet eller omfattningen av den tidigare arbetsbördan?

Oppositionsrådet Bo Carlsson, C, sparkades visserligen från Närf (Norra Älvsborgs Räddnings Förbund) men vad som är än värre är att han polisanmäldes för att ha förstört en fornlämning från medeltiden. Det är ett brott mot kulturmiljölagen. Det var en gammal bosättning som fanns på släktgården där Carlssons bött i generationer. Den arkeologiska klenoden eliminerade komunalrådet med sin traktorgrävare! Det passar bättre om kommunalråden gräver för alla nya bostäder som växer som svampar ur jorden runt Vänersborg. På Holmängen ska vi t.o.m. få en bovia. Det är bostäder med överbyggd innegård och ett medelhavsklimat med palmer och varma bassänger året om. Snart har vi byggt ihop oss med Trollhättan. Det är bara några kilometer kvar. 7,5 km är den gemensamma fjärrvärmeledning som Vattenfall och Trollhättan Energi bygger. Med den ledningen ger de båda kommunerna varandra ömsesidig värme. En egenskap som kan vara en helt avgörande förutsättning för ett långt och varaktigt äktenskap. En moderatmotion i Trollhättans fullmäktige uppmanar till en utredning om hur ett sådant giftermål skulle kunna inledas. En slags kommunal hindersprövning med andra ord.

Vänersborg har i år anmält sig till tävlingen "Årets Stadskärna". Det är ett utvecklingsprojekt som löper över en femårsperiod och samlar alla goda krafter från näringsliv, fastighetsägare, handel och kommun för att med enade krafter göra staden mer attraktiv att leva och bo i. FORUM Vänersborg tillsammans med samhällsbyggnadskontoret har dragit igång detta spännande, visionära projekt där tanken är att hela Vänersborg ska känna delaktighet och visa att vi kan skapa och utveckla vår stad om alla bjuder till.

Tillsammans är också ledordet för vår Vänersborgsgala som genom-

fördes i arenan för tredje gången. Tänk vilken härlig känsla när vi klär upp oss, firar våra hjältar, sjunger, dansar och beundrar det enorma utbudet av duktiga vänersborgare. Saga Persson, 6 år, stal verkligen showen på galan när hon sjöng Håkan Hellströms "Valborg" med pappa som ackompanjator på gitarr. Bara någon dag innan hade Saga sjungit visan för grannpojken Filip, sju år, och mamma filmade och lade ut videon på instagram. När Hellström hittade den och lade in den på sin instagram fick klippet flera hundra tusen visningar. Inte ett öga var torrt när vi stod upp i Arenan och applåderade denna musikbegåvning från musikhuvudstaden i Västra Götaland.

Detta var verkligen hjältarnas afton. Alexander Möller, TIAB, utsågs till årets unga företagare och Axel Bergstrand fick utmärkelsen Årets företagare. Galans hederspris i kultur gick till Polstjärnepriset och hederspriset för idrott fick Charlotte Österman för sitt strävsamma arbete med Våruset. Årets evenemang togs hem av Wargöns IK för "klassbollen". Fritidsledaren Anne Josefsson som viger sitt liv åt Torpaområdets barn fick TTELA's hederspris på 20.000 kr.

Norrmännen är världens lyckligaste folk enligt FN-nätverket SDSN's årliga rapport. Detta till trots att resultatet från Deutsche Banks undersökning av priser på en rad varor visar att ölen i Oslo är den dyraste i hela världen. Svensken är minst lycklig i hela Norden även om en öl är 30 spänn billigare i Stockholm än i Oslo. Trots vår olycklighet fortsätter vi att föröka oss i stabil takt och har under året nått 10-miljoners strecket. En av de lokala effekterna av detta är att vi har 7800 personer i Vänersborgs bostadskö. Göteborgarna har ju blivit varse att det går utmärkt att bo i Vänersborg trots att man har jobb Göteborg. Bostadsbyggandet går för högtryck nu och byggkranar tar över stadens siluett.

Vänersborg har en unik infrastruktur. Pendeltåg, två motorvägar, vattenväg till havet och en nära flygplats. I höst har Resemakaren börjat med charter från Malöga till Kroatien. Krönikören som testat detta semesteralternativ jublar. Fyra timmar från ett Blåsut i höstrusk till en solstol vid Medelhavet. Här finns en fantastisk utvecklingspotential för vår fina flygplats.

Som vi förutspådde i förra krönikan fick Stenson bragdguldet för sin seger i British Open. I år lär det väl bli simmardrottningen Sara Sjöström som simmat till sig till tre världsrekord och tre guldmedaljer i VM. Som rookie till Svenska Dagbladsmedaljen kan Stefan Holms son Melvin tjäna. Han slog världsrekord i höjdhopps för tolvåringar med 187 cm.

Gilletts egen världsmästare 2017 är gillebrodern Joakim Lindberg.

Tillsammans med sina kamrater i fyrmanssculler för män över 36 år bärgades guldmedaljerna. 5000 roddare från 862 klubbar i hela världen deltog. Tänk vad S-Gunnar ska jubla i sin himmel (för det var väl dit han kom??).

Kajsa Larsson och Kurt Valdefeldt kom hem med bronsmedaljer från Nordiska Mästerskapen i vattenskidor och Frändeforsbon Robert Friberg blev svensk mästare i enduro.

Vänersborgs rugbyklubb har en lång och ärofylld tradition. Årets framgångar innehåller SM-silver i sju-manna, SM guld i F-18 och F-15. Dessutom vinst i SM-finalen mot självaste Stockholm Exciles. Det är 15 år sedan senaste SM-tecknet men nu återfinns 6 vänersborgsflickor i självaste damlandslaget. Gillet applåderar dessa urstarka tjejer!

En annan beundransvärd Vänersborgsflicka är Kristin Back Frisk. Hon gjorde sitt 30:e vasalopp i följd, verkligen en bedrift. Det är som att åka skidor från Vänersborg till Kiruna och tillbaka igen. Blott 15-årige Lukas Larsson tog VM-guld i bangolf för juniorer.

Sveriges mest osynliga hiss. Ja, det är som att sväva in i det för-gångna. Nu har man nämligen byggt en surrealistisk glashiss på baksidan av Sveriges äldsta museiebyggnad. Väl inne i katakomberna möts man av ett stiligt spöke i form av en uppsnidad och välborstad känd vänersborgsprofil, som det presenterades i lokalpressen. Man måste väl locka med något som ökar spänningen hos gamla flintyxor och ur-åldriga fjäderfän och då har valet fallit på en avdankad gillekrönikör som vet precis hur en sådan slipsten ska dragas. Med bravur avrundar Håkan "Smärten" Lind sin långa och varierade yrkesbana som gast på vårt vackra Museum. Som jämförelse kan sägas att vad vore vore Canterville utan sitt spöke?

Wulf o Co på Tengrenstop var generalagent för bilmärket Borgward fram till konkursen 1961. Läs gärna en artikel i årsskriften 1992 om detta. I år har svenska Borgward-klubben hittat tillbaka hit med alla sina vänner från hela Europa för att ha sin årssammankomst på Ronnum. Det är verkligen vackra veteranbilar som glider med värdighet genom det svenska vårlandskapet. Precis tvärtom är det med Team Sikhall. Det är muskelbåtar som man färdas i med livet som insats. Magnus Larsson hävdar att hans Fountain 42 lightning gör 82 knop. Sommarens nya rekordtid från Vänersborg till Karlstad är en timma och 20 sekunder. Osökt flimrar en artikel förbi om att alltfler svenskar ansöker om att få sista vilan till havs. Mer än 2000 svenskar har i år beviljats tillstånd från länsstyrelsen att sprida sin aska i havet.

Sedan 1 juli är det enkelt att byta namn såväl förnamn som efter-

namn. Kanske är det dags att ta bort prickarna och kalla oss Vanersborg, eller varför inte Lilla Paris?

Även möjligheten att byta kön har ökat. På tio år har ansökan om könsbyte fyrdubblats. Kanske vi ska slå ihop oss med döttragillet och kalla oss Vänersborgs Henners Gille?

Sverige största tävling i klassisk musik för ungdomar, Polstjärnepriset, fyller tio år. Violinisten Alva Holm vann och briljerade i Göteborgs konserthus tillsammans med Göteborgssymfonikerna. Den 20 årige Vänersborgssonen Andreas Patrik Hansson dirigerade. Andreas har skolats av Ulrich Kaatz på Birger Sjöbergsgymnasiet och nyligen har han fått en av två platser i det norska Opptakt som ett program för unga dirigenter och som leder rakt in i den internationella orkestervärlden.

Nu ska plastpåsar bort. Vi ska plastbanta. Synd att en så otroligt praktisk grej gör sådan skada. Det visar sig att plasten hamnar till slut i haven som partiklar och lagras in i våra fiskar. Bröderna får gå hem i garderoben leta upp en sådan där fin läderportfölj som vår ålderman har. Då kan vi i alla fall eliminera plastpåsen från systembolaget.

Det började med Anders Borg, vår högt aktade finansguru som genom begåvning, intelligens och flit byggde sig en motorväg in i de allra finaste finansetablissemangen. Men ju högre man hunnit klättra, desto större blir fallet när man tappar taget. Något överförfriskad gjorde Borg "elefanten" på en privat fest i Stockholms skärgård. Borg snubblade bildligt talat på sin egen snabel. Fallet var tungt och Borg förlorade alla sina fina förtroendeposter. Nu har han visserligen fått fint sällskap i fallet. Det var som en fördämning som brast. Känt folk från hela världen har nu avslöjats som sexmonster och hängs ut i internationell massmedia genom det feministiska uppropet "Metoo". Det känns i detta sammanhang tryckt att veta att vårt kära Gille är enkönat. Men det ska också sägas att inte alla karlar har samma glosögda sexfixering som Weinstein och Borg. Ett karaktärsfast och sedesamt exempel på detta är frändeforsdrängen Fingal som en kväll kom hemåkande till gården på en stilig damcykel. Godsägare Gustafsson undrade då vart Fingal fått cykeln ifrån. "Jo," sa Fingal, "ja satt å vänslandes med Lina i granngård. Så plötsligt drog ho av sig byxera å sa att jag fick ta va ja velle. Och då tog jag cykeln". Gustafsson fundera en stund och sa sedan eftertänksamt: "Jo Fingal. Det gjorde du nog rätt i. Linas byxor hade inte passat dig".

Stenhaga, Allhelgonafton 2017
Lars Salonen

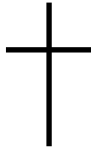
Holmängen

Dollarstore Kilgatan Holmängen april 2018. Foto: Karl Bernling.

Nybyggnation på Holmängen april 2018. Foto: Karl Bernling.

Minnesord

Under tiden juni 2017 maj 2018 har 16 Gillebröder
för alltid lämnat oss. Vi lyser frid över deras minne.

Byggmästaren och fastighetsägaren Erik Odelius, född i Vänersborg den 20 oktober 1934, avled i sin bostad i hemstaden den 25 augusti 2017. Efter avslutad folkskola arbetade Erik i sin fars firma ”Helge Odelius koks och ved”. Han hade också kortare anställningar på Televerkstaden (senare Teli) samt trävarufirman Andersson och Larsson. Fastighetsverksamheten startade i blygsam skala 1960 då Erik förvärvade sin första fastighet. Erik gjorde rykte om sig som en duktig byggnadsarbetare och under många år arbetade han som snickare, målare och golvläggare med egen firma. Fastighetsaffärerna tog ordentlig fart först i slutet av 1970-talet med förvärvet av den första större fastigheten i hörnet Residensgatan/ Norra gatan. Under de kommande åren expanderade företaget, både genom nybyggnation och förvärv av ett flertal fastigheter, till att bli en av de största privata hyresvärdarna i Vänersborg. Erik närde ett stort intresse för historia. På sommarhalvåret stod båtlivet i den bohuslänska skärgården i fokus. Erik var medlem i Odd Fellow och Par Bricole. Inträdde i Gillet 1979.

Fastighetssmäklaren Sven-Erik Johansson, född den 30 sept. 1926 i Lilla Åmot, Mellerud, avled den 29 augusti 2017 i Vänersborg. Han var äldsts av fem bröder och började efter avslutad skolgång arbeta hos sin far, som var slaktare. Sven-Erik visade redan i unga år att han var en sann entreprenör. Sin första kontakt med bilbranschen fick han hos volvohandlaren, Höijs Bil AB i Vänersborg. Efter några år som framgångsrik säljare, startade Sven-Erik eget bilföretag och sålde Vauxhall. Sven-Erik flyttade 1955 till Strömstad och representerade där Erik Hanssons Bil AB i Uddevalla som försäljare av GM:s produkter. I början av 1960-talet startade han, tillsammans med sin bror Ingvar, Peugeotförsäljning i samma stad. Vid sidan av bilförsäljningen startade Sven-Erik fastighetsförsäljning och blev mycket framgångsrik i denna bransch. Han lät bygga ett motell i Brälånda 1960 och arrenderade ut det till Dan Tervaniemi. Detta blev början på Riksrasta-kedjan, som så småningom blev rikstäckande. Vid sidan av allt företagande var golfen Sven-Eriks stora fritidsintresse och med det bollsinne som han och hans bröder hade, blev han en framgångsrik naturbegåvning i detta bollspel. Inträdde i Gillet 2009.

Tekniker Åke Eriksson, född i Vänersborg den 6 juli 1925 och avled i Vänersborg den 1 november 2017. Efter avslutad skolgång arbetade han vid Vänersborgs Högre Allmänna Läroverk som vaktmästare och värmeskötare. Efter olika tekniska utbildningar fick han 1966 anställning som Institutionstekniker vid Gymnasieskolan i Vänersborg. 1959 köpte familjen ett torp i Timmervik, som han totalrenoverade och familjen tillbringade där många härliga somrar. Så även ett hus inköpt i Grebbestad 1977. Åkes stora intressen har varit familjen, renovering av hus och möbler samt antikviteter och segling. 1956 kom Åke Eriksson, även kallad ”Untas”, på åttonde plats i draksegling vid OS-uttagningarna till Melbourne. 1979 blev han hedersmedlem i Vänersborgs Segelsällskap. Inträdde i Gillet 1998.

Kommunalrådet Lars G Blomgren född 20 maj 1941 i Vänersborg, avled i födelsestaden den 4 november 2017. Blomgren växte upp på Blåsut som son till stenhuggaren Gunnar Blomgren och dennes hustru Inga. Efter genomgångna studier började Blomgren en yrkeskarriär som bankman vilket följdes av en tjänst som brandman innan han på 1980-talet fick anställning som fritidsledare vid Vänerskolan i Vänersborg. Vid samma tid kom Blomgren att engagera sig i kommunpolitiken och tog plats för Folkpartiet i fullmäktige 1985 och blev kort därefter ordförande i Vänersborgs Skolstyrelse. Blomgren erhöll förtroendeposten som kommunalråd och var Kommunstyrelsens förste vice ordförande åren 2003-2006. Som ersättare i Riksdagen verkade Blomgren 2006-2010. Som sista uppdrag innan Blomgren lämnade politiken 2014 var han ordförande i Kulturnämnden. Blomgren hade även ett mycket stort idrottsintresse där han i ungdomen själv var aktiv inom såväl fotboll som bandy. Senare erhöll han även där förtroendeuppdrag som ordförande i Vänersborg FK och ordförande i Blåsut/ Vänersborgs bandyklubb och styrelseledamot i IFK Vänersborg och i Vänersborgs Idrottshistoriska förening. Blomgrens intresse för hembygden var också stort vilket bland annat visade sig i hans engagemang för Blåsuts Byalag. Inträdde i Gillet 1977.

Olle "Peta" Peterson föddes i Vänersborg den 30 juni 1923 och var sin hemkommun trogen tills han avled den 9 november 2017. Efter två år i Småskolan på Nygatan och 5 år på Norra Skolan började han sitt långa arbetsliv med att vara springpojke på Länstidningen på Kronogatan. Några månader senare fick han anställning på Väners Motorverkstad på Vassbotten och kom att verka där som motormontör fram till 1951 då han blev maskin- och rörmontör på Telis Verkstäder i Vänersborg. Han avgick därifrån med pension 1983.

Olles stora intressen låg dock utanför arbetslivet. Familjen, sommarhuset i Timmervik samt ett livslångt engagemang för idrotten och framför allt bandyn i Vänersborg präglade Olles person. Han var tidigt engagerad i IK Lira och han tillhörde järngänget som drev upp IFK Bandy till elitnivå på 70-talet och arbetade ideellt med detta nära nog till 90-årsåldern. För sitt stora engagemang erhöll han ett antal utmärkelser från såväl riksidsrottsförbundet som Västergötlands Idrottsförbund och Bandyförbund.

Sitt tillnamn "Peta" erhöll han redan i sin tidiga ungdom på sommarkolonin Sundsandvik. Det var tre som hette Olle så då blev det "Peta" efter Peterson.

Inträdde i Gillet 1977.

Egon Fredman, född den 8 mars 1929, avled 5 december 2018. Egon växte upp i nordstan i Vänersborg.

Efter folkskolan började han som 14 åring som varubud i Gillbergs mjölkaffär. Han arbetade sedan en tid i sin fars Ernsts snickeriverkstad. Innan militärtjänstgöringen jobbade han som tillskärare på Kirruds AB. Efter avslutad militärtjänstgöring började han på dåvarande Televerkstaden (Teli) 1951. Han var Teli trogen fram till sin pension 1989. Egons stora intresse var sommarstugan i Kämpersvik i Bohuslän som han byggde 1964. Där tillbringade familjen varje sommar med fiske, sol, bad och en hel del snickrande. Idrott och då framförallt bandy intresserade Egon. Han har följt äldste sonen Stefans framfart på olika bandybanor runt omkring. Djur har alltid legat Egon varmt om hjärtat och det har blivit många långa promenader med Labradoren Loffe. Han var en aktiv och lekande farfar till sina barnbarn.

Inträdde i Gillet 1990

Filosofie doktor Christian Aarsrud, född 18 juli 1938, avled den 29 december 2017.

Christian Aarsrud växte upp i Mustadfors i Dalsland där far och farfar varit disponenter på Mustadfors Bruks AB. Redan tidigt väcktes Christians intresse för kulturhistoria, då främst etnologi och konstvetenskap. Efter avlagd fil. kand.examen vid Lunds universitet 1967 fick Christian anställning som antikvarie vid Vänersborgs museum, senare Älvsborgs länsmuseum. Han kom att bli museet trogen i 37 år och kom bland mycket annat att ansvara för uppbyggandet av en länsomfattande verksamhet med vandringsutställningar. Tjänsten innefattade även chefskap för Vänersborgs museum. Christian Aarsrud avlade doktorsexamen år 1982 med en avhandling om smidda gravkors. Utöver avhandlingen var han synnerligen produktiv med ett stort antal artiklar och monografier inom etnologi och konsthistoria, de flesta med anknytning till hemlandskapet Dalsland. Han deltog även under en lång rad år i redaktionsarbetet med årsböckerna Hembygden och Västgöta-Dal. Christian Aarsrud var även en av Dalslands konstnärsp profiler, huvudsakligen akvarellist. Han invaldes i Dalslands Konstnärsförbund 1985 och deltog under åren i ett stort antal konstutställningar, såväl separata som samlingsutställningar. För Göta älvdalens Konstförening arrangerade han en lång rad utställningar och valdes därför till dess hedersmedlem. År 2007 tilldelades Christian Aarsrud Dalslandsmedaljen för sina betydande insatser för landskapets kulturhistoria.

Inträdde i Gillet 2006.

Målaren Sven Andersson, född den 20 mars 1931 i Vänersborg, avled i sin hemstad Vänersborg den 8 januari 2018.

Efter avslutad Folkskola utbildade sig Sven Andersson till målare. Ett arbete som han innehade i 40 år (1948-1988). Under sin yrkesverksamma tid hade han anställning vid olika målerifirmor i staden, men från 1960 som anställd vid Vänersborgs Måleri. Hos dem hade han också under flertalet år styrelseuppdrag. Under alla år har intresset för idrott varit stort. I ungdomsåren provade han på boxning och var medlem i Vänersborgs Boxningsklubb. Sven Andersson var också i åtta år under 70-talet ungdomsledare för IFK Hockey. Under de senaste åren var han medlem och tävlade i boule för Pensionärsföreningen Lilla Paris.

Inträdde i Gillet 2005.

Gösta Falk, född i Vänersborg den 14 juli 1938, avled i staden den 22 januari 2018. Han växte upp på Blåsut och var hela livet en trogen blåsutare. Efter avslutade utbildningar; Vänersborgs Lärverk, Volvo Aeros (Svenska Flygmotor) industriskola och Göteborgs Tekniska Institut fortsatte han sin anställning vid Volvo Aero, en arbetsgivare han blev trogen under resten av sitt yrkesverksamma liv. Från 1962 fram till pensioneringen 2002 hade han som huvuduppgift att medverka som konstruktör och utvecklingsingenjör av hydromekaniska bränsle- och reglersystem till jetmotorer. Friluftsliv i vid mening låg honom varmt om hjärtat. Viljan att förmedla kunskaper i ämnet ledde fram till att han engagerade sig i scouting i KFUM i Vänersborg under 1940-1950 talen. Åtskilliga är de numera vuxna blåsutpojkar som har haft Gösta som ledare. Han var även starkt involverad i Vänersborgs Tyngdlyftningsklubb under ett tjugotal år, både som styrelsemedlem, tävlingsledare och domare. Andra intressen han odlade var historia, släkt- och hembygdsforskning förutom de viktiga familj, hus och hem.

Inträdde i Gillet 2009.

Distriktschef Rolf Örtenblad, född den 3 juni 1934 i Vargön, avled den 25 januari 2018 i Vargön, där han under alla år blev sin hembygd trogen. Efter Realexamen 1951 började Örtenblad att arbeta som kontorist på Smältverket i Vargön. Efter en tid började han med diverse utbildningar inom försäkringsbranschen med att på fritiden sälja försäkringar. Efter några år blev han säljare hos TryggHansa och blev dess distriktschef 1965, en tjänst som han hade ända fram till sin pensionering. Fritidssysselsättningen bestod av resor runt om i Europa med hustrun Ruth och då inte minst för att gå på olika operaföreställningar. Musiken låg honom varmt om hjärtat och då speciellt jazz och klassisk musik.

Örtenblad var en flitig frimärkssamlare och var i många år medlem i Trollhättans Filatelistförening. Svenska Frimurarorden betydde också mycket för honom, med ett medlemskap under hela trettio år. Han var även Ordförande i Frimurarlogen i Trollhättan under sju år.

Inträdde i Gillet 1993.

Ingemar Kopp, född i Vänersborg den 30 mars 1936, avled den 25 januari 2018. Ingemar bodde sina första år på N. Järnvägs-gatan och flyttade sedan till Storgatan där hans far drev ett bageri med butik och en filial på Edsgatan 7. Efter avslutad skolgång på Högre Allmänna Läroverket och en utbildning på Philip Holmqvist Handelsinstitut i Göteborg flyttade Ingemar till Kungälv 1951. Där startade han ett tvätteri, Kungälv's Tvätt AB, som han tillsammans med sin fru, drev fram till sin pensionering. Ingemar var mycket trädgårdsintresserad och i sin stora villaträdgård fick han utlopp för sin hobby.

Närheten till västerhavet lockade och på somrarna blev det en del båt-liv i den härliga skärgården utanför Marstrand, med bl.a. fiske tillsammans med familjen. Efter sin pensionering blev det golfen som tog mycket av Ingemars tid och han var en trogen medlem i Gullbringa GK.

Inträdde i Gillet 2007.

Bo "Bobby" Jegerfalk, född den 25 januari 1927 i Hudiksvall, avled den 5 februari 2018 i Vänersborg. Efter studentexamen utbildade sig Bo till folkskollärare på seminariet i Helsingborg och fick sedan efter flera olika vikariat sin första fasta tjänst i Bullaren, Tanums kommun.

Bo kom till Vänersborg 1954 och har tjänstgjort på skolorna i Grunnebo, Blåsut samt Södra och Östra skolorna. Bo har varit lärare och tillsynslärare samt av och till vikarierat som studierektor och rektor. Vid sidan av arbete och familj har Bo haft ett stort intresse av släktforskning, skolhistoria och Vänersborgs historia. Bo var även mycket föreningsaktiv bl a i Vänersborgs Maj-blommekommitté, Samlarklubben Bojorten, Föreningen Norden samt Vänersborgs Söners Gille.

Inträdde i Gillet 1989.

Ingvar Dahlgren, född den 22 augusti 1945, avled i Frändefors den 25 februari 2018.

Ingvar arbetade som bagare i 8 år, övergick därefter till Televerket och avslutade sin yrkesbana på Samhall.

Ingvars stora intresse var jakt och fiske. Vid jakten var alltid hunden ett naturligt sällskap. Att komma ut i skogen stod högt på prioriteringslistan så fort fritiden infann sig.

Ingvar var en mycket omtänksam person, vilket i högsta grad sambon Ann-Sofie kan vittna om.

Ingvar hade alltid lätt att ta kontakt med alla och var en mycket uppskattad sällskapsmänniska.

Inträdde i Gillet 2008.

Driftschef Bernt Carlsson, född den 9 december 1938 i Vänersborg, avled i sin hemstad den 10 mars 2018. Han växte upp i Glossbo och sin skolgång var i Gendalen. Efter svetsarutbildning i Uddevalla, arbetade han på SAAB i Trollhättan och efter detta hos Wollrats Byggnadsfirma, såväl i Trollhättan som i Göteborg. I slutet av 60-talet fick han arbete i snickeriet och senare i maskinverkstaden på Restad Sjukhus. Under dessa år utbildade sig Carlsson fackligt inom Metall och företrädde sina medlemmar i många år. 1989 tillträdde han en tjänst som Driftschef på Restad Sjukhus, vilken han innehade fram till sin pensionering 1998. Båt- och sjöliv var ett stort fritidsintresse för honom. Många resor med båten "Eleonor" gjordes med makan Gun-Britt på Vänern, Göta Kanal och på Västkusten. 1988 var han även med att bygga båthuset på Holmängen. Att spendera tid i skog och mark, var också ett stort intresse för honom. Inträdde i Gillet 2003.

Köpman Sten Lundborg född i Vänersborg den 17 mars 1925, avled den 14 april 2018. Sten var uppväxt i Vänersborg där han också tog realexamen. Studentexamen tog han därefter vid Handels i Göteborg. Första arbetet var ett kontorsarbete hos Melka i Göteborg under ett år. Därefter arbetade Sten under två år i Högberg & Winblads Herrekipering i Åmål. Sedan var det dags att börja hos pappa Eric som drev Lundborgs Herrekipering. Efter några år övertog Sten rörelsen tillsammans med sin äldre bror Evert och båda bröderna arbetade sedan där tillsammans fram till pension. Sten var mycket idrottsintresserad och har förutom friidrott bl.a. spelat fotboll i Vänersborgs IF och därefter framgångsrikt badminton i Vänersborgs Badmintonsällskap. Föreningslivet låg också Sten varmt om hjärtat och han var under många år medlem i Par Bricole, Odd Fellow och Vänersborgs Söners Gille. Andra intressen var skidåkning med familjen, gärna i Norge. Somrarna tillbringade Sten och familjen gärna i sommarstugan som var belägen i Nordkroken. Inträdde i Gillet 1942.

Eje Livén föddes i Nässjö 1931 och avled 2 maj 2018, mamman var småskollärare och pappan handelsresande. Han tog realen och fortsatte sedan på det nybildade gymnasiet, där han hörde till den första studentkullen. Efter en kort rundresa i Italien och en tids praktik på kommunhuset i Nässjö kom han in på Socialinstitutet, som socialhögskolan hette då. Utbildningen till kommunalkamrer tog tre och ett halvt år men han var inte nöjd med de kunskaper han skaffat sig utan fortsatte med att läsa juridik. Han fortsatte att umgås på Socialhögskolan och träffade där blivande hustrun Kerstin. Efter tingsmeritering blev det anställning som länsassessor vid länsstyrelsen i Halmstad, därefter några år i Malmö. Eje Livén fick tjänsten som 1:e länsassessor i Vänersborg och familjen flyttade in i ett hus på Blåsut.

Han trivdes bra med landshövding Gunnar von Sydow och fick många goda vänner. Särskilt trivdes han när han fick arbeta med Erik Mossberg som arbetade med miljöfrågor och med Herbert Lundström som var länsveterinär. Eje Livén var en föreningsmänniska, medlem i Frimurarna. Han sökte sig även till sällskapet Par Bricole, där han kom med i kören. Politiskt var han med i Folkpartiet och blev dess representant i kyrkofullmäktige. På senare år var han även aktiv i Friskis & Svettis. Eftersom han stammade bildade han en stamningsförening, som han till en början var ordförande för. Barnen gick i musikskolan så Eje Livén blev ordförande i föräldraföreningen. Han var även aktiv i Föreningen Norden och Röda Korset.

Inträdde i Gillet 1996.

Sida vid sida falla de,
samlas allt fler och fler,
somliga tidigt kallade,
andra då sol gått ner.

Skuggorna breda sig över dem,
vilan är djup och lång.
Nattliga vinden sover dem,
susar sin vaggande sång.

(Anita Halldén)

VÄNERSBORGS SÖNERS GILLES MEDLEMMAR

	Födelse- år	Inträdes- år
AARSRUD, ANTON, VD, Torslanda	1968	17
AARSRUD, WILHELM, Direktör, Vänersborg.....	1942	06
ABRAHAMSSON, GUNNAR, Vänersborg	1942	05
ABRAHAMSSON, LARS, Stenungsund	1939	16
ADOLFSON, HANS, Vänersborg.....	1963	11
ADOLFSON, ULF, Eventansvarig, Trollhättan.....	1961	10
* ADOR, HANS, Personaldirektör, Växjö	1935	75
AHLBERG, MORGAN, Chefredaktör, Trollhättan	1971	05
AHLENIUS, PER, Civilingenjör, Vänersborg.....	1951	09
* AHLIN, ANDERS, Ingenjör, Västra Frölunda, ständig medlem.....	1965	78
** AHLIN, GÖRAN, Ingenjör Vänersborg, ständig medlem, innehavare av Gillets medalj (2008)	1944	58
* AHLIN, ULF, Kungälv, ständig medlem	1968	78
AHNFELT, LENNART, Vänersborg	1942	10
AHNSTEDT, LENNART, Vänersborg	1945	00
ALDÉN, BENNY, Vänersborg	1942	06
* ALEXANDERSSON, HANS, Biolog, Vänersborg	1948	75
ALFREDSSON, HÅKAN, Bovallstrand	1951	95
* ALFREDSSON, LARS, Administrativ Chef, Vänersborg ersättare i styrelsen	1956	76
ALM, LARS, Vänersborg	1944	13
ALMQVIST, BENGT, Vänersborg	1946	13
* ALMQVIST, DICK, Polisinspektör, Hunnebostrand	1947	88
ALMQVIST, PETER, Hälsooskyddschef, Vänersborg	1950	00
* AMGÅRD, KARL-ERIC, Kommunarbetare, Vänersborg	1940	74
ANDERSEN, HASSE, Speciallärare, Vänersborg	1940	92
ANDERSSON, ANTON, Tapetsör, Vänersborg.....	1971	04
ANDERSSON, ARNE, Vänersborg	1939	15
ANDERSSON, BENGT, Vänersborg	1944	04
ANDERSSON, BILL-ARNE, Pensionär, Vänersborg	1948	17
* ANDERSSON, BO, Ingenjör, Varnhem	1940	74
* ANDERSSON, BO, Vaktmästare, Vänersborg.....	1957	88
ANDERSSON, BO, Vänersborg.....	1946	08
* ANDERSSON, CENNY, Ingenjör, Vänersborg	1963	83
ANDERSSON, CHRISTER, Mellerud.....	1950	14
ANDERSSON, CLAES-GÖRAN, Tapetsör, Vänersborg	1937	99
ANDERSSON, DANIEL, Vänersborg	1993	15
ANDERSSON, DAVID, Fil. Dr. , Ödeshög.....	1947	09
* ANDERSSON, GLENN, Elektriker, Trollhättan.....	1946	84
* ANDERSSON, GUNNAR, Redaktör, Täby.....	1928	83
ANDERSSON, HANS, Vänersborg	1965	04
ANDERSSON, HANS, Rektor, Vänersborg	1951	17
ANDERSSON, HENRY, Vänersborg	1940	16
ANDERSSON, HÅKAN, Mellerud	1950	98

* ANDERSSON, JAN, Legitimerad Veterinär, Vänersborg.....	1951	89
ANDERSSON, JAN OLOF, Projektör, Vänersborg	1945	17
ANDERSSON, JOACHIM, Elhandlare, Vargön	1963	09
* ANDERSSON, JOHN, Marknadschef, Vänersborg.....	1953	74
* ANDERSSON, KENT, Bilförsäljare, Vänersborg.....	1944	81
* ANDERSSON, KENT, Verkstadsmontör, Brastad	1942	90
ANDERSSON, KRISTIAN, Vänersborg	1972	97
* ANDERSSON, KURT, Typograf, Vänersborg	1940	80
ANDERSSON, LARS-OLOF, Överläkare, Bjästa	1945	00
ANDERSSON, MARCUS, Vänersborg	1982	15
ANDERSSON, MATS, Vänersborg	1970	10
ANDERSSON, OVE, Vänersborg.....	1945	04
ANDERSSON, PER, Vänersborg.....	1967	15
* ANDERSSON, RAGNAR, Köpman, Vänersborg	1928	76
* ANDERSSON, STIG, Sjukvårdare, Vänersborg.....	1936	87
ANDERSSON, STIG, Vänersborg	1938	94
ANDERSSON, STIG-ÅKE, Polis, Vänersborg.....	1951	13
ANDERSSON, SVEN, Målare, Vänersborg	1949	00
* ANDERSSON, TOMMY, Köpman, Vänersborg.....	1950	75
* ANDERSSON, TOMMY, Ingenjör, Vänersborg	1950	83
ANDERSSON, UNO, Vänersborg	1948	13
ANDERSSON, UNO, Personalchef, Vänersborg.....	1948	18
ANDERSSON, ÅKE, Arvika	1941	07
ANDERSSON, ÅKE, Vänersborg.....	1957	17
ANDREÉN, ROBERT, Lysekil	1976	99
ANDRÉEN, FREDRIK, Vänersborg.....	1971	99
ANDRÉEN, GUNNAR, Egenföretagare, Malmö	1940	14
* ANDRÉEN, HÅKAN, Frändefors.....	1942	82
ANDRESEN, BERTEL, IT-Tekniker, Hisings Kärra	1963	12
* ANKARTOFT, BENGT, Verktygstekniker, Vänersborg	1942	90
* ANKARTOFT, PATRIK, Ingenjör, Vänersborg	1964	90
* ANKARTOFT, STURE, Pensionär, Vänersborg	1936	90
ARFWIDDSSON, SUNE, Fastighetsmäklare, Vänersborg.....	1942	98
ARTHURSSON, GÖRAN, Vänersborg	1956	15
ARVEBLAD, SVEN OLOF, Ingenjör, Vargön.....	1946	08
ARVEKLEV, LAGE, Vänersborg.....	1950	98
ARVEKLEV, LARS-GUNNAR, Vänersborg.....	1944	16
ARVEKLEV, LEIF, Vänersborg	1952	96
* ARVIDSON, BENGT, Skötare, Vänersborg	1949	75
ARVIDSSON, KENNETH, Vänersborg, innehavare av Gillets medalj (2011)	1967	10
ASP, PETER, Informationschef, Vänersborg	1968	05
AXELSSON, ANDERS, Vänersborg	1959	16
AXELSSON, FRANK, Vänersborg.....	1944	17
* BACK, INGVAR, Rörmontör, Vänersborg.....	1932	73
** BACK, JAN, Vänersborg.....	1934	63
* BACK, ROGER, Fotograf, Frändefors.....	1956	83
* BARTHOLMES, MICHAEL, Ingenjör, Vänersborg.....	1957	89
BEJLUM, GÖRAN, Vänersborg	1964	17

BENGTTSSON, JAN-GUNNAR, Vänersborg.....	1949	16
BENGTTSSON, LARS-GÖRAN, Vänersborg.....	1945	12
BENGTTSSON, LEIF, Vänersborg	1964	15
* BENGTTSSON, ROLF, Faktor, Vänersborg	1934	76
BENTON, GUNNAR, Marknadsanalytiker, Hisings Backa	1936	97
BERG, LARS, Vänersborg	1945	00
BERG, LARS, Chef Kapital Förvaltning, Åmål.....	1967	02
BERG, LENNART, Mellerud	1950	94
BERGENFELDT, HANS, Vänersborg	1935	05
BERGENHEIM, KLAS, Hovås.....	1970	96
BERGENLID, BJÖRN, Vänersborg.....	1955	17
BERGER, ANDRÉAS, Malmö, ständig medlem	1974	76
* BERGER, MAGNUS, Lund, ständig medlem.....	1967	76
* BERGER, MAX, Vänersborg, ständig medlem.....	1970	76
BERGER, NIKLAS, Göteborg, ständig medlem.....	1973	98
* BERGER, ORVAR, Tandläkare, Vänersborg.....	1937	72
BERGLÖF, RIKARD, Vänersborg	1968	14
* BERGSTRÖM, JOHAN, Vänersborg.....	1950	80
* BERGSTRÖM, RAGNAR, Vänersborg.....	1942	80
BERNLING, JOACHIM, Advokat, Vänersborg, 2:e Älderman.....	1960	99
BERNLING, KARL, Postiljon, Vänersborg.....	1957	97
BERNTSON, STURE, Värnamo	1944	08
* BILLENGREN, LARS, Köpman, Mellerud.....	1938	75
BJARNELL, JOAKIM, Vänersborg.....	1992	15
BJARNELL, YAN-ERIK, Vänersborg	1955	07
BJELKHOLM, STEFAN, Vänersborg	1954	05
BJÖRENDAAHL, ANDERS, Ingenjör, Upplands Väsby.....	1943	08
* BJÖRKENSTOCK, JAN OLOF, Munsö, Växjö.....	1948	82
BJÖRKLUND, JAN ÅKE, Stockholm	1938	00
** BJÖRNBERG, MAURITZ, Kamrer, Vänersborg, ständig medlem, Hedersledamot	1927	54
** BJÖRNBERG, SVEN, Polisman, Vänersborg	1929	54
* BJÖRNBERG, THOMAS, Civilingenjör, Vargön.....	1953	77
BJÖRNDAAHL, GUNNAR, Vara	1939	97
BLIXT, PETER, Begravningsentreprenör, Vänersborg.....	1965	95
BLOM, TOMAS, Vänersborg.....	1964	98
BLOMBERG, LENNART, Vänersborg.....	1942	08
BLOMGREN, BENGT, Vänersborg.....	1946	04
* BLOMGREN, ERIK, Alingsås	1973	83
* BLOMGREN, MATS, Nacka	1960	77
BLOMQVIST, LENNART, Vargön	1942	09
BLOMQVIST, STEN, Vargön	1939	94
BOBERG, LARS, Advokat, Vänersborg	1946	92
* BOBERG, MARKUS, Enskededalen	1972	87
BODÉN, HÅKAN, Skatteintendent, Vänersborg	1948	08
BODIN, LARS, Vårgårda	1953	16
BOMAN, FREDRIK, Civilingenjör, Torslanda.....	1973	00
BOMAN, GÖRAN, Försäljningschef, Vänersborg, bisittare i styrelsen	1948	94

* BOMAN, MERRIL, PR Manager, Fiskebäckskil.....	1953	90
BONDESON, CHRISTER, Hovås	1941	02
BORG, LARS E, Jur. Kand. F.d. Direktör, Vänersborg.....	1941	08
BORGEMYR, JAN, Vänersborg	1946	04
BORGLIDEN, INGE, Vänersborg	1936	94
* BRATTWALL, JAN, Landstingsdirektör, Vänersborg.....	1942	91
BRÄNNLUND, FRANK, Vänersborg	1953	02
BUCCI, JAMES, Vargön	1966	10
BYSTEDT, CHRISTER, Vänersborg	1943	17
BYSTRÖM, URBAN, Kriminalvårdare, Vänersborg	1962	97
BÄCKLUND, LENNART, Vänersborg.....	1948	15
BÄCKSTRÖM, ANTON, Vargön.....	2005	14
BÄCKSTRÖM, EMIL, Vargön.....	1976	85
BÄCKSTRÖM, MELKER, Vargön.....	2007	13
BÖNGREN, PER-OLOF, Färgelanda.....	1951	12
BÖRJESON, BJÖRN, Adjunkt, Vänersborg	1952	05
BÖRRETZEN, JENS, Överläkare, Vänersborg.....	1938	06
BÖTTIGER, KARL-IVAR, Vänersborg.....	1932	05
* CARLÉN, BENGT, Dals Långed	1947	83
CARLSON, BENNY, Gymnasielärare, Vänersborg.....	1951	06
** CARLSSON, BERTIL, Annonkskonsulent, Vänersborg, ständig medlem	1944	47
** CARLSSON, CARL OTTO, Speditör, Göteborg, ständig medlem.....	1939	47
CARLSSON, CLAS, Frändefors	1944	09
CARLSSON, HÅKAN, Vänersborg.....	1949	04
CARLSSON, JONATHAN, Student, Vänersborg	1995	17
CARLSSON, LARS-GÖRAN, Vänersborg	1942	10
** CARLSSON, LENNART, Göteborg, ständig medlem	1946	47
CARLSSON, THOMAS, Målarmästare, Vänersborg	1957	96
CARLSSON, TORE, Vänersborg.....	1952	13
CEDER, BENGT-GÖRAN, Frändefors.....	1945	05
* CEDER, BERNT, Telearbetare, Vänersborg.....	1933	90
CEDERLUND, ARNE, Jägmästare, Vänersborg	1936	11
CEDERQVIST, PÅR, Kommunjurist, Vänersborg	1944	99
CHRISTIANSSON, ROGER, Vargön	1950	15
* CRANTZ, CURT GÖRAN, Pol. Mag. , Vänersborg.....	1958	90
** DAFGÅRD, BENGT, Arbetsledare, Vänersborg, ständig medlem	1939	50
DAHL, MICHAEL, Vänersborg.....	1962	12
DAHLBOM, MATS, Kommunjurist, Vänersborg.....	1964	01
* DAHLGREN, LEIF, Banktjänsteman, Vänersborg	1945	85
* DAHLLÖF, MATS, Uppsala	1965	67
* DAHLLÖF, PETER, Civilekonom, Stockholm, ständig medlem	1972	72
DAHLQVIST, INGEMAR, Vargön.....	1952	14
DANIELSSON, THOMAS, Frändefors	1948	97
DANIELSSON, WOLLMAR, Vänersborg	1933	05
DAREFELT, GÖSTA, Vänersborg	1928	00
** DAVIDSSON, BILT, Bankdirektör, Vänersborg	1938	64
DENNISSON, STIG GÖRAN, Mariestad.....	1956	05
DIKELIUS, LENNART, Vänersborg.....	1945	16

DRUFVA, ULF, Vänersborg.....	1950	97
DUELL, GÖSTA, Vänersborg.....	1928	01
EDBERG, PEO, Fårösund.....	1948	01
EDVARDSSON, GÖRAN, Vänersborg.....	1950	07
EILERTSSON, NILS, Åklagare, Vänersborg.....	1934	02
* EK, CARL GUSTAF, Teknologie Doktor, Västra Frölunda.....	1958	83
* EK, LARS ANDERS, Teologie Kand. , Tun.....	1954	83
EKDAHL, PER OLOF, Vänersborg.....	1946	97
* EKHOLM, JOHAN, Vänersborg.....	1963	87
* EKLIND, LARS, Överstelöjtnant, Linköping.....	1957	74
* EKLUND, BO, Lagerchef, Vänersborg.....	1937	80
EKMAN, GUNNAR, F.d. Rektor, Vänersborg, innehavare av Gillets medalj (2008).....	1928	01
* EKMAN, LARS, Tekniker, Vänersborg.....	1949	74
EKSTEDT, GÖRAN, Vänersborg.....	1949	05
* EKSTEDT, THOMAS, Utvecklingsledare, Rydebäck.....	1951	65
* EKSTRÖM, JOHAN, Kommunalråd, Skövde.....	1943	80
* ELMQVIST, SÖREN, Museitekniker, Vänersborg.....	1940	75
EMANUELSSON, CONNY, Vänersborg.....	1950	15
EMANUELSSON, GÖTE, Vänersborg.....	1956	06
ENGDAHL, KENT, Posttjänsteman, Vargön.....	1953	04
ENGHOLM, CARL, Uppsala.....	1941	04
** ENGLUND, CLAES, Agronom, Lidköping.....	1943	47
* ENGLUND, MAGNUS, Tandläkare, Göteborg, ständig medlem.....	1949	49
* ENGLUND, NILS-ERIK MAGNUS, Vänersborg, ständig medlem.....	1966	66
** ENGLUND, NILSTURE, Legitimerad Läkare, Vänersborg.....	1939	47
ENGLUND, OSKAR, Teknologie Doktor, Göteborg, ständig medlem.....	1983	83
ENGLUND, SAMUEL, Civilingenjör, Lidköping, ständig medlem.....	1977	82
ENGLUND, TEODOR, Tandläkare, Göteborg, ständig medlem.....	1985	85
ENGSTRÖM, HANS, Vänersborg.....	1941	13
* ENGSTRÖM, PER ARNE, Försäljare, Vänersborg.....	1935	85
* ERICSON, ANDERS, Ingenjör, Vargön.....	1941	80
* ERICSON, LENNART, Adjunkt, Vänersborg.....	1940	85
ERICSON, PER-OLOF, Vänersborg.....	1945	06
ERICSON, SVEN-GÖRAN, Vänersborg.....	1948	11
ERICSON, TOMMY, Urmakare, Vänersborg.....	1946	04
ERICSSON, BO, Fritidspedagog, Skövde.....	1939	01
ERICSSON, CARL, Vänersborg.....	1960	16
* ERICSSON, JOHAN FREDRIK, Vänersborg.....	1966	66
** ERICSSON, JOHN OLOV, Tandläkare, Vänersborg, ständig medlem, Hedersledamot, innehavare av Gillets medalj (2000).....	1939	54
ERICSSON, MICAEL, Vänersborg.....	1969	02
ERICSSON-KLEIN, CARL, Vänersborg, ständig medlem.....	2000	05
ERIKSSON, BJÖRN, Kungsbacka.....	1973	04
ERIKSSON, CARL-GUSTAV, Vänersborg.....	1952	13
ERIKSSON, CEGE, Vänersborg.....	1952	16
ERIKSSON, HÅKAN, Uddevalla.....	1956	07
ERIKSSON, INGE, Vänersborg.....	1946	96

ERIKSSON, KARL-ERIK, F.d. Järnvägsexpeditör, Vänersborg	1928	94
ERIKSSON, MATS, Vice Chefsåklagare, Sävedalen	1967	99
ERIKSSON, PATRICK, Egenföretagare, Vänersborg, ledamot i beredningsnämnden	1967	12
* ERIKSSON, RONNY, Vänersborg	1938	88
ERIKSSON, SVEN-INGVAR, Kommunalråd, Vänersborg	1940	92
ERIXON, DOUGLAS, Frändefors	1941	97
ERIXON, LEIF, Frisörmästare, Vänersborg	1929	93
ERLANDSSON, GUNNAR, Äldreomsorgschef, Vänersborg	1950	09
* ERLANDSSON, KURT, Ingenjör, Vänersborg	1925	70
* FAGER, JAN, Direktör, Bovallstrand	1940	90
FAGERSTRÖM, BO, Helsingborg	1942	04
* FAGERSTRÖM, MAGNUS, Landvetter	1966	89
FALK, CLAES, Chefsrådgivare, Vänersborg	1970	97
FALK, JAN-ERIK, Vargön	1950	12
FASTH, CONNY, Gymnastikdirektör, Partille	1948	05
FASTH, KENTERIC, Vänersborg	1955	05
* FASTH, SIXTEN, Fotograf, Vänersborg	1926	74
FERM, ANDERS, Trollhättan	1958	10
FERM, ROLAND, Vänersborg	1959	05
FILIPSON, GÖRAN, Vänersborg	1947	94
FILIPSSON, PETER, Officer, Skurup	1975	06
FLOBERG, TOMMY, Skyddsförare, Vänersborg	1961	94
* FOCK, KARL GÖRAN, Lerum	1953	77
FORSBERG, STEN, Vänersborg	1934	11
FORSELL, OLOF, Ingenjör, Västerås	1937	08
FORSHALL, LEIF, Spånga	1942	02
* FORSSANDER, LARS ERIK, Bankdirektör, Kungsbacka	1934	84
FREDÉN, HÅKAN, Ystad	1937	05
* FREDMAN, MARTIN, Polisman, Göteborg	1970	83
FREDMAN, STEFAN, Produktionstekniker, Vänersborg	1964	04
FREDRIKSSON, THOMAS, Vänersborg	1955	18
FRICK, JAN-OLOV, Legitimerad Läkare, Mariestad	1939	08
FRICK, LARS H, Kommunchef, Borgholm	1948	98
FRISELL, BENGT, Mentor, Vänersnäs	1953	17
* FRÄNDEGÅRD, BENGT OLOF, Ingenjör, Vänersborg	1927	67
FURBO, MATTIAS, Gävle	1972	94
* FURBO, STURE, Adjunkt, Vänersborg	1944	87
GADD, ROLF, Uddevalla	1930	01
GELANG, PELLE, Civilingenjör, Vänersborg	1945	99
GILLBERG, HANS, Vänersborg	1960	05
* GILLBERG, ROLF, Värmetekniker, Vänersborg	1936	90
GILLBERG, STEFAN, Vänersborg	1964	08
GLÄNNESTRAND, CHRISTER, Vänersborg	1957	16
GRANLUND, KURT, Ekonomichef, Trollhättan	1938	94
GRANQVIST, KJELL, Vänersborg	1932	97
* GRANQVIST, TORE, Verkstadsägare, Vargön	1948	91
GRAUMANN, GUNNAR, Lund	1933	93

GRETTVE, LARS, Överläkare, Vänersborg.....	1942	11
** GRÖNBERG, MATTIAS, Civilingenjör, Bromma.....	1932	60
GRÖNROS, BERNT, Vänersborg.....	1963	99
** GULZ, LENNART, Adjunkt, Vänersborg.....	1939	54
GUSTAFSSON, BENKT, Vänersborg.....	1940	09
GUSTAFSSON, JAN, Musiklärare, Vänersborg.....	1952	05
GUSTAFSSON, JAN-OLOF, Vänersborg.....	1947	94
GUSTAFSSON, LEIF, Vänersborg.....	1956	18
** GUSTAFSSON, PAUL, Vargön.....	1935	66
GUSTAVSSON, JOHAN, Civilekonom, Vänersborg, ständig medlem.....	1961	99
GUSTAVSSON, KENT, Vänersborg.....	1943	13
GUSTAVSSON, KJELL, Vänersborg.....	1942	04
GUSTAVSSON, LARS-ÅKE, Vänersborg.....	1958	92
GUSTAVSSON, STEN, Vänersborg.....	1941	13
GUSTAVSSON, STIG-ARNE, Läkare, Vänersborg.....	1952	17
GUSTAVSSON, SVEN, Vänersborg.....	1951	92
GUSTAVSSON, YNGVE, Vänersborg.....	1936	92
GUSTAVSSON, YNGVE, Lindome.....	1936	05
GÅRDEHALL, LARS, Vänersborg.....	1945	97
GÅRDEHALL, PER, Hägersten.....	1978	99
GÖSE, CALLE, Vänersborg.....	1936	06
HAGBERG, SVEN, Personaldirektör, Vänersborg.....	1958	07
** HAGBORG, GÖRAN, Redovisningskonsult, Vänersborg, ständig medlem, Hedersledamot, innehavare av Gillets medalj (2000).....	1941	53
HAGBORG-ASP, JESPER, Vänersborg.....	1996	05
HAGBORG-ASP, VIKTOR, Vänersborg.....	2000	05
HAGBORG-OLSSON, OSCAR, Mora.....	1993	05
HAGEMAN, ANDREAS, Vänersborg.....	1981	06
HAGEMAN, GERHARD, Vänersborg.....	1940	06
HAGEMAN, NICLAS, Vänersborg.....	1975	06
* HAGLIND, STURE, Gymnastikdirektör, Skövde.....	1946	68
HAGSÉR, HÅKAN, Vänersborg.....	1947	12
HALL, SVEN-ERIK, Vänersborg.....	1944	94
HALLBERG, LEIF, Vänersborg.....	1948	96
* HALLBERG, WILLARD, Typograf, Vänersborg.....	1931	86
HALLBLAD, BJÖRN, Vänersborg.....	1986	04
HALLBLAD, CARL, Vänersborg.....	1982	04
HALLBLAD, LARS, Bilplåtslagare, Vänersborg.....	1959	04
* HALLQVIST, ANDERS, Veterinärassistent, Vänersborg.....	1945	76
HALLQVIST, ANDERS, Lantmästare, Vänersborg.....	1954	94
HALLQVIST, ERIC, Vänersborg.....	1973	07
HALLQVIST, GUNNAR, Vargön.....	1939	05
HALLQVIST, HANS, Vänersborg.....	1949	07
HALLQVIST, INGVAR, Vänersborg.....	1954	01
HALLQVIST, LARS, St. Levene.....	1941	08
* HALLQVIST, TOMAS, Laboratorieassistent, Vänersborg.....	1951	84
HAMBERG, JAN, Lidköping.....	1943	13
HANSANDER, EINAR, Riksspeleman, Vänersborg.....	1938	11

HANSSON, H O LENNART, Kulturkonsult, Vänersborg	1947	96
* HANSSON, LENNART, Fastighetsmäklare, Vänersborg	1932	84
HANSSON, MICHAEL, Vänersborg	1964	14
HANSSON, MIKAEL, Vänersborg	1962	06
HANSSON, TOMMY, Musikproducent, Vänersborg	1952	04
** HARLITZ, GUNNAR, Sjöingenjör, Vänersborg, ständig medlem	1940	64
HARLITZ, HENRIK, Vänersborg	1973	05
** HARLITZ, LENNART, Ingenjör, Tösse	1943	64
HARRING, TORD, Hönö	1940	95
* HASSELLIND, KAJ, Ingenjör, Vänersborg	1945	76
* HASSLÖF, J. O. RUNE, Kungälv	1929	83
HEDENSTEDT, GÖRAN, Vänersborg	1942	12
HEDLUND, JOHAN, Ekonomi Mag. , Göteborg	1970	04
HEDLUND, STIG, Tekniker, Vänersborg	1941	95
* HEDQVIST, PER, Byråassistent, Vänersborg, innehavare av Gillets medalj (2005)	1943	76
HEIDENGÅRD, KLEIFT, Förvaltare, Frändefors	1949	96
* HELLMAN, ANDERS, Vänersborg	1955	73
HELLMAN, NILS, Vänersborg	1988	16
HENRIKSSON, CLAES, Lidingö	1973	13
HENRIKSSON, KARL-ERIK, Sarpsborg	1937	11
* HENRIKSSON, LARS ERIK, Vänersborg	1957	81
HENRIKSSON, ROLAND, Vänersborg	1950	13
HERLOGSSON, NILS ERIK, Vänersborg	1940	13
* HERMANSON, JAN, Teol. Dr. Univ. Lektor, Lund	1949	91
* HERTZ, ARNE, Ingenjör, Trollhättan	1939	79
* HESSELHOLDT, PÅR ANDERS, Vänersborg, ständig medlem	1962	84
HJALMARSSON, GUNNAR, Auktoriserad Redovisningskonsult, Vänersborg	1957	97
HJERTÉN, NILS, Kyrkoherde, Vänersborg	1934	13
HOFLING, ERIK, Vänersborg, ständig medlem	2000	00
HOFLING, OSCAR, Vänersborg, ständig medlem	1996	96
HOLM, JAN OLOV, Vänersborg	1940	04
* HOLM, LARS ERIK, Vägtekniker, Vargön	1944	82
HOLMGREN, BENGT, Vänersborg	1944	15
* HOLMQVIST, EVERT, Vänersborg	1937	83
HOLMQVIST, MATS, Vänersborg	1960	06
* HURTIG, BENGT MAGNUS, Katrineholm	1953	66
HÅKANSSON, STEN, Vänersborg	1945	92
HÅRD AF SEGERSTAD, BJÖRN, Rektor, Vänersborg, innehavare av Gillets medalj (2014)	1954	05
HÖGBERG, JERKER, Vänersborg	1951	02
HÖGLUND, ANDREAS, Systemutvecklare, Vänersborg	1980	12
HÖGLUND, DAN, Vänersborg	1962	10
HÖGLUND, MATS, Vänersborg	1956	15
HÖGLUND, STIG-GÖRAN, Pensionär, Vänersborg	1955	18
HÖGLUND, ULF, Vänersborg	1964	10
HÖGSTRÖM, STIG, Plåtslagare, Vänersborg	1926	95

** HÖGZELL, LENNART, Företagsekonom, Bromma	1934	61
HÖRKE, JAN, Vargön	1943	16
ISACSSON, HENNING, Ingenjör, Vänersborg	1932	97
ISACSSON, JÖRGEN, Banktjänsteman, Vänersborg	1964	97
ISRAELSSON, BENGT, Vänersborg	1949	15
IVARSSON, STURE, Vänersborg	1940	13
JACOBSSON, LARS, Vänersborg	1961	17
* JACOBSSON, MIKAEL, Göteborg	1966	76
** JACOBSSON, ROLF, Redovisningskonsult, Vänersborg	1936	59
** JANSON, LARS, Gymnastikdirektör, Falkenberg	1938	66
JANSSON, ANDERS, Köpman, Vargön	1940	05
JANSSON, BJÖRN, Köpman, Vargön	1966	11
JANSSON, GUNNAR, Managing Director, Växjö	1935	01
JANSSON, HANS, Vänersborg	1949	08
JANSSON, TOMMY, Vänersborg	1947	18
* JARHED, GUNNAR, Banktjänsteman, Vänersborg, innehavare av Gillets medalj	1947	78
JARHED, STEFAN, Vänersborg	1953	17
JENHALL, EVERT, Ingenjör, Vargön	1938	03
** JENNISCHE, MATS, Agronom, Runhällan, ständig medlem	1944	64
** JENNISCHE, PER, Fil. Dr. , Uppsala, ständig medlem	1943	64
** JENNISCHE, ÅKE, Socionom, Katrineholm, ständig medlem	1947	64
* JOACHIMSSON, ERLING, Civilingenjör, Torslanda	1950	77
* JOELSSON, LARS, Civilingenjör, Bromma, ständig medlem	1954	76
JOELSSON, MAGNUS, Vänersborg	1962	13
JOHANSSON, BENGT, Vänersborg	1945	96
JOHANSSON, BENGT, Vänersborg	1937	96
JOHANSSON, BENGT, Konstnär, Glommen	1941	98
JOHANSSON, BENGT K.Å., Ambassadör, Stockholm	1937	97
JOHANSSON, BERTIL, Vänersborg	1932	10
JOHANSSON, BJÖRN, Hisings Kärra	1963	93
* JOHANSSON, BO, Frändefors, ständig medlem	1959	76
JOHANSSON, BO, Försäkringstjänsteman, Vänersborg	1939	96
JOHANSSON, CASPER, Lilla Edet, ständig medlem	1976	76
JOHANSSON, CONNY, Distriktschef, Vänersborg	1950	94
JOHANSSON, GUNNAR, Vänersborg	1956	16
JOHANSSON, HENRIK, Vänersborg	1941	16
JOHANSSON, HÅKAN, Vänersborg	1947	92
JOHANSSON, INGVAR, Kommundirektör, Vänersborg	1937	92
* JOHANSSON, JAN, Åkeriägare, Vänersborg	1937	76
JOHANSSON, JAN KENNETH, Präst, Vänersborg	1949	17
JOHANSSON, JOEL, Vänersborg	2003	05
JOHANSSON, KENNETH, Vänersborg	1951	07
JOHANSSON, KENT, Vänersborg	1955	00
JOHANSSON, KJELL, Elektriker, Vänersborg	1936	05
JOHANSSON, KURT, Typograf, Vänersborg	1932	06
* JOHANSSON, LARS, Byggnadssnickare, Vänersborg	1934	86
JOHANSSON, LARS, Kock, Vänersborg	1964	17
JOHANSSON, LARS ERIK, Vänersborg	1936	96

JOHANSSON, LARS-OLOF, Musiklärare, Vänersnäs.....	1957	13
* JOHANSSON, LEIF, Vänersborg, ständig medlem	1962	76
JOHANSSON, LEIF, Vänersborg.....	1965	10
JOHANSSON, LENNART, Frändefors.....	1931	05
JOHANSSON, MICHAEL, Vänersborg.....	1963	09
JOHANSSON, PER ARNE, Vänersborg.....	1934	15
JOHANSSON, PER ERIK, Vänersborg.....	1951	16
JOHANSSON, PER-OLOF, Vänersborg.....	1942	15
* JOHANSSON, PETER, Museichef, Vänersborg, 1:e Älderman.....	1963	89
JOHANSSON, PETER, Vänersborg.....	1962	14
JOHANSSON, PONTUS, Sjöingenjör, Vänersborg, ständig medlem	1973	76
JOHANSSON, PÅR, Vänersborg.....	1964	16
JOHANSSON, RALF, Officer, Vänersborg.....	1974	04
JOHANSSON, RICKARD, Vänersborg.....	1973	06
JOHANSSON, ROY, Projektledare, Årjäng.....	1943	97
* JOHANSSON, RUNE, Reservdelsman, Vänersborg	1944	76
JOHANSSON, RUNE, Vänersborg.....	1938	07
JOHANSSON, STEN, Vänersborg.....	1939	04
JOHANSSON, SUNE, Brottbys.....	1943	02
* JOHANSSON, SVEN, Trafikförförman, Vänersborg	1926	89
JOHANSSON, SVEN OLOF, Vänersborg	1950	99
JOHANSSON, SVEN-ÅKE, Vänersborg.....	1943	11
JOHANSSON, SÖREN, Snickare, Vänersborg.....	1940	98
* JOHANSSON, THOMAS, Reservdelsman, Vänersborg	1957	76
JOHANSSON, THOMAS, Vänersborg.....	1969	05
JOHANSSON, TOMMY, Vänersborg.....	1952	99
JOHANSSON, TORE, Vänersborg	1951	09
JOHANSSON, ULF PEDER, Skådespelare, Vänersborg	1957	12
JOHANSSON, ÅKE, Vänersborg.....	1930	03
* JONSSON, BERTIL, Vänersborg.....	1934	88
JONSSON, INGE, Vänersborg	1938	08
JONSSON, KARL-GUNNAR, Vänersborg.....	1947	09
JONSSON, LEIF, Personalchef, Uddevalla.....	1952	96
JOSEFSSON, JOHN, Teletekniker, Vänersborg.....	1964	98
JOSEFSSON, LARS OLOF, Verkstadsarbetare, Vänersborg.....	1939	00
JOSEFSSON, STEFAN, Vänersborg.....	1971	04
JOSTEN, HENRIK, Vänersborg ledamot i beredningsnämnden	1968	10
* JÄTBY, RUNE, Skorstensfejarmästare, Vänersborg	1931	76
JÄRNERFORS, HANS, Sjuksköterska, Vargön.....	1947	06
* JÄRPLER, LENNART, Vänersborg	1947	83
JÄRPLER, PER, Ingenjör, Hisings Backa.....	1970	16
JÄRPVIK, CURT, Enhetschef, Vänersborg.....	1946	95
JÄRPVIK, DANIEL, Psykolog, Vänersborg.....	1977	14
* JÖNSSON, GUNNAR, Vänersborg	1960	88
* KAAGE, BENGT, Överläkare, Vänersborg	1932	91
KARLBERG, CONNY, Vänersborg.....	1956	13
KARLSSON, ANDERS, Vänersborg	1959	18
KARLSSON, ANDRÉ, Studerande, Vänersborg	1991	18

KARLSSON, BENGT, Vänersnäs.....	1952	13
KARLSSON, BENNY, Vänersborg.....	1947	09
* KARLSSON, BERNY, Nödinge.....	1941	80
KARLSSON, BO-GÖRAN, Vänersborg.....	1953	08
KARLSSON, CONNY, Vänersborg	1964	12
KARLSSON, DENNIS, Brålanda	1948	08
KARLSSON, EDUR, Stigtomta	1932	97
KARLSSON, ERIK, Sjökapten, Vänersborg.....	1932	96
KARLSSON, GILBERT, Vänersborg.....	1938	10
KARLSSON, HANS, Vänersborg	1946	05
KARLSSON, JAN, Vänersborg.....	1953	10
KARLSSON, JOHAN, Inköpare, Vänersborg.....	1991	17
KARLSSON, KENT, Kriminalkommisarie, Trollhättan	1944	01
* KARLSSON, KJELL ANDERS, Typograf, Frändefors	1958	82
KARLSSON, LARS ALBERT, Ingenjör, Trollhättan.....	1936	03
KARLSSON, LARS GUNNAR, Järpås	1949	08
KARLSSON, LEIF, Vänersborg.....	1952	98
KARLSSON, MAGNUS, Åkeriägare, Vänersborg.....	1961	07
KARLSSON, MARTIN, Studerande, Vänersborg, ständig medlem	1976	87
* KARLSSON, PER AXEL, Verkstadsmontör, Vänersborg	1925	85
KARLSSON, PETER, Vänersborg.....	1963	00
KARLSSON, PETER, Vänersborg.....	1964	10
KARLSSON, PETER, Kapten, Vänersborg	1970	12
KARLSSON, ROGER, Senior Consultant, Vargön.....	1943	96
KARLSSON, STEFAN, Vänersborg	1960	17
KARLSSON, STURE, Helsingborg	1951	16
KARLSSON, THOMAS, Mora	1951	17
KARLSSON-BERNDTSSON, KENT, El Campello (Alicante)	1940	97
KARLSTRÖM, ROLAND, Vänersborg.....	1942	96
KAUFFELDT, ANDERS, Vänersborg	1951	15
KENNHOLM, SVEN, Vänersborg	1945	17
KIHLSTEN, CLAES-GÖRAN, Banktjänsteman, Vänersborg.....	1947	93
** KIHLESTRÖM, LARS GÖRAN, Banktjänsteman, Frändefors	1936	65
KJELLSSON, PATRIK, Tekniker, Vänersborg.....	1971	07
* KJELLSSON, DAN, Vänersborg	1941	74
KJELLSSON, JOHAN, Vänersborg.....	1975	97
* KJELLSSON, UNO, Direktör, Hälleviksstrand	1944	74
KNUTSSON, ANDERS, Vänersborg	1944	05
* KNUTSSON, BO, Pol. Mag. , Vänersborg.....	1945	90
KNUTSSON, FREDRIK, Vänersborg.....	1971	08
** KNUTSSON, LEIF GUNNAR, Arvika.....	1934	64
KOPP SÖDERSTRÖM, HENRIK, Företagare, Vänersborg.....	1980	17
KORITZ, PETER, Läkare, Vänersborg	1939	02
KORP, JAN-OLOF, Vargön	1944	12
KORP, OVE, Färgelanda	1940	06
* KORSE, KARL GERHARD, Fil. Lic. , Brålanda	1934	85
KRISTENSSON, LENNART, Ingenjör, Vänersborg	1932	99
KULLENBERG, KRISTER, Vänersborg.....	1943	17

KUMLIN, JOHAN, Vänersborg.....	1972	17
KYLÉN, SVEN, Vänersborg.....	1959	06
KÄCK, LENNART, Ekonom, Vargön.....	1952	04
KÄCK, MARCUS, Sjuksköterska, Göteborg.....	1980	10
KÄLLGÅRD, ÅKE, Ingenjör, Vänersborg.....	1939	08
* KÄRVLING, URBAN, Journalist, Alingsås.....	1957	85
LAND, INGEMAR, Vargön.....	1953	16
LANDGREN, HENRIK, Vänersborg.....	1987	95
* LARSSON, ALF, Göteborg.....	1939	77
LARSSON, ALVAR, Direktör, Vänersborg.....	1943	03
* LARSSON, ANDERS, Spånga, ständig medlem.....	1963	63
LARSSON, ANDERS, Åstorp.....	1951	94
LARSSON, ANDERS, Vargön.....	1960	08
LARSSON, ARNE, Ingenjör, Vänersborg.....	1942	95
LARSSON, ARNE, Vänersborg.....	1954	17
LARSSON, BENNY, Brålanda.....	1956	13
* LARSSON, BERTIL, Sjöman, Vänersborg.....	1942	81
LARSSON, BJÖRN, Vänersborg.....	1975	97
LARSSON, BO, Vänersborg.....	1947	13
LARSSON, BÖRJE, Grafiker, Vänersborg.....	1948	95
LARSSON, BÖRJE, Fastighetsmäklare, Brålanda.....	1959	09
LARSSON, DAVID, Vänersborg, ständig medlem.....	1998	98
LARSSON, ERIK, Kvissleby.....	1933	06
** LARSSON, GÖSTA, Civilingenjör, Stockholm, ständig medlem.....	1936	55
** LARSSON, GÖTE, Göteborg.....	1944	66
LARSSON, HENRIC FRANKLIN, Vänersborg.....	1970	13
LARSSON, HÅKAN, Vänersborg.....	1957	11
* LARSSON, INGEMAR, Plåtslagare, Huskvarna.....	1939	89
LARSSON, INGEMAR, Civilingenjör, Vänersborg.....	1955	96
LARSSON, JAN-OLOF, Åkeriägare, Vänersborg.....	1946	03
LARSSON, JOAKIM, Vänersborg.....	1996	13
* LARSSON, JOHAN, Vänersborg, ständig medlem.....	1966	66
* LARSSON, LARS, Revisor, Mölndal.....	1943	68
LARSSON, LEIF, AV-Chef, Vänersborg.....	1947	01
LARSSON, LEIF, Vänersborg.....	1962	10
LARSSON, LEIF, Chief Steward, Vänersborg.....	1968	13
LARSSON, LENNART, Mellerud.....	1962	07
LARSSON, MARTIN, Trafikinspektör, Vänersborg.....	1961	05
LARSSON, PER ARNE, Vänersborg.....	1953	00
LARSSON, PETER, Vänersborg.....	1957	16
** LARSSON, ROLF, Underinspektör, Skärholmen, ständig medlem.....	1924	56
** LARSSON, STIG, Direktör, Vänersborg, ständig medlem, Hedersledamot, innehavare av Gillets medalj (1990).....	1935	57
LARSSON, SVEN-ÅKE, Hamnchef, Vänersborg.....	1947	95
LARSSON, TOMMY, Färgelanda.....	1953	16
* LARSSON, YNGVE, Montör, Vargön.....	1927	77
LARSSON, YNGVE, Vargön.....	1944	16
* LARSSON, ÅKE, Vänersborg.....	1944	77

LAUDON, ANDERS, F.d. Skolläkare, Vänersborg	1932	01
LEJDSTRÖM, CARL GUSTAF, Frändefors	1947	10
LEJDSTRÖM, MICHAEL, Vänersborg	1968	10
LEJON, STEFAN, Marknadskordinator, Vänersborg	1964	08
LEVÁN, OLOF, Ingenjör, Trollhättan	1924	93
LIDELL, GUNNAR, Frändefors	1960	16
LIDÉN, JAN-GUNNAR, Vänersborg	1948	95
LIDÉN, JOHAN, Vänersborg	1961	15
LIDHOLM, KARL ERIK, Vänersborg	1954	12
LIDHOLM, PETER, Vänersborg	1960	04
LILJEKVIST, KURT, Civilekonom, Vänersborg	1946	11
** LIND, HÅKAN, F.d. Chefredaktör, Vänersborg	1948	54
LIND, JESPER, Vänersborg	1975	83
** LIND, LARS, Civilingenjör, Lerum	1944	50
LIND, RUNE, Vänersborg	1940	16
LINDAHL, LENNART, Vänersborg	1953	16
** LINDBERG, ANDERS, Bankdirektör, Upplands Väsby	1938	66
* LINDBERG, BENGT ARNE, Verkstadsarbetare, Vargön	1949	66
** LINDBERG, CARL AXEL, Ingenjör, Vallda	1944	65
LINDBERG, JOAKIM, Vargön	1979	88
* LINDÉN, LARS, Civilingenjör, Vargön, ständig medlem	1954	75
LINDMARK, LARS GÖRAN, Bengtsfors	1950	16
LINDSKOG, HANS, Byråchef, Vänersborg	1940	94
LINDSTEDT, SVANTE, Vänersborg	1943	08
LINDVALL, PER, Vänersborg	1946	06
LINNARSSON, JÖRGEN, Ekonomiansvarig, Vänersborg	1948	97
LINNARSSON, LENNART, Begravningsentreprenör, Vänersborg, ersättare i styrelsen	1952	98
LJUNG, INGEMAR, Vänersborg	1966	94
LJUNGGREN, LARS GÖRAN, Inspektör, Frändefors	1946	98
LJUNGSTRÖMER, ANTON, Hunnebostrand	1989	01
LJUNGSTRÖMER, ARNE, Glasmästare, Hunnebostrand	1951	95
LOHEDEN, HÅKAN, Vänersborg	1962	13
LOHEDEN, KARL GUSTAV, Vänersborg	1925	95
LOHEDEN, PER, Stockholm	1959	13
LOHM, SÖREN, Kranmaskinist, Vänersborg	1942	93
LOJANDER, URBAN, Vänersborg	1946	17
LOMAN, JAN, Vänersborg	1931	17
LUND, KARL-GUSTAV, Vänersborg	1952	15
LUNDBERG, ANDERS, Civilekonom, Vänersborg	1977	05
LUNDBERG, GUNNAR, Vägmästare, Vänersborg	1955	02
LUNDBERG, ROGER, Vänersborg	1945	05
LUNDBERG, SVEN-GUNNAR, Vänersborg	1939	16
LUNDBERG, THOMAS, Vänersborg	1966	16
LUNDBERG WIMAN, ALEX, Vänersborg	2013	16
LUNDBERG WIMAN, WILGOT, Vänersborg	2008	09
LUNDBORG, ANDERS, Studerande, Vänersborg	1994	00
** LUNDBORG, BO, Operasångare, Handen	1932	66

* LUNDBORG, ERIC, Köpman, Vänersborg, ständig medlem, Gillevärd	1957	66
LUNDBORG, GUSTAV, Studerande, Vänersborg	1987	00
* LUNDBORG, JAN, Vänersborg.....	1952	73
LUNDBORG, NIKLAS, Studerande, Vänersborg	1989	00
LUNDGREN, STEN ÅKE, Bilhandlare, Frändefors	1954	01
* LUNDGREN, ÅKE, Kriminalinspektör, Virserum	1946	88
LUNDH, GUNNAR, Polismästare, Vänersborg.....	1935	94
* LUNDIN, JAN, Vänersborg	1936	69
* LUNDIN, PER, Köpman, Vänersborg.....	1953	55
LUNDQVIST, ULF, Banktjänsteman, Vänersborg	1946	93
* LUNDSTRÖM, HERBERT, Länsveterinär, Vänersborg.....	1936	89
** LUNDAVIK-MAGNUSSON, ULF, Tandläkare, Källby	1926	64
* LÅNG, KENT, Bankdirektör, Vargön.....	1940	80
LÅNG, KURT, Regionchef, Vänersborg	1951	06
LÅNG, OWE, Revisor, Vargön.....	1963	97
* LÅNG, STIG ARNE, Projektledare, Norrköping	1953	85
LÄCKBERG, HENRIK, Mediasäljare, Vargön.....	1970	17
LÖFGREN, BENGT, Bagerikonditor, Vänersborg.....	1938	97
LÖNN, PER, Fondförvaltare, Malmö.....	1977	08
MAGNUSSON, ANDERS, Vänersborg.....	1944	06
* MAGNUSSON, DICK, Vänersborg.....	1943	72
MAGNUSSON, FREDRIK, Vänersborg.....	1970	16
MAGNUSSON, HANS, Vänersborg.....	1933	15
MAGNUSSON, LARS, Frändefors.....	1946	16
MAGNUSSON, LEIF, Vänersborg.....	1948	16
** MAGNUSSON, NILS, Folkskollärare, Ljungkile	1940	65
MAGNUSSON, PER, Bromma	1965	07
MAGNUSSON, S-O, Kyrkomusiker, Vänersborg	1942	12
MAHLVIKER, GUY, Vänersborg	1944	16
MALM, RUNE, Direktör, Vänersborg	1956	07
MALMBERG, NILS, Vänersborg.....	1990	00
MALMBORG, JOHAN, Civilekonom, Bromma, ständig medlem.....	1975	76
* MARKLUND, BERTIL, Professor, Vänersborg	1945	80
MAYBORN, KENTH, Vänersborg	1953	16
MELIN, KENT-OVE, Begravningsentreprenör, Grästorp.....	1959	06
MEYERDAHL, RONNY, Vänersborg	1952	15
MOLIN, ELVING, Vänersborg	1942	08
MOLLBERG, THOMAS, Tullinge	1949	06
* MOSSBERG, BERTIL, Uddevalla.....	1937	85
MUNKBO, LEIF, Dals Rostock	1959	07
* MÅRTENSSON, ARNE, Bankdirektör, Djursholm	1951	87
MÅRTENSSON, BERNT, Ekonomidirektör, Skövde.....	1958	95
MÖRK, SVEN-OLOF, Vänersborg	1942	08
NEJDMO, TOMMY, Vänersborg, ständig medlem.....	1947	05
NIDSJÖ, JAN-ERIK, Vänersborg	1935	99
NIDSJÖ, KENNET, Konstruktör, Vänersborg	1963	04
NILSÉN, PER, Docent, Vellinge	1967	07
NILSSON, BENGT, Vänersborg	1948	17

NILSSON, BERNT, Fastighetsmäklare, Vänersborg	1948	99
* NILSSON, BO, Bankkamrer, Hisings Kärra	1944	83
NILSSON, BO, Vänersborg.....	1943	08
NILSSON, LARS, Vänersborg	1946	99
NILSSON, MATS, Rektor, Vänersborg.....	1946	04
NILSSON, PATRIK, Vänersborg.....	1968	10
* NILSSON, PER GÖSTA, Bokbindarmästare, Värnamo	1925	80
NILSSON, PER OLOF, Vänersborg.....	1961	03
NILSSON, PETER, Kontorist, Vänersborg.....	1971	97
NILSSON, PETER, Wien	1955	10
* NILSSON, RAGNAR, Ingenjör, Vargön	1926	89
NILSSON, SÖREN, Vänersborg	1938	98
NILSSON, THOMAS, Vänersborg	1944	11
NORBERG, KENNETH, Vänersborg	1949	09
NORBERGER, JAN, Vänersborg.....	1947	12
NORBERGER, ÅKE, Trollhättan.....	1946	16
* NORDGREN, KENT ALLER, Ingenjör, Vänersborg	1937	81
NORDHOLM, PAUL, Vänersborg.....	1950	17
NORDMARK, STEFAN, Ekonomichef, Vänersborg	1957	12
NORDQVIST, PETER, Vänersborg.....	1954	12
NORÉN, HANS, Vänersborg	1966	11
NORLIN, BERNDT-OLOF, Vänersborg	1942	97
NORRMAN, JÖRGEN, Postiljon, Vänersborg	1965	14
* NORRMAN, TOMMY, Posttjänsteman, Vänersborg.....	1944	90
* NYLÉN, TORE, Civilingenjör, Lidköping	1936	89
NYSTRÖM, ULF, Smältarbetare, Vänersborg	1967	95
ODELIUS, CHRISTOFER, Vänersborg.....	1993	05
* ODELIUS, SVEN ERIK, Vänersborg, ständig medlem.....	1957	79
ODHAMMAR, IVAN, Lagman, Vänersborg	1932	06
OLAUSSEN, GÖRAN, Trollhättan	1938	99
OLOFSSON, CLAS- GUNNAR, Skötare, Åmål	1952	11
OLOVSSON, BENGT, Frändefors	1951	10
* OLSEN, POUL, Frisörmästare, Vänersborg.....	1938	91
OLSSON, ANDERS, Vänersborg.....	1978	07
OLSSON, BJÖRN, Vänersborg.....	1939	04
OLSSON, BOSSE, Institutionschef, Vänersborg	1948	07
* OLSSON, CHRISTER, Verkstadsmontör, Vänersborg	1956	83
OLSSON, JAN-OLOF, Vänersborg.....	1945	16
OLSSON, JOHAN, Postiljon, Vänersborg	1981	17
OLSSON, MATS, Laserprogrammerare, Frändefors.....	1968	15
OLSSON, PETER, Utvecklingsledare, Vänersborg	1956	13
OLSSON, ROGER, Journalist, Vänersborg	1948	18
* OLSSON, ROLF, Företagsekonom, Vänersborg	1949	72
OLSSON, THOMAS, Värnamo	1961	13
OLSSON, ULF, Ombudsman, Vänersborg.....	1962	09
* OLSSON, ÅKE, Köpman, Vänersborg.....	1945	83
OLSSON, ÅKE, Bilmekaniker, Vänersborg.....	1933	04
OTTOSSON, TORE, Vänersborg.....	1953	18

PAJUSI, ARWO, Antikvarie, Söderåkra	1965	99
PALM, RÅGER, Vänersborg	1945	13
PALMQVIST, JAN, Vänersborg	1959	16
* PALMSTRÖM, ALLAN, Västra Frölunda, ständig medlem	1933	76
PATRIKSON, HÅKAN, Företagskonsult, Vänersborg	1946	94
* PATRIKSSON, ANDERS, Vargön	1960	85
* PATRIKSSON, HENRIK, Driftsingenjör, Vänersborg	1965	85
* PATRIKSSON, MAGNUS, Rådman, Timmersdala	1965	85
** PATRIKSSON, RUNE, Köpman, Vänersborg	1937	65
PAULSSON, MATS, Brandman, Vänersborg	1957	17
PAULSSON, MATTIAS, Snickare, Vänersborg	1975	10
* PERMVALL, OSKAR, Civilingenjör, Älvsjö	1957	88
PERSSON, JONNY, Fastighetsmäklare, Vänersborg	1948	95
PERSSON, KENNETH, VD, Kungshamn	1962	08
PERSSON, MAGNUS, VD, Thalwil	1967	05
PERSSON, STIG, Direktör, Vänersborg	1949	04
* PERSSON, SVEN OLOF, Vänersborg	1925	77
PERSSON, ÅKE, Vänersborg	1933	08
PETERSEN, THOMAS, Pensionär, Frändefors	1952	17
* PETERSON, CHRISTER, Kommunarbetare, Vargön	1943	71
PETERSON, ERNST, Fil. Mag. , Vänersborg	1931	98
PETERSON, KARL AXEL, Västra Frölunda	1940	95
PETERSSON, KARL-ERIK, Bältinge	1935	04
PETERSSON, SET, Vänersborg	1965	15
PETTERSSON, BENNY, Vänersborg	1957	12
PETTERSSON, BJÖRN, Elektriker, Vänersborg	1962	92
PETTERSSON, INGEMAR, Kungshamn	1950	99
PETTERSSON, NILS ÅKE, Vänersborg	1941	94
PETTERSSON, OLLE, Vänersborg	1942	16
PETTERSSON, TOMMY, Grästorp	1957	96
PRINS, EDDIE, Frisör, Vänersborg, ledamot i beredningsnämnden	1971	94
PRINS, SETH, Frisör, Vänersborg	1947	94
QUENTZER, BERTIL, Lektor, Saltsjöbaden	1935	98
RAGNAR, INGVAR, Vänersborg	1939	16
RAHM, BÖRJE, Vargön	1947	13
** RAHM, GUNNAR, Apotekare, Göteborg	1929	66
RAHM, JAN-OLOF, Vargön	1946	12
RAMM, TOMMY, Vänersborg	1948	09
RAPP, ALFRED, Sjukvårdsdirektör, Vänersborg	1943	03
RAPP, CARL, Vänersborg	1992	05
RAPP, MARCUS, Vänersborg	1994	05
RAPP, MARCUS, Vänersborg	1998	16
RAPP, PATRIK, Vänersborg	1962	00
RAPP, URBAN, Vänersborg	1968	05
RASMUSSEN, NILS ERIK, Vänersborg	1948	14
REIMERS, GÖSTA, Göteborg	1943	02
ROBERTSSON, SÖREN, Vänersborg	1934	14
ROHLIN, LENNART, Vänersborg	1946	11

ROSENGREN, BENGT, Avdelnings Chef, Vänersborg	1946	05
* ROSENGREN, KARL ERIC, Ingenjör, Vänersborg	1938	71
* ROSLIN, LENNART, Ingenjör, Ryssby	1945	79
RUDSTRÖM, LARS, Samhällsplanerare, Grundsund	1957	02
RUSSBERG, BERNDT, Konstnär, Vänersborg	1931	99
RUSSBERG, KENT, Vänersborg	1939	11
RUSSBERG, MIKAEL, Civilingenjör, Vallentuna	1969	04
* RYBERG, EVERT, Lagerchef, Perstorp	1940	90
* RYBERG, LENNART, Styckmästare, Vänersborg	1932	90
RYDING, SVEN, Vänersborg	1940	04
RÅDMARK, THURE, Överläkare, Vänersborg	1952	99
** SAHLIN, PER ANDERS, Fil. Kand. , Enskededalen	1945	50
SAHLIN HILMERSSON, ERIK, Vänersborg	2015	17
SAHLSTEN, BO, Trollhättan	1950	05
* SALANDER, HÅKAN, Doktor, Vänersborg	1939	85
SALONEN, ARVID, Tandläkare, Uddevalla	1980	87
SALONEN, BÖRJE, Örebro	1951	95
SALONEN, EMIL, Torslanda	1977	87
* SALONEN, LARS, Tandläkare, Vänersborg	1948	81
SALONEN, OSKAR, Värnamo	1987	89
SANDGREN, ROGER, Vänersborg	1954	14
SCHAGERSTRÖM, ROLAND, F.d. Brandmästare, Vänersborg	1936	05
SEGERTOFT, HANS, Vänersborg	1938	14
SELIN, LEIF, Direktör, Vänersborg	1947	02
SILLÉN, SVEN, Frändefors	1950	15
SJÖBERG, KJELL, Fastighetsinspektör, Vänersborg	1942	01
SJÖSTAD, EMIL, Vänersborg	1990	00
* SJÖSTAD, LEIF, Elektriker, Vänersborg	1958	81
* SJÖSTRAND, CHRISTER, Civilingenjör, Göteborg	1943	79
SJÖSTRAND, GÖRAN, Ingenjör, Vänersborg	1944	94
* SJÖSTRÖM, JAN, Köpman, Vänersborg	1930	77
* SJÖSTRÖM, ROLF GEORG, Golvläggare, Vänersborg	1926	87
SJÖSTRÖM, STAFFAN, Adjunkt, Vänersborg	1954	10
SKAGERLIND, HANS-RUNE, Göteborg	1937	08
SKANTZE, LARS, Vänersborg	1968	13
SKOOG, EIVIND, Vänersborg	1947	08
** SKOOGH, GUNNAR, Fastighetsmäklare, Vänersborg, ständig medlem, Hedersledamot, innehavare av Gillets medalj (2007)	1937	69
SKOOGH, JAN-OLOF, Karlstad	1952	95
** SKOOGH, LARS OLOF, Trafikmästare, Vänersborg	1925	58
SKOOGH, LENNART, Sollentuna	1949	92
SLAPEK, JOSEF, Vänersborg	1948	16
SPJUTH, LENNART, Civilingenjör, Oxelösund	1949	02
STAKEBERG, HÅKAN, Göteborg	1940	13
STALFORS, LEIF, Vänersborg	1939	98
STARK, DAN, Vänersborg	1946	02
STEINER, ARNE, Vänersborg	1945	09
STENSON, MORGAN, Uddevalla	1960	07

* STENSTRÖM, GÖRAN, Pol. Mag. , Göteborg.....	1939	74
* STENSTRÖM, ROLF, TV-tekniker, Vänersborg	1937	76
STERNER, ANDERS, Instrumentkontrollant, Vänersborg.....	1955	94
STERNER, SVEN-OLOF, Vänersborg	1953	15
STJERNDAHL, ULF, Vänersborg.....	1960	13
STORM, GÖRAN, Nol.....	1946	02
STORM, LARS, Vänersborg	1962	11
STRAND, JAN-OLOF, Bankchef, Vänersborg, Granskningsman	1969	99
STRAND, JOHAN, Vänersborg.....	1967	97
STRAND, LENNART, Behandlingsassistent, Vänersborg	1946	01
STRAND, OLLE, Vänersborg	1931	93
STRANNE, HENRIK, Vänersborg.....	1964	97
STRID, BROR, Vänersborg.....	1944	04
* STRIVE, STAFFAN, Sjökapten, Ljungskile	1960	85
STRÖM, DAG, Vänersborg.....	1951	04
* STRÖM, PER, Byggnadsingenjör, Motala	1920	76
* STRÖM, RAGNAR, Civilingenjör, Stockholm	1939	82
STÄHLBERG, PER OLOF, Plåtslagare, Vänersborg.....	1944	95
STÖÖK, ANDERS, Vänersborg	1937	09
* SULTAN, JAN, Förvaltare, Vänersborg	1934	84
* SUNDELIUS, CLAES, Ingenjör, Vänersborg.....	1936	75
SUNDELIUS, JONAS, Vänersborg	1963	04
SUNDSTRÖM, BERNT, Västra Tunhem.....	1945	14
SVAHN, PETER, Avdelnings Chef, Vänersborg.....	1975	18
SWAHN, JANERIC, Vänersborg	1950	05
SVANBERG, BERTIL, Vänersborg	1925	04
* SVANBERG, HENRIK, Ingenjör, Vänersborg, Kassafogde.....	1966	84
* SVANBERG, MARTIN, Ingenjör, Trollhättan	1962	84
SVANBERG, ÅKE, Informationschef, Strömstad.....	1943	96
SVANLING, THOMAS, Byggnadstekniker, Vänersborg	1958	05
SVENN, JOACIM, Vänersborg.....	1960	13
** SVENSSON, BENGT, Representant, Vänersborg	1932	64
SVENSSON, BERTIL, Brandförman, Vänersborg	1924	93
SVENSSON, EVERT, Vänersborg	1952	16
SVENSSON, GÖRAN, Brandman, Vänersborg.....	1956	01
SVENSSON, GÖRAN, Kungshamn	1951	08
SVENSSON, HANS, Vaktmästare, Vänersborg.....	1957	05
SVENSSON, JOHAN, Vänersborg	1962	18
SVENSSON, KENT, Vänersborg	1937	04
* SVENSSON, LARS GUNNAR, Brastad	1952	80
* SVENSSON, LENNART, Vänersborg	1952	80
SVENSSON, LENNART, Vänersborg	1969	15
SVENSSON, MATS OVE, Kommunchef, Kungshamn.....	1949	14
SVENSSON, STEFAN, Vänersborg.....	1966	04
SVENSSON, ÅKE, Vänersborg	1948	12
SYLVÉN, FRED, Vänersnäs	1949	15
SÄVBLOM, DAG, Vänersborg.....	1963	07
SÖDER, LARS, Vänersborg.....	1963	16

* SÖDERBOM, LARS ÅKE, Målare, Vänersborg	1954	81
SÖDERKVIST, GUNNAR, Snickare, Vänersborg	1955	92
SÖDERKVIST, NILS-ERIK, Riksdagsman, Brålanda	1948	95
SÖDERROS, STEN, Uddevalla	1951	04
* SÖDERSTRÖM, LEIF, Vänersborg	1960	84
** SÖDERSTRÖM, PER ARNE, Kamrer, Vänersborg	1933	66
* SÖDERSTRÖM, STIG, Vänersborg	1940	83
* SÖDERSTRÖM, SVEN, Postmästare, Vänersborg	1933	83
TALLBO, BO, Vänersborg	1952	95
TENGBERG, MAGNUS, Vänersborg	1971	16
* TENGBLAD, SVANTE, Ekonomichef, Vänersborg	1953	87
** TERNQUIST, KJELL, Redovisningskonsult, Vänersborg, ständig medlem, Hedersledamot, innehavare av Gillets medalj (1990)	1939	50
THORELL, LAVE, Vänersborg	1944	16
* THORELL, SUNE, Logistiker, Båstad	1955	88
THORNELL, ERLAND, Vänersborg	1943	08
THORSSON, BRUNO, Rådman, Vänersborg	1941	01
THORVALDSSON CARLSSON, PER, IT-Tekniker, Brålanda	1962	04
THUNBERG, BO, Biolog, Kil	1952	01
THURESSON, ROLAND, Vänersborg	1946	16
THYBERG, NIKLAS, Vänersborg	1967	17
THYBERG, NIKLAS, Golvläggare, Vänersborg	1967	18
THÖRNKVIST, OVE, Kommundirektör, Uddevalla	1960	10
TIBBLIN, BERT, Vänersborg innehavare av Gillets medalj (2005)	1930	70
** TIBBLIN, LENNART, Arbetsledare, Lerum	1935	61
* TIDSTRAND, LENNART, Kamrer, Alingsås	1936	76
TIMMERFORS, STIG, Frändefors	1938	03
TORNERG, LARS, Vänersborg	1934	02
TROPP, INGVAR, Skattkärn	1940	01
* TURTELL, LARS, Byggnadsingenjör, Vänersborg	1943	80
TVIKSTA, EVALD, Ödsmål	1935	04
* TVIKSTA, INGEMAR, Vänersborg	1933	85
TÖRNER, SVEN-OLOF, Vänersborg	1950	98
* ULLDAHL, CONNY, Distributör, Vänersborg	1956	88
ULVEGÅRDE, SVEN OLOF, Grästor	1945	16
UTTER, KARL ANDERS, Frändefors	1947	95
WADELL, LEIF, Köpman, Göteborg	1940	01
WADENBRANDT, ULF, Vänersborg	1968	12
* WADMAN, DAG, Bankdirektör, Vänersborg	1949	80
* WAERN, FREDRIK, Lantmästare, Vargön	1943	89
WAGNERVIK, LUDVIG, Automationstekniker, Vänersborg	1989	17
WAGNERVIK, THOMAS, Miljöchef, Vänersborg	1956	11
* WAHLIN, JACOB, Vargön	1960	71
* WAHLIN, TORKEL, Docent, Upphärad	1943	85
WAHLSTRÖM, NILS, Vänersborg	1944	16
WALLIN, BJÖRN, Civilingenjör, Vänersborg	1939	94
WALLIN, KENNETH, Målare, Vänersborg	1964	92
WALLIN, HÅKAN, Bid Manager, Vänersborg	1968	01

WANNERUD, LARS, Vänersborg	1924	05
WASSÉN, HANS, Vänersborg	1952	04
WASSÉN, LARS, Banktjänsteman, Vänersborg, Granskningsman	1966	04
* WASSENIUS, SVEN, Tandläkare, Vänersborg	1927	77
** WEISS, ANDERS, Byrådirektör, Göteborg	1940	66
* WELÉN, PER, Civilingenjör, Trollhättan	1960	73
* WENNERBERG, LENNART, Kontrollant, Vänersborg	1951	75
WENNERBERG, MATS, Platschef, Vargön	1942	02
* WENNERBERG, YNGVE, Telearbetare, Vänersborg	1934	79
WENNERBERG, FREDRIK, Vänersborg	1990	04
* WENNERBERG, HENRIK, Vänersborg	1948	85
WENNERSTEN, THOMAS, IT Chef, Vänersborg	1966	14
* WENNHAGE, PER, Teknologie Doktor, Älvsjö	1966	80
* WERNER, SVEN, Teknologie Doktor, Steninge	1952	77
WERNSTÄHL, OLLE, Ingenjör, Vänersborg	1953	14
VESSBY, ENAR, Gamleby	1939	05
* WESTERBERG, BO, Ingenjör, Vänersborg	1940	76
* WESTERBERG, LARS, Vänersborg	1928	81
* WESTERLUND, ÅKE, Regionchef, Vänersborg, ledamot i beredningsnämnden	1950	80
* WESTHALL, HÅKAN, Kronofogde, Vänersborg	1938	74
* WESTHALL, SVEN, Ingenjör, Vänersborg	1945	75
WIBERG, ALF, Vargön	1956	16
VILGEUS, LARS-GUNNAR, Uppsala	1943	02
WRAMNER, NILS-OLOF, Vänersborg	1950	16
* WULF, ERIK, Civilekonom, Lerum	1950	63
VÄNERLÖV, INGEMAR, Riksdagsledamot, Vänersborg	1944	94
ZETTERBERG, BO, Vänersborg	1950	16
* ZETTERBERG, CHRISTER, Näringslivschef, Vänersborg, Gilleskrivare	1945	88
ZICKERMAN, MAGNUS, Helsingborg	1955	05
ÅBERG, DAN, Kanslichef, Vänersborg	1956	12
* ÅBERG, GERT OLOF, Byggnadssnickare, Vänersborg	1958	74
ÅBERG, SVEN, Vänersborg	1943	16
ÅHLUND, BO, Ingenjör, Vänersborg	1944	95
ÅHLUND, JOHAN, Banktjänsteman, Vänersborg	1974	11
ÖHGREN, ANDREAS, Frändefors	1972	01
ÖHMAN, OVE, Byggnadsarbetare, Vänersborg	1958	11
ÖHRBERG, DANIEL, Vänersborg	1971	16
* ÖSTERBERG, JAN, Inköpschef, Ljungskile	1937	90
ÖSTH, BENNY, Verkstadschef, Vänersborg	1941	05
ÖSTH, JOACHIM, Vänersborg	1965	13

Antal Medlemmar: 933

* Berättigade till 25-årsstecknet

** Berättigade till 50-årsstecknet

www.vanersborgssonersgille.se

För att underlätta arbetet med medlemsförteckningen ombeds gillebröderna att till Gillet anmäla eventuell ändring av adress, titel m.m på Gillets hemsida (Kontakt) eller per epost: medlem@vanersborgssonersgille.se eller per post till adress nedan.

Vänersborgs Söners Gille
Henrik Svanberg
Parkgatan 27
462 31 Vänersborg

Nya bostäder på Korsebergsområdet maj 2018. Foto: Karl Bernling.

Residensbron breddades hösten 2017. Foto: Karl Bernling.

Styrelseberättelse 2017

Styrelsen för Vänersborgs Söners Gille får härmed avge följande berättelse för verksamhetsåret 2017, Gillets 112:e.

Styrelsen har under året arbetat i enlighet med Gillets ändamål, att anordna gillestämmor, att publicera uppsatser eller medverka i andra sammanhang som kan befordra kännedomen om Vänersborg samt att förvalta donationer och utdela stipendier och utmärkelser.

Således har Gillet samlats till Årsstämma den 29 mars i Lagergrenska Huset med ett 90-tal deltagare. Sedvanliga förhandlingar följdes av ett föredrag av Chefen för Samhälls-förvaltningen i Vänersborg, Sophia Wikström, vilken lämnade en fyllig presentation av kommande byggnadsprojekt och planerade utbyggnadsområden. En informativ presentation som rönt stor uppskattning.

Högtidsstämman avhölls den 3 november i Frimurarlogen i närvaro av 110 gillebröder. Håkan Lind tilldelades Gillets medalj för sitt mångåriga arbete inom styrelse och nämnder. Gillets Ungdomsstipendium på 10 000 kronor gick detta år till Vargöns Drill & Flaggflickor. Pengarna överlämnades nästföljande dag vid en konsert i Vargön. Till stämman hade även kallats de bröder, vilka var berättigade att erhålla tecknet för 50-årigt respektive 25-årigt medlemskap. Efter förhandlingarna upplästes Årskrönikan av Lars Salonen och som avslutning redovisade Martin Fredman, gillebrodern och säkerhetschefen för Svenska Fotbollsförbundet, sitt arbete för att motverka våld, uppgjorda matcher och annat som förändrat fotbollen. Vi fick del av en utveckling vilken till alla delar inte är önskvärd.

I samband med nationaldagsfirandet överlämnade Peter Johansson Sångsällskapet Sjung-Sjungs stipendium till Eleonor Henriksson, studerande vid Musikhögskolan i Piteå. Hon bjöd på ett strålande framträdande inför rekordpublik. Utdelningen av musikstipendier ur Elis Ullmans minnesfond anordnades den 14 oktober i en mycket välbesatt kyrka. Konserten inleddes av de i samråd med Musikhögskolan i Göteborg utsedda stipendiaterna Birgitte Njå och Simon Jonsson på trumpet respektive orgel. Även i år medverkade Vargöns Symfoniorkester. Tidigare under våren beslutade Styrelsen att som en ekonomisk uppmuntran överlämna en penninggåva till Symfoniorkestern för deras mångåriga medverkan vid konserterna. Sammantaget bjöds åhörarna på

en enastående konsert.

Som början till en tradition genomfördes i augusti ett Öppet hus i Gillets lokaler. Närmare 120 personer hade hörsammat inbjudan och dessa fick ta del av ett varierat och uppskattat program. En annan tradition är Gillegolfen. När sommaren var som bäst genomfördes denna för 17:e gången. Av 30 startande lyckades Per Larsson bäst.

Sedvanligt har Gillets årsskrift utkommit, nu med sin 86:e årgång.

Inför julen har ett antal julblommor på sedvanligt sätt delats ut. De ges till personer, vilka särskilt bör tackas eller som behöver en uppmuntran inför julen.

Gillet har under året fortsatt med sin medlemsvärvning. Sammantaget har ansträngningarna varit lyckade. En annan glädjande aktivitet är den fortsatta satsning som görs för att ständigt utveckla vår välbesökta hemsida. Vidare har styrelsen funnit en arbetsordning för underhållet av de i staden utplacerade 24 minnesskyltarna.

Styrelsen har under året haft elva protokollförda sammanträden. Styrelse, Beredningsnämnd, Årsskriftsnämnd och Veteranerna samt olika arbetsgrupper har dessutom samlats för att bereda olika frågor och stärka gemenskapen.

Beslut om förändringar i Styrelsens och Beredningsnämndens sammansättningar har tagits under året.

Styrelsen har under verksamhetsåret 2017 bestått av Peter Johansson, 1:e Älderman, Joakim Bernling, 2:e Älderman, Henrik Svanberg, Kassafogde, Christer Zetterberg, Gilleskrivare, Eric Lundborg, Gillevärd, Håkan Lind, Bisittare och Lars Salonen, Bisittare.

Vänerns borg i mars 2018

Peter Johansson
1:e Älderman

Christer Zetterberg
Gilleskrivare

Joakim Bernling
2:e Älderman

Henrik Svanberg
Kassafogde

Eric Lundborg
Gillevärd

Håkan Lind
Bisittare

Lars Salonen
Bisittare

www.vanersborgssonersgille.se

Årsbokslut 2017

Resultaträkning

Intäkter

Medlemsavgifter	179960:-
Övriga intäkter	6000:-

Kostnader

Kostnader årsskrift	62116:-
Annonssintäkter	-43190:-
Nettokostnad årsskrift	18926:-
Lokalkostnader	40660:-
Telefon, porto	46754:-
Trycksaker, Kontorsmtr	10338:-
Varor och Mtrl.....	9450:-
Sammanträdeskostnader	5023:-
Uppvaktningar.....	13647:-
Bankkostnader, Försäkring	5973:-
Annonsering	6285:-
Övriga kostnader	3406:-

Årets överskott +.....	25 498:-
Summa	<u>160462:-</u>

Summa	<u>160462:-</u>
-------------	-----------------

Balansräkning 2017 12 31

Tillgångar

Kassa bank, plusgiro.....	126388:-
Fonder.....	857028:-
Övriga fordringar.....	0:-
Inventarier.....	75000:-
Årets Underskott.....	25498:-

Skulder, Eget kapital

Diverse skulder	3671:-
Eget kapital Gillet	1080243:-

Summa.....	<u>1083914:-</u>
------------	------------------

Summa.....	<u>1083914:-</u>
------------	------------------

GRANSKNINGSBERÄTTELSE

Undertecknade, som utsetts att granska Vänersborgs Söners Gilles räkenskaper och förvaltning för år 2017, får efter fullgjort uppdrag avgiva följande berättelse.

För uppdragets fullgörande har vi tagit del av Gillets samt dess fonders räkenskaper och styrelsens berättelse samt i övrigt företagit de granskningsåtgärder vi ansett nödvändiga. Någon anledning till anmärkning föreligger inte beträffande de till oss överlämnade handlingarna, bokföringen, inventeringen av dess tillgångar eller eljest beträffande Gillets förvaltning.

Med anledning härav tillstyrker vi full ansvarsfrihet för den tid granskningen avser.

Vänersborg den 13 mars 2018

Jan-Olof Strand
Granskningsman

Lennart Svensson
Granskningsman

www.vanersborgssonersgille.se

VÄNERSBORGS SÖNERS GILLE 2018

Styrelse

JOHANSSON, PETER, Museichef, 1:e Älderman 2011 (2008)
BERNLING, JOAKIM, Advokat, 2:e Älderman 2011 (2008)
ZETTERBERG, CHRISTER, Näringslivssekreterare, Gilleskrivare 2003 (2002)
SVANBERG, HENRIK, Ingenjör, Kassafogde 2017
LUNDBORG, ERIC, Köpman, Gillevård 2008 (2006)
SALONEN, LARS, Tandläkare, Bisittare 2006
BOMAN, GÖRAN, Försäljningschef, Bisittare 2018 (2008)
LINNARSSON, LENNART, Begravningsentreprenör, Ersättare 2018
ALFREDSSON, LARS, Administrativ chef, Ersättare 2011

Beredningsnämnd

ZETTERBERG, CHRISTER, Gilleskrivaren
WESTERLUND, ÅKE, Regionchef
PRINS, EDDIE, Frisör
JOSTEN, HENRIK, Lärare
ERIKSSON, PATRICK, Egenföretagare

Årsskriftnämnd

BERNLING, JOAKIM, 2:e Älderman
BERNLING, KARL, Postiljon
BOMAN, GÖRAN, Försäljningschef
JARHED, GUNNAR, Banktjänsteman
AHLIN, GÖRAN, Ingenjör
KNUTSSON, BO, Pol mag
JOHANSSON, PETER, Museichef
HEDQVIST, PER, Byråassistent
LIND, HÅKAN, f.d. Chefredaktör
LINNARSSON, LENNART, Begravningsentreprenör
ZETTERBERG, CHRISTER, Näringslivssekreterare

Granskningsmän

STRAND, JAN-OLOF, Bankchef
SVENSSON, LENNART, Intendent
WASSÉN, LARS, Banktjänsteman, suppleant

GILLETS ÄLDERMÄN

Stadskassören Ferdinand Hallberg	1905-1920
Direktören Edwin Andersson	1921-1935
f.d Fältläkaren Karl Gustaf Cedergren	1936-1941
Borgmästaren Bertel Hallberg	1942-1953
Landskamreraren Gunnar Hjorth	1954-1964
Länspolismästaren Erik Sahlin	1965-1973
Kamreraren Olov Janson	1974-1979
Fd. Disponenten Sven Lind	1980-1990
Direktören Stig Larsson	1991-2005
Ingenjören Göran Ahlin	2006-2010
Museichefen Peter Johansson	2011-

Gilletts styrelse leddes till 1933 av en ordförande. Detta år infördes beteckningen Förste Älderman samtidigt som styrelsens övriga ledamöter fingo sina nuvarande titlar.

www.vanersborgssonersgille.se

MEDLEMSINFORMATION

Gilletts hemsida

Vänersborgs Söners Gille har naturligtvis en egen hemsida på det s.k nätet. Vi försöker efter bästa förmåga att hålla den uppdaterad och aktuell. Du loggar in på internetadressen: www.vanersborgssonersgille.se och hamnar på vår startsida, där Du finner de senaste nyheterna och flikar som leder till vidare information. Du kan ex. läsa samtliga årsskrifter sedan 1932. Här kan du också enkelt teckna medlemskap i Gillet. Genom att klicka på fliken "Medlemskap" kan Du enkelt anmäla nya medlemmar genom att fylla i formuläret och sända det via hemsidan direkt till Gillet.

Medlemsförteckningen

Den medlemsförteckning som Du finner i årsskriften är inte till alla stycken helt korrekt vad avser titlar, bostadsort mm. Vi uppskattar om Du meddelar oss eventuella felaktigheter på Gillets hemsida (Kontakt) eller per epost: medlem@vanersborgssonersgille.se eller per post till adress: Vänersborgs Söners Gille, Henrik Svanberg, Parkgatan 27, 462 31 Vänersborg.

www.vanersborgssonersgille.se

Vänersborgs Söners Gilles styrelse 2018

*Bakre raden fr. vänster Lars Salonen, Göran Boman, Eric Lundborg, Christer Zetterberg.
Främre raden fr. vänster Joakim Bernling, Peter Johansson, Henrik Svanberg.*

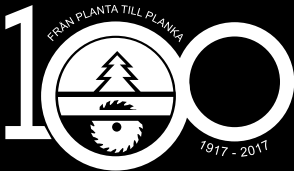
www.vanersborgssonersgille.se

Årsskriftsnämnden 2018

Årsskriftsnämnden 2018. Fr.v. Karl Bernling, Peter Johansson, Per Hedqvist, Christer Zetterberg, Gunnar Jarhed, Lennart Linnarsson, Håkan Lind, Göran Boman, Göran Ahlin, Joakim Bernling. Foto: Karl Bernling

Våra sponsorer / annonsörer
samtliga annonser är
sökbara på Gillets hemsida

 	 Blommor för alla tillfällen! 0521-22 07 00
 ADVOKATERNA BERNLING • BOBERG • CEDER BOX 12 • KUNGSGATAN 9 • 462 21 VÄNERSBORG TEL 0521-66200 • TELEFAX 0521-66229	ASPERA <i>Skadedjurskontroll</i> <i>Fasadtvätt, takrengöring</i> <i>Tel. 0730-35 67 70</i>
ALAB FASTIGHETER 0521-25 56 00	B.A. Johansson Fastighetsförvaltning AB www.bafastigheter.nu

www.vanersborgssonersgille.se

DIN GLASEXPERT <i>Berger's Glasjour</i> DYGNET RUNT	 Dmesta VVS-Svets-Fastighet 0705-92 81 92
 blixt BEGRAVNINGSBYRÅ Vänersborg 0521-71 11 63 Trollhättan 0520-160 02	 Dina Försäkringar
BRANDT www.brandtbil.se	<i>Elins Inspiration</i> Vänersborg <i>Interiör & delikatessbutiken mitt i centrum</i>
Varuhuset mitt i Centrum I vårt sortiment hittar ni produkter så som... • Presentartiklar • Verktyg • Elmaterial • Hygienartiklar • Båttillbehör •...och mycket mer! • Ramar • Leksaker • Belysning • Husgeråd • Inredning & Design Öppet: Vard 09.30-18.00 Lörd 09.30-15.00 Sandugatan 8 - Vänersborg Tel. 0521-100 10 	COMFORT B.Erlandsson AB FOR LEDNINGSFIRMA

Eva-Lena's Skrädderi

Skansgatan 7 a 462 31 Vänersborg

072-315 88 62

F Forum
Vänersborg

www.vanersborg.nu

Marcus Falk Ahlqvist

GULDSMED

TILLVERKAR OMARBETAR REPARERAR

www.falkstudio.se	marcus@falkstudio.se	0521 - 130 80
Södergatan 24	462 34	Vänersborg

Fastighetsbyrån

Tel. 0521-610 00

Sundsgatan 5a, Vänersborg

fastighetsbyran.se/vanersborg

Parallellgatan 16

Tel: 0521-633 36

golvman.se

Vi finns, om du behöver oss

Vi kan hjälpa dig med bland annat begravning, gravsten, julkort och försäkringar. Du är varmt välkommen in på vårt kontor i Gröndalen i centrala Vänersborg för att titta på våra tjänster.

Fölgatan 22, Vänersborg, tel. 0521 611 60
www.fonus.se

FONUS

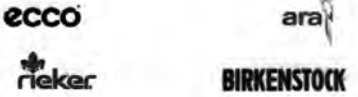
**Hallblads
BILPLÅT**

www.vanersborgssonersgille.se

Handelsbanken –En riktig bank Edsgatan 11, Box 116, 462 34 Vänersborg Tel 0521-28 28 00, fax 0521-646 76 www.handelsbanken.se/vanersborg	KLOCKOR & SMYCKEN DIN URMAKARE I VÄNERSBORG 0521-107 62 • Sundsgatan 9c
hanssonbil.se	Knutssons <i>Antik- och Konsthandel AB</i> Bo Knutsson Kungsgatan 3, Vänersborg 0521-660 77
Holmängens Auktionshall Nygatan 67 Vänersborg tel. 0521 - 606 90	Restaurang KOPPAR <i>Grillen</i> Hamngatan 13, Vänersborg Tel. 0521-18151
Kalas boden Nyttigare Godare Roligare Kungsgatan 21, 462 33 VÄNERSBORG Telefon 0521-154 45, fax 0521-101 68 www.kalasboden.se	ICA KVANTUM Vänersborg

Välkommen in till oss på Vallgatan 21 i Vänersborg eller ring 0521-27 30 00, så hjälper vi dig! Länsförsäkringar Älvsborg	Lundin Oriental rugs Persiska handknutna mattor Östergatan 7 Vänersborg Tel. 070-544 75 69
OPTIKER LILJELOOD Det Personliga Smålla Familjeföretaget Vi är inte Nöjda förrän Du är Nöjd! Lag. Optiker • Kontaktlinsebehandling • Arbetsterapeutbehandling • Syrgenom. Sundsgatan 11 Vänersborg Tel. 0521-10 000	MC CENTER <i>Vänersborg</i> Parallellgatan 20 Tel. växel 0512-230 200 MC, ATV, MOPED, TRÄDGÅRD, INDUSTRI TILLBEHÖR, VERKSTAD
 Skyttegatan 3 – Vänersborg Tel. 0521-613 50, 172 16	mediatryck Magnetvägen 10 TROLLHÄTTAN 0520-47 99 50
Lundborgs HERREKIPERING EDSGATAN 14 VÄNERSBORG TEL 104 14	mid MARKETING Reklam och marknadskommunikation Vänersborg Uddevalla Göteborg www.midmarketing.se

www.vanersborgssonersgille.se

MOBILBANKEN www.mobilbanken.se Mobilupplåsning, Reparationer Köper, Byter & Säljer Edsgatan 27 Vänersborg • Tel. 0521-173 00	 Nordiska Skorstensprodukter AB 0521-65 999
MODEFF	 NYA SKOR Sundsgatan 9 Tel. 170 30 www.nyaskor.se
<i>Mäklarhuset</i> HOME OF HOUSEBOOK Hamngatan 9 i VÄNERSBORG telefon 0521-680 85 www.maklarhuset.se	 odeliusfastigheter.se Tel. 0521-656 15
<i>Nordfeldt's</i> TEL 101 10 EDSGATAN 12 B VÄNERSBORG 	 Edsgatan 14 0521 - 109 23 @osthallenvbg

PANTBANKEN VÄNERSBORG <i>Residensgatan 5, Vänersborg</i> tel. 0521- 100 64 <i>www.panta.nu</i>	 0521-57 57 20
Restaurang ITALIA A LA CARTE • PIZZA • BAR Edsgatan 7, Vänersborg Tel. 0521-612 20	RES TAD VISITRESTAD.SE
PRINS <i>frisersalong</i> <i>Kungsgatan 17, Vänersborg</i> Tel. 0521-668 95 <i>www.prins.se</i>	 Vassbottengatan 8 0521-657 00 info@ror-anders.se
 ProCrisis <i>Proactive & Professional Crisis Management</i> Morgan Henningsson Tel: 070-588 87 19 E-post: morgan@procrisis.se	 SAMGLAS Vänersborg Kronogatan 42 • Tel. 0521-107 97 www.samglas.se vanersborg@samglas.se

www.vanersborgssonersgille.se

  SVARVARGATAN 4 VÄNERSBORG TEL 0521-120 00	 Parallellgatan 4 Vänersborg 0521-22 00 46
Skiffer • Skiffer för utom- och inomhusbruk • Köksbänkar i granit • Marmor SKIFFERFORUM VÄNERSBORG Industrigatan 2, Vänersborg • 0521-71 12 13 www.skifferforum.se	 STRAND HOTELL VÄNERSBORG Tel. 0521-138 50 Fax 0521-159 00 Hamngatan 7 462 33 VÄNERSBORG
 Köpmansgatan 3 Tel 0521-71 18 88	 www.swedbank.se
MALMSTRÖMS ur • guld • vänersborg <i>Din Guldbutik i Trestad</i> <i>Edsgatan 21 Vänersborg</i> <i>Tel. 0521 - 106 95</i>	– Säljande samarbete på 190 orter – Svensk Fastighetsförmedling Edsgatan 6 VÄNERSBORG Tel. 0521-655 50 ENDA FRISTÅENDE RIKSOMFATTANDE MÄKLARFÖRETAG

 <i>Thernquist Blomsterhandel</i> Edsgatan 19, 462 21 Vänersborg Telefon 0521-100 63	ttela
 Tel. 0521-666 65 070-529 93 22 carlssons.maleri@spray.se	 Marierovägen 4 0521-104 43 www.wahlstromsblommor.se
STORT SORTIMENT SNABB SERVICE PERSONBILAR • LASTBILAR LANTBRUK & ENTREPRENAD BRÅLANDA • www.thoresdack.se • Tel. 0521-315 55	VI HAR ERA NYA MÖBLER Vargöns SÅNGAR SOFFOR VITRIN MATTOR SEN 1941 Möbelaffär & MATT HUSET www.vargönsmöbler.se RING OSS 0521-223333
 trenova center TRENOVA FASTIGHETER AB www.trenova.se Östra vägen 1, 462 32 Vänersborg 0521-27 20 00	VASSBOTTENS BIL AB Tenggrenstorpsvägen 16 Vänersborg info@vassbottensbil.se

www.vanersborgssonersgille.se

VBG GROUP

www.vbggroup.com

*Vänersborgs
Gästhamn och Marina*

BÅTTILLBEHÖR - BÅT & MOTOR
VINTERFÖRVARING
BÅTFÖRMEDLING - BÅTSERVICE
Tel. +46(0)521-65709
Industrigatan 2 - 462 38 Vänersborg

VISIT
TROLLHÄTTAN
VÄNERSBORG

VÄNERSBORGS MÅLERI

Verkstaden Sundsgatan 37
Tel. 0521-71 12 25
malarn@vanersborgsmaleri.se

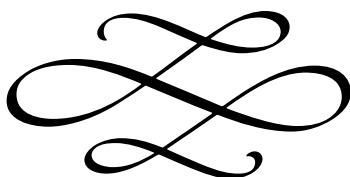

Vänersborgs kommun

- attraktiv och hållbar
i alla delar, hela livet

V Vänersborgs
Tandteknik ab

 VÄNERSBORGS BOSTÄDER	 Yngves Onsjö Företagsby, Vänersborg Tel. 0521-665 00 www.yngves-elektronik.se
 VÄNERSBORGSHEM AB www.vanersborgshem.se	 Sundsgatan 7 A • 462 33 Vänersborg Mobil 0708-87 67 53 • Telefon 0521-615 12

Gillemästerskap i Golf 2018

Gillemästare i golf 2018 Mats Ove Svensson.

Ett tjugotal gillebröder samlades den 22 augusti på Onsjo Gk för att tävla om vår åtråvärda titel, Gillegolfmästare.

Vi startade klockan 12 med gemensam lunch för att därefter ”göra upp” i bästa gilleanda. Vädret var med oss och vid prisutdelningen kl 19 var kvällen skön och ljum.

Segrare blev en storspelande Mats Ove Svensson 42 p tätt följd av regerande mästare Per Larsson 40 p. Tredjeplatsen kneps av Göran Hedenstedt 40 p.

Tack alla för en trevlig dag!

Gillebroder! Om Du spelar golf och inte har deltagit i våra Gillemästerskap tidigare skicka Din e-postadress till kjell.thernquist@telia.com så ser vi till att Du får information när det är dags för nästa års tävling, vilket beslutas redan i mars månad och meddelas i samband med kallelsen till Gillets årsstämma.

www.vanersborgssonersgille.se

Bilderna ovan är från lördagen den 1 september 2018 då Gillet höll Öppet hus för allmänheten med Vänersborgshistorier framförda av Gillets förste ålderman Peter Johansson, sånger framförda av Håkan Lind och bildvisning under Gunnar Jarheds ledning. Foto: Joakim Bernling.